

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Mariale eximii viri Ber||nardini de busti ordinis se||raphici
Francisci de singulis festiuitati[us] beate [vir]ginis [per]
mo||dum sermonum tracta[n]s: om[n]i theologia
copiosum. deniq[ue] ...**

Bernhardin

Argentine, Millesimoquingentesimosecundo

VD16 VD16 B 1911

Pars .VI. De visitatio[n]e Marie

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98851](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98851)

Nullus enim sufficienter laudare potest illam quam sic humiliter salutavit angelus: quam sic singulariter elegit per eternum: in illis per. Elegit eam deus et per elegit eam quam sic reuerenter honoravit filius: in ista illud Luc. ii. Et erat sibi illis. cui sic tota liter se commisit spiritus sanctus: in illud Luc. i. Spiritus sanctus superueniet in te. quam sic universaliter adorant et collaudant totus mundus. unde ipsa ait ubi est. Ecce enim et huiusmodi me dicere omnes generationes. Rogemur ergo ipsam virginem beatam ut nobis gratiam spectare dignetur a filio suo: qui sic eam benedixit in hoc seculo: ut postmodum cum illa benedicta esse mereamur in futuro. Amen.

Incipit sexta pars huius sermonis quod maritalis appellatur: in qua tractatur de benedictione virginis marie visitatione. Sermo. i.

¶ Xurgēs ma

Quare
ergo abijt
in mōtana

ria abijt in mōtana: Luce. i. Quis ex ceteris beatissima ergo post angelicam salutacionem abijt in mōtana ad salutandam Elizabeth. Primum propter pietatem. pietas enim ipsa ad huiusmodi duxit. Quod si per ueritatem salomonis. Luce. ii. dicitur. Que est ista que ascendit per desertum sic regula fuit mihi ex aromatibus mirre et hyssopi. et uincula pulueris pigmentarum. Fuit namque beata ergo regula. et flexibilis ad pietatem. quam et si habuerit ad omnia universaliter: particulariter in et per se exercuit eam circa elizabeth. Dicitur autem ex aromatibus: quia fuit plena odoribus omnis gratiarum. nec mirum: quia ut ait Origenes. li. i. epistolae. epla. ii. Quo semel est ibi: ra rectos suabit odore Testa diu. Uas ei quod a principio sue nature fuit repletum aliis bono odore suabit diu odore illius. et sic ergo ab exordio sue conceptionis plena deo: et si oēs fructus remansit spiritui omnium aromatizationis fructus odoribus resperla: in illis pueritiam. Quod noua testa capit inuenerat sapit. Addit autem. vinctum pulueris pigmentarum. quia oēs gratias quas alij sancti habuerunt particulariter ipsa habuit universaliter. Secundo eam visitauit propter sanctitatem. Maria enim uenit ad elizabeth: et ipsa ad iohannem ut ipsum sanctificaret: sic etiam postea uenit ad baptismum iohannis ut eum sanctificaret: ut inquit Ambrosius. super Luc. vii. Per. rauerit. in quodam sermone. sic ait. Idcirco etiam maria propter conceptum ad elizabeth peruenit. quia ipse qui in utero suo erat: iohannem adhuc puellum in utero matris posuit sanctificare festinat. Decet ille. Tertio eam visitauit propter consolationem et officiositatem. unde Ambrosius. i. occurritur dicitur emel. inquit. Morale est oibus ut qui fide erigunt fide astruant. et id cum angelus ab hoc dicitur nuntiaret: ut fides astrueret epe

pro senioris seie sterilitatis. Conceptum marie virginis nuntiatur: ut possibile deo oē quod ei placuerit assereret. Ubi autem hauduit maria non quia incredula de oraculo: nec quia dubitans de exemplo. sed quia letitia. pro voto: religiosa pro officio: festina pro gaudio in mōtana preterit. Quarto visitauit eam propter impellit charitatem suam. propter spiritus sancti gratiam eleuante. unde Ambrosius. vii. s. ait. Quo enim ista deo plena nisi ad superiora ergo cum festinatione ascenderet. nescit enim tarda molimina spiritus sancti gratia. De hoc. De. rauerit. vii. s. ait. Acceptor igitur senis virginis ut sine uirili semine peperit dei filium uicessit angelus ab ea: uisum utique subtrahendo non famularum atque celestia petiit. Quae ergo sequitur diu in mōtana pergit. Insuper plane et ultra angelos gratia superueniente peruenit. Est ergo nimis et in angelis charitas: qui superuenit in maria hoc ille. Quia visitauit eam propter humilitatem. Eadem enim humilitatem quam angelo maria exhibuerat dei. Ecce analla. homo etiam exhibere curabat. et id festinat abijt in mōtana et zacharie domum intravit ut elizabeth visitaret: ac pergenat uerule inueniula militaret unde Ambrosius. vii. s. ait. Didicisti quoniam puerum re marie: dilecte humilitate: uenit propter inquit ad peruenit: iunior ad senioris. nec solui uenit sed etiam pro salutauit. Decet enim ut ergo castior ergo sit tanto humilior. nouerit de se senioris: sit magis humilior. inquit est. perfessio castitatis: et castitatis: est etiam nomina de crine contumelia est enim quia superior uenit ad inferioris ut inferior adiuuet: maria ad elizabeth: ipsa ad iohannem. Decet Ambrosius. Hanc etiam causam visitandi asseruit Augustinus in quodam sermone. Denique in mōtana cum festinatione ergo abijt: et elizabeth salutata in eius miste rio quasi mensura tribus humiliter stetit. Tertio huiusmodi visitauit propter difficultatem per triplicem funiculum. Feruebat siquidem in quenda gratia charitas splendebat in carne virginitas: in obsequio eminebat humilitas. Decet. De qua visitatione ergo la tres considerationes faciemus.

Prima dicitur istalis expositionis. Secunda moralis instructionis. Tertia fortualis ascensionis.

¶ Pars prima huiusmodi quod dicitur expositionis. Arrat enigmata hodierni Luc. i. de scriptum: quia maria exurgens. i. a quiete ordis et deuotionis: quia erat breuia oibus opibus suis: ut inquit Nico. de ly. hoc pro: Abijt in mōtana. propter est nomen loci finis quidam. quia loci in quo manebat zacharias erat altior galilea a recessu maria: distans circa. 74. miliaria a domo zacharie: quia erat propter bierim circa quatuor miliaria. Theophrastus autem exposit

Popilla
enigma

Sermo. I. De visitatiōe Marie

reale. Propf hoc aut abijt mōrana: qz za-
charias in mōranis habitabat. cū festinatio
ne qd exponit Nico. de ly. eā fecisse vt on de
reg qd nō dz morari in loco publico: nē ibi
pore colloqā. Drig. aut dr. Iesus q in vfo
ill erat festinabat adhuc i vtre mris Johā
nē possit scificare. vel abijt ad visitatiōe eli-
zabeth cū festinatōe. qz op bonū qto sit citi?
tūo eterno regi est gratius: nū illud puerb.
reg. Uidisti hōiem velocē i ope suo: corā re-
gib? stabit. Dicit em q cito dat bis dat: vt
no. in. s. trē si ille. isti. de fidei. r. i. s. pl? aut.
isti. de acti. Et salutauit elizabeth. qd fecit f?z
Nico. de ly. tū qz erat hūillima: tū qz erat in-
morideo pū cam salutauit. fore dices illi.
Paritib? licet dicit postea fili? ei? discipul?
Parvob? Joh. xx. r. Lu. xxiij. qz etiā ad ei?
obsequiū venerat: ideo pōr eā salutauit. Et
factū est vt audiuit salutatiōez marie eliza-
beth r. qd exponens Amb. vbi. s. ait. Lito
aut em? marie r pūne dūice bñficia declarā
tur. Nā sequit. Et factū est vt audiuit salu-
tatiōez marie elizabeth: exultauit infas in vfo
ei? Uide difficiōne singlorūqz pboz ppe-
tates. vocē pōr elizabeth audiuit s. iohes pōr
gram sentit: illa nature ordie h exultauit i de
mysterij: illa marie iste dñi sentit aduentū.
Breg? qd expōitor sup Luc. dr. Proppheta
em parēte acut? videt r audit: salutatiōez pro-
phetarij. s. qm pōis nō pōr erat: salutar i vtre/
ro qd maximū exstis i gaudio. qz vnqz no/
uit tripudiū natiuitate ariqui? insinuant
gra q nature ignora extiterat. redusus vtre
miles agnouit dñm ac regē oritur: vter? te/
gminē nō obfate mystice visitatiōis: ilperit nqz
nō palpebris s. spū. Drig. aut inq. Nō an-
tea replet? fuerat spū donec allisteret q rpm
gerobat i vtero. tūc aut r spū erat plen? r re/
salutabat i parēte. vñ sequit. Et repleta spū
sco elizabeth: r exclamauit voce magna di.
Bñdicta tu int mlieres. Lū? rōne assignat
Drig. di. Nā ei vnqz rāte fuit grē pnceps
aut ce possit. vñ? ei dñi gērmis pares ē vñ
a. Beda s. dr. Eadē arvoce ab elizabeth q
a gabrieleb? dicit. qren? r angelis r hoib? ve-
nerāda monstret. Theophyl? s. o addit. Qz
aut alie scē mlieres fuerūt: q tñ genuerūt fi-
lios pōr inqñatos. adlūg. r bñdict? fruct?
vtris em. Drig. etiā inq. Fructū aut ven-
tris dei genitricis dñm dicit: qz neqz ex viro
s. celola maria pcellit. Nā q semen sumptē
rūa pūlo fruct? eoz exstis. Seuer? s. o ait
In qua pre emergit Luricis redargutio dñi
fruct? vtris rpus asserit. Qm em fruct?

est eiusdē nature cū planta. Un r hginē re-
linquit eiusdē fuisse nature cū secūdo adam
qui tollit pctā mūdi. Sed r qui fantastica
opinione de carne xpi confingūt: in vero dei
genitricis pū erubescat. nā ipse fruct? ex ipsa
substantia pcedit arboris. vbi sunt etiā dicen-
tes quasi per aqueductū rpm trāsisse p hgi-
nem. Aduertat ex dictis Elizabeth: quam re-
pleuit spūsanct? rpm fructū vtris. Nec il-
le. Seqt. Un h mibi vt veniat mī dñi mei
ad me. Ista aut (vt ait Nico. de ly.) nō pote-
rat scire Elizabeth nisi p reuelatiōez spūsancti
Sup qd pōis inq. Amb. vbi. s. Nō quasi
ignorans dixit: scit em esse scilpū gratiā r
opationē vt mater dñi matrē pphete ad pro-
fectū sui pignoris saluter. s. qñ nō humani
hoc meriti sed diuine gratie mun? esse cogno-
scat ita dicit. Drig. etiā ait. Cōuenit autē
hoc dices cum filio. nā r iohes indignū se
sentiebat aduētū xpi ad ipm. Diuina autēz
pmissio duxerat mariā ad Elizabeth: vt io-
hānis testimoniū ab vtero pueniret ad dñz
Tunc em iohem dñs in pphētā constituie
Nec ille. Qui iterz ait. Tenerat aut mī dñi
vilula elizabeth miraculosuz cōceptū quem
retulerat angel? vt p hoc sequat credulitas
potioris ad hginē mānatiuri. Et ad hāc fidē
facit sermo Elizabeth dicētis. Et beata q cre-
didisti. qm pficiēt in te ea q dicta sunt ribi
a dño. vbi Amb. inq. Uides minime dubi-
tasse mariā s. credidisse: r ideo fructuz fidei
psecuta. Beda s. o inq. Nec mirū si dñs re-
deprur? mūdū opationē suā ichoauit a mīe
vt p quā sal? oib? pabaf: eadē psona fructuz
salutis hauriret ex pignore. Ambro. autē sup
Lucā dicit. Sed r vos beati q audistis
r credidistis. Quenqz em crediderit aīma:
r scipit r generat dei pōbū: r opā ei? agnoscat
Beda s. o addit. Qm em aut aīa que verbū
dei mēte cōcipit: virtutū statim celsa cacumē
na gressu cōlcedit amoris. quaten? ciuitatē
iuda. i. cōfessiōis r laudis arcē penetrare: et
vsqz ad pfectionē fidei spei r charitatz quasi
tribus in ea mensib? valeat cōmorari. Breg-
autē sup Ezech. dicit. Simul r de pērito et
de pēnti r de futuro pphētie spm elizabeth
tacta est. que r eā pmissiōibus angeli credi-
disse cognouit. r matrē nominās: qz redem-
ptorē humani generis in vtero pōraret in-
tellerit. Et cū omia pficiēda pdiceret: quid
etiā de futuro sequerē asperit. Nec ille. Di-
cit aut Ambrosi? r Bern. sup Lucā q cū in
pūmo aduētū hginis ex salutatiōe eius rati-
vilitatis senserit beat? iohānes r mater ei?

Differūt
ganderet
exultare

perfecto stat eos multū pfectisse ex diuturna
ei⁹ māsioe. p tres mēses qđo morā traxit in
domo elizabet. Qđo dicit enāgelū q exulta
uit iohes i vtero mris: est sciēdū q est dicitia
iter gaudere et exultare. qz gaudere est i aio
letari: exultare aut est ondere gaudiū aliq si
gno extrinseco et manifesto. Et li qrat qđ tuit
h signū: rñdet qz vt dicit phisici: marie An
cēna. xij. terij. c. de gñatōe embriōis. filius
exis i vtero mris tenet terga seu spatulas i
sus ventrem mris: facit pō sūsus terga et spatu
las mris. Lum igit brūssima sgo salutarē et
dulcē āplexaret sancta elizabet: stat b. Jo
hānes pñt facie sūsus vētrē mris lue: et geni
bus flexis adorauit xpm exiēte in vtero sgis
bñdicte: qñ qñs āplexari xpm sic mī xpi am
plexata erat matre ei⁹. Nō em distabat nec
sepabata xpo nisi p tenuē vētrē parietē. Sa
uulus est s iohes nō solū iter i aio ex pñtia
saluatoris et mris ei⁹. s etā tali signo mirabi
li voluit idicibile exultatiōz suā demonstrare.
¶ Pars secunda hui⁹ sermonis que dicit
moralis instructiōis.

Que cre
plo Ma
rie facere
debemus

¶ Occurrūt enāgelio dicunt octo de
bñā squire: q et nos ei⁹ imitatioe debet
mus facere. Primo q exurrexit statim
post pceptiōz filij dei: vt nos instrueret q sta
tim qñ pcepim⁹ ppositū bonū et salubre iux
illd⁹ Jsa. xviij. A facie tua pcepim⁹ et qñ pñ
rim⁹ spm salūtē debem⁹ exurgere a sensua
litate et pñtis et a torpore accidie: iux pñtū
pphe Jsaie. liij. di. Exurge et surge induere
fortitudine tua syon. et Pau. Eph. v. exorati
tis et dicit⁹ Surge q dormis et exurge a mor
tuis: et illuminabit te xps. et Proū. vij. ait Salo
mō. Usqz pger dormis: qñ exurges a som
no: ¶ Secūda dicit q abijt. i. a galilea: q interpreta
tur rota vel volubilis: vt nos instrueret disce
dere ab amore et affectiōe rerū mūdānar vo
lubiliū: fm pñtū pphe. ij. di. Surgite et ite
qñ nō habebitis h requiē. vñ vt instrueret nos
statim pcepto pposito bono abire ad illd⁹ i op⁹
pducēdū: iux illd⁹ Joh. v. Surge tolle gra
batū tuū et abula. ¶ Tercia addit cū festina
tiōe. vt instrueret nos debere eē seruītes et velo
ces ad bñ opandū: et ad currēdā viā diuīorū
pceptoz: vt dicere deo valeam⁹ cū ppha. viā
mādatoz ruoz cū curri cū dilatasti cor meū.
De q viā etiā puer. iij. inq⁹ de⁹. Uti sapie
mōstrabo tibi: et ducam te p semitas eqrtatis
quas cū igressus fueris nō artabunt gressus
tui: et curres nō habebis offendiculū. Beda
pō dicit. Festināter ire ē nō pedū gressus acce
lerare: sed in fide sp ac sūte pñficere. Jic hoc

egit vt nos instrueret sine mora et festināter
conuerri ad pñiam: iuxta illud Eccl. v. Ne
tardes conuerri ad dñm: et ne differas de die i
die. Sicut ergo maria festināuit: ita et nos
debemus festinare ad bona opa accelerādo. et
quicqđ boni agere valeam⁹ instāter opando
iuxta illud Eccl. ix. Quodcūqz potest face
re man⁹ tua instāter opare: qz nec op⁹ nec ra
tio nec sciētia nec sapiētia erit apud iferos q
tu pperas. Ait em Lxxij. in quodā s mone
Nihil est quod vitā nostrā ita valeat enerte
re vt opoz actionē dissimulare: semper differ
re. sepe em illud oibz nos bonis fecit accidere
Decille. Uñ dixerūt aliq sapiētes q bonis
opus nunq est differēdū: ne forte aliq calu
supuenire impediāt: iuxta illud Lucani in
pmo. Tolle moras semp nocuit differre pa
ratis. et ideo Latho moral⁹ in suis documētis
ait. Rem tibi quā nocis aprā dimittere no
li. Ne rursum qras q iam neglexeras ante. et
Oraci⁹ in eplis inq⁹. Tu quamcūqz de⁹ tibi
fortunauerit horam. Brata sume manu: nec
dulcia differ in horā. et Prosper in li. epigrā
marū canit. Quid iuuat i longū cōspicere
morbi? Cur dubiū expectat cras hodierna
sal⁹. Marcial⁹ pō ait. Uñedi recre fam⁹ p
craftinat horā. et Quid. in. j. terrene. amoris
exhortat di. Sz ppera nec te vēturas differ
in horas: Qui nō ē hodie: cras min⁹ apus
erit. et ibidē. Uñdi ego q pmo fuerat sanabi
bile vuln⁹. Dilatū soge damna tulisse more.
Dicit etiā pñcti sapiētes q malū sp differ
ri dicit⁹ si forte aliqz calus supuenies impedit
ei⁹ pperatōz. ¶ Quarto addit. i. mōrana: vt
nos instrueret alcedere ad vite altitudinē: ap
petēdo celestia et appropinqando ad ea: pua
do pñtū āgeli qđ dedit loib Gen. xix. c. di.
Nestes i oi loco circa regiōz: s i mōre saluū
te fac: vt pñficez te vnoqz nrm illd⁹ ps. Alce
stōes i corde suo disposuit i valle lachrymar
i loco quē posuit. Et bñ dicitōz dabit legi
lator. ibūt de sūte j sūte: videbit⁹ te⁹ xps i
syon. Abijt qz i mōrana vt on deret qz viā
sūte sit difficilis. ij. et s. tamen nō debet ho
mō rōe difficultatis desistere. sic nec illa cessa
uit ab ascēsu mōrano: incedendo p viā saro
sam et arduā: et pedester ambulādo. Ad acq
rendas em sūtes nō sine labore puenit sicut
nec ad mōrana sine difficultate ascendit. vñ
metrice dicit. Absqz labore graui nō pñema
gna parari. In hoc etiā labore quē sustinuit
brā sgo ascendēdo per hāc viā difficilē offē
dit nobis verā esse illā Senecelenētiām in
secundo libro de ira dicentis. Nihil est tam

Bonum
nō est
ferendi

f
Lēdo
appropi
quartu
batur

Berno. I. De visitatiōe Marie

difficile tardū qđ nō hūana mens vincat
Eudeo lz vez sic qđ ait impator in .s. lāci
mus. in aut. de mona. f. qđ nō facit elvite mu
tatio: lz cū magno fit ai labore. Nos mī scien
tes qđ antm^o oia vincatqđ etiā vires corp^o
hic facit: fm̄. Inīam Quidj in .q. de pōro: de
temis p̄ficiēti p viā altā que ducit ad vitā.
Matth. vij. s. p viā stratis: que est ardua: z
nō itēp viam facile que dēscēdit ad infernū:
vr inqđ Virgilius. vj. Eny. i. psona Sybil
lodi. facili dēscēsus auertit zc. ¶ Quinto
addit. in ciuitate iuda. Judas autē cōfiteus
interpretatur vr nos instrueret ad p̄fiteā pec
cata nra z diuulgādas diuinas laudes: ma
xime cūdo ad ecclias: ad p̄dicatōes z missas
ac alia diuina officia. Vel abijt in ciuitates
iuda vr nos instrueret ad intrandū claustr
regularis obseruatiōis: qđ est ciuitas p̄fiteū
peccata: z laudes deo canentiū. De qua ciui
tate p̄ponit moralit̄ potest illud Eccl. x. La
bor fustroz affligit eos qđ nesciūt i vrbē p̄gere
¶ Sexto addit. in domū Zacharie. vr nos i
strueret nō debere sequi cogitatōes vanas: lz
semp̄ memores esse mādatorz dei ad faciēdū
eantura illud Nume. xv. Memores p̄ce
ptoz dñi faciāt ea. Zacharias em̄ mēoz dñi
interpretat. Intrauit etiā in domū Zacharie
vr iuerit elizabēth: mī regis mī militis. In
quo dedit nobis exemplū humilitatis vr ser
uimus illud Matth. xx. Quicūqđ voluerit
ser vos maior fieri erit vester seru^o. Qđ fa
ciebat paul^o. qđ dicebat. j. ad Thoi. ii. Lū li
ber essem ex oibus: oīum me feci seruū vr plu
res lucrificat. Hoc autē p̄fectissime adimple
uit magis humilitatis dñs noster ielus xp̄us
qui de seipō inqđ Matth. xx. Nō veni mīni
strari sz ministrare. z Luc. xxi. dicebat apls
Ego autē in medio vestrū sum tāqđ qui mīni
strat. Ob quā cām papa vocat se seruū suo
rum dei: vr parz i p̄hemio dēcretaliū: lēxi z
dēcretinaz. z sūl impator eodē respectu ap
pellat se sūū: vr l. i. s. circa p̄n. C. de p. p̄ro. af
fri. Item intrauit in domū Zacharie senis
z mūt: vr oñderet qđ fortiores debent ire ad
domos infirmoz: z sani frēs vr infirmis mi
nistrare: p̄uādo cōsiliū Eccl. vij. dicēti. Nō re
p̄geat visitare infirmū. ex h̄ em̄ in dilectiōe
firmaberis. ¶ Septimo additur. z salutauit
elizabēth. vr nos instrueret i solo deo scitātē
nri desiderij z sp̄m nram collocare: vr possi
mus dicere cū p̄pha illud ps. lxxij. De^o cor
dis nostri z pars nostra dē in eternū. Eliza
bēth namqđ dei nostri sanctitas interpretat. Itē
salutauit Elizabēth vr nos instrueret bonū

ppositū z gratiā p̄conceptā primis cōscare.
sicut ip̄a fecit elizabēth z puero ei^o. Item sa
lutauit elizabēth pregnantē: vr nos instrue
ret debere zgaudere de bono p̄posito ab altero
cepto. Quia scriptū est Eccl. xliij. Erubescē
a salutātibz de silētia. Ue qđ illis qđ pregnantē
sp̄ualiter faciunt abortiri: z p̄auis cōsilijs
suffocāt partū in vtero. Scriptū em̄ Amos
j. Sup̄ trib^o sceleribz filioz Amōn z sup̄ qđ
tuoz nō cōuertā cū: eo qđ dissecuerūt pregnā
tes Galaad. Itē beatavirgo intrauit domū
z salutauit elizabēth in^o in domo vr ostēde
ret qđ illi qđ extravagant indignt sunt ei^o salu
tatiōe. Qđ inqđ dñs Matth. x. Neminē in
via salutaueritis. Et Amos. v. dñ. In cun
ctis que foris sunt dicit ve. Ambitiosi nāqđ
amāt salutatiōes forēles. s. salutari i foro: vr
inqđ dñs Mat. xxi. Esau autē qđ foris erat
amissit benedictiōē paternā primogeniture
Ben. xx. Chrys^o autē sup̄ Matth. inquit qđ
ideo visitauit elizabēth vr archanū dei incar
natiōis mysteriū quod p̄palare volebat ip̄i
elizabēth cognate sue sancte appr̄et: z simul
cū ea de acceptis a deo bñficijs gr̄as illi refer
ret. Alijs hō nō māifestauit rōē quā Chrys^o.
vbi. s. assignat dīces. Elabāt qđ supra dicta
sunt in sexgo: nec cuiqđ hōim p̄dicit. Nō em̄
credebat ab alijs posse fidē adhiberi miran
dis relatiōibz: imo magis putabat se pati p̄ui
cia si diceret. qđ volēs scelus p̄p̄riū palliare.
Brec^o hō expositoz sup̄ Lu. ait. Ad solē autē
refugit elizabēth. sic em̄ p̄lueuerat p̄pter co
gnationē z p̄p̄ certā h̄mōi zūctōz. ¶ Octa
uo addit qđ mansit in domo Zacharie qđ tri
bus mētibz: vr. s. nos instrueret p̄seuerare in
bonis opibz z fugere hōim cōuersatiōes. qđ de
bet euitari marie a h̄gibz z alijs iunctēp̄ mu
lieribz. Ait ei Hiero. i. suo trāstru. Ego puro
qđ cū vir^o seie hitauerit vilcariū diaboli nō
derit. ¶ Nas at rōes tāgēs Amb. i. omel. oc
currēt dīci inqđ. Discite z vos scē mīeres
sedulitatē quā p̄gnātibz debeat exhibere co
gnatj. Maria qđ an̄ sola in irimis penetrati
bus p̄labat. nō a p̄blico h̄gitatj pudor: nō
a studio aspiras motū: n̄ ab officio plixtras
itinerj retardauit. In mōrana sexgo cū festia
tiōe: sexgo officij memor: in iurie in memor: affe
ctū vigetē lēxi relicta prexit de mo. Discite
sacre h̄gēs n̄ circūfāre p̄ alienas edes: nō
dēmorari i plateis: n̄ aliqđ i publico milcere
fm̄ōes Maria i domo iera festiat i publico
mansit apud cognatā suā z tribus mētibz
Item qđ p̄p̄ officij venerat iberebat officio
Mansit autē trib^o mētibz: nō qđ de mīs eq

delectaret aliena. s. qz frequēt videri in pu
blico displicebat. hec ille. Mystice aut p ma
ria (q stella maris scriptat) figurat plat. q d3
cū sedit manere tribu mentibz. s. documētis
ibndō: exēplis pfortando z tpalibz fouēdo.
Un petro dictū fuit a dño Joh. vlt. ter. Pa
sce oues meas. Postea q d3 reueri i domū
suā: ne pp aliena negocia negligat sua: iur
illud. Gen. xix. Iustū est vt aliq pvideam
domui mee.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur
spiritualis ascensio.

2
Exurge
re d3 qz
triplicē

In sacra scriptura d3 qz exurgere
triplicē. Aliqñ a somno culpe: vt
dictū est i prece dēi. vñ dicebat
apls ad Ro. xij. Hora est iā nos
ex somno surgere. In peccatū em pmanēs d3
dormire. qz sicut in somno dormies nil meri
torij opis agit: qz vsus liberi arbitrij est liga
tus. ita pctōz in tali statu s op' agar de gene
re bonoz: nihil meret q ad vitā eternā psequi
dā. Et sicut dormiēti in somnis videt sibi ali
qñ hēmitas diuitias z delicias z i eis gau
dere: s. euigilās se illis vacuū videt z qñ illu
sum vnde tristat. ita pctōz videt q ista bona
mūdi teneat z possideat: z dū sperat se in eis
pmanere i morte qñ euigilat: z tūc cernit illa
bona fallacia fuisse z transitoria z eis carere:
seu illa dimittit p morte. iteqz affligit z mul
tū toler. vñ Ps. inq. Dormiēt somnū suū
z nihil luenerūt oēs viri diuitiaz in manu
bus suis. Aliqñ ā d3 exurgere penitēs i spe
vente. Qñ em qz de patris suis pntiaz agit d3
sedere p humiliatōz sui. Nā z de more loqñ
di est: vt cū qz hūillat dicit postē ad sedēdū
Un xpus p ps. pl. xxiij. humilitatiōē sue
passionis vacat sessionē: dū patri ait. Tu co
gnouisti sessionē meā. i. approbasti: z gratā
habuisti humilitatiōēz meā. Tali igit hūmi
liato z sedenti in pnia d3. Ut exurgat. s. spe
rando veniā pctōz: z adiutorij grē ad bene
opandū. Nam vt ait Amb. de pnia dist. j. c.
nemo. Nemo pōt digne agere pntiaz nūi q
sperauerit veniā. Un ipis penitētibz d3 pro
pheta ps. cxvj. Surgite postqz sederitis q
māducatio panē doloris. i. vos q palāmi do
lore z lachrymis contritiōis: postqz sederitis:
id est humiliaueritis vos: surgite ad profectū
gracie: eleuando se ad cōtemplandū celestia
z ad illa festinādo. Et isto modo loquū spī
rituallanc' anime a deo dilecte Ean. ij. c. di
cens. Surge propra amica mea: columba
mea: formosa mea z veni. s. ad cōtemplatiōēz

supnoz z pfectionē pstatuz. Jam em hyema
scz peccatoz transijt: imber. s. passionū abijt
z recessit: flores. s. sanctorū desiderioz appa
ruerūt in terra nostra. i. in anima sancta. Et
isto tertio modo surrexit benedicta ego cum
dicit. Exurgens maria abijt in montana cū
festinatiōē. Unde dicere possumus q abijt
primo in mōrana diuinitū. s. sanctissime tri
nitatis. Nam tota trinitas in ea suas excel
lētissimas pprietates posuit. Scūdo abijt
in montana angeloz. Omēs em eozū digni
tates z omia eozū ministeria ipa vna z sola
in se cōprehēdit. Tercio abijt in mōrana ce
lorū. quia recte ipa dicit celum ppter sui am
plitudinē. Habuit em amplū affectū ad di
ligendū: amplū vterū ad deū concipiēdum
amplū intellectū ad cognoscendū: z amplū
finū ad cōpariēdū. Quarto abijt i mōrana
patriarchaz. Omēs nāqz grās z excellētias
quas habuerūt patriarche quibz deo fuerūt
accepti: multo excellēt' habuit beata ego
Quinto abijt in mōrana pphetarū. Ipsī
em quādoqz pphēbāt de pterito: quādoqz
de futuro z quādoqz de pnti oculo. Beata autē
virgo omibz his modis excellētissime pphē
tauit. Sexto abijt in mōrana seminarum.
Des em bndictiōes quas habuerūt dñe ve
teris testamētī spāsim z singularim: pccna
ego simul cōpleta est. Septimo abijt i mō
rana creaturarū. s. recipies ex de omis pfectio
nes eaz. Que oia (qz patet ex dict' i alijs ser
monibz) breuitat' cā pntāto ad pns. solū in
tendēs hic declarare quō ipa gloriosa virgo
ascēdit in mōrana vere humilitat' fraterne
charitatis z cōtēplatiue iocūditatis. Quā
tū ad primū. s. de vera humilitate pōt expo
ni illud Gen. xix. In monte saluū te fac. nā
vt ait Gracian' in. s. tacturnitas. de pe. di.
j. Sine hūilitate nemini potest esse sal'. Di
citur aut humilitas z vallis z mōs diuersis
respectibz. Nā vallis d3 que est in imo. Per
humilitatē aut habet vera cognitio pprie vi
litaris. Est em humilitas (vt ait Bern.) vir
tus qua homo verissima suū p' cognitione
sibi vilescit. Et fm hoc exponit illud ps. q ait
deo. Emitris fontes. s. graz in cōuallibz. i. in
mētibz humilū. Mons pō d3 hūilitas in
qñ p ea eleuat mēs ad cognitōēz dei z alia
rū virtutū: z demū exaltat in celū. qz quise hū
miliat exaltabit. Mar. xij. Et fm hoc Anb.
in li. de siliciū dñbz assimilāt eā mōti ad quē
ascēdit septem gradibz. Exurgēs igit maria
ascēdit hūc montē vere hūilitatis: z vilitatē
elizabeth se hūiliando inferiori: pgeni regū

Mult
p'r abje
maria in
mōrana

Humil
tas dicit
mons z
vallis

Bermo.I. De visitatiōe Marie

ma d' vasallā: dñā ad ancillā: mater dñi ad
māre seruuli. Qd intelligēs Elizabeth visi
tata a spūscō edocet: et clamauit voce ma
gna. Qd exponēs Bern. ait. Nō tā clamo
rosus deuota. Deuotō em clamor est. Nam
Exo. xij. moyses. dñi. xij. Susāna. z. j.
Regū. j. Anna: sine voce clamauerūt. vnde
nō clamor sed amor clamat in aures dei. Ex
clamauit aut. i. ex pleno clamauit. Repleta
em spūscō Elizabeth tacere non potuit.
Nam ex abundātia cordis os loquit. Mat
thei. xij. Dixit at. Un. i. qua iusticia vel qd
meis facis v' meritis accidit s' mihi sterili se
ni ac maledicte vt veniat m' dñi mei virgo
fecunda iuuenis ac bñdicta ad me: z nō ego
ad illā dñam z regināz meā. Et ita exponit
beatus Amb. in qdā omel. ¶ Scdō brā hō
ascēdit in mōtana fraterne charitatis. Cha
ritas em dñi mōs ille dñi q' inq' ppha ps. xlvij
Mōs rei mōs pignus: mōs i q' in placitū ē
deo habitare i eo. De nāq' charitas ē. j. Jo.
xij. z trāsumptiue in. c. abij. xj. q. iij. Per
istū igit mōtē ascēdit beatissima hōgo vt salu
taret elizabeth: quo cā p' solaret de donis a deo
receptis: z illā a verēdīe pena liberaret. Ut
em dñi Lu. j. Erubescat elizabeth se grandā
regni in senectute: z carnalib' acutō operā
dedisse: z iō occultabat se. sed p'fortata ex ver
bis beate hōginis que prius verecundabat se p'
ele grandam. postea in dñō gloriabat se p'
pheta z pl' q' p'pheta pcepisse: vt inq' Am
brosi' vbi. s. Ascēdit ergo regia celi sup istū
mōtē charitatis vt sua sanctissima salutari
one spūscō repleti faceret beatū Johānē
z matrē ei'. vñ dñi in euāgelio hodierno. Et
factū est vt audiret salutatiōez marie eliza
beth: exultauit infans in vtero ei'. Et sic spū
ritūcm recepit p'ntē hōbi hōginē. z p' ipsum
spūscō baptizāt' est: z ab originali pccō mū
dat' est: vt inquit Petr' damian' in quodā
sermone. Quā repletionē spūscō sancti sentiens
beat' Johannes filiū de uenire ad se: p' gaudio
i matris vtero tripudiāuit z motu salutauit
quē vocē nō potuit. Exultauit em qñ gestis
salutare dñm suū z matrē ei': eis q' assurgere
Ideo Lxxij. sup Lu. ait. Ideo xps fecit ma
riam salutare Elizabeth: vt sermo procedēs
de vtero matris vbi habitabat dñs: per au
res elizabeth ingressus descēderet ad Johā
nem: vt illē cū vngeret in ppheta. Decille.
De repletōe hōz spūscō sancti ipsius elizabeth ex
virtute salutatiōis virginis dicit vbi sup
Et repleta est spūscō elizabeth: z ppheta
uit beate virginis dices. Bñdicta tu inf' mū

lieres. i. inter omēs mulieres benedictas ma
iori bñdictiōi insignis: iuxta illd Eccl. xxiij
In multitudine electoz habebit laudē z in
ter benedictiōes benedice. Itē benedicta tu
singulariter q' es hōgo cū fecunditate z mater
cum hōginitate: z genuisti deū qui creauit te
¶ Tria hō fuerūt in beata hōgine ppter q' sin
gulariter fuit bñdicta. Primū fuit hūilitas
Q' em se vacuā ostēdit: ideo impleri meruit
Un ei dixit angel'. Ave gratia plena. Se
cū dñi fuit hōginitas: quā vt melius custodirz
frequentias hōim fugiebat. ppter qd dñz co
mitē hē meruit. vñ ei dictū est: dñs tecum.
Tertiū est dei z primi charitas: cui' amore
hōim maledicta ptempit. z ideo benedicta
fuit ab angelo: q' triumphāte eccliam repa
rauit. Benedicta hōz fuit ab elizabeth: quia
eccliam militāte iam qñ mortuā suscitauit
Quātū em fuerit brissima hōgo repleta cha
ritate: apparuit ei hō ipsa postq' salutauit
elizabeth mansit cū ea quasi tribu mensibus
Quia em vt habet Lu. j. qñ ipa bñdicta dei
mater pcepit filiū suū erat serus mēis pce
ptiōis beati Johis. Ideo ipa pñssima virgo
voluit ibi circa tres mēses pmanere vt iter
esset natiuitati beati Johis: z illi charitatis
obsequiā impederet. Q' igit gl'iose pco q' regis
nā āgeloz i tuo oru tibi mīstrāte z fūitē ha
bere meruisti. Q' mēsa regine celi charitas:
q' tū in vtero suo hñs cognate sue elizabeth
ac puero ei' vt empiria ancilla humillime
seruiebat. ¶ Tertiū ascēdit i mōtana p'pela
tine iocunditatis. Cōtēplatio em dñi mōns io
cund'. de quo inq' dñs Isa. lvj. Adducā vos
ad mōtē sanctū meū: z lētificabo eos in do
mo oratiōis mee. holocausta eoz placebunt
mihi sup altari meo. q' dom' mea dom' ozo
nis vocabit cūctis pplis. hec ibi. figurat ac
mons iste p mōtē thabor: ad cui' sūmitatē
duces Iesus petrū iacobū z iohannē transfi
gurat' est an eos: Matth. xvj. ostēdēs eis
aliqua lit' gl'iam suā. Ex cui' visitiōis suauita
te inebriat' Petr' ait. Dñe bonū est nos hic
esse. Ad hū' g' mōntis ascēsum oportet du
cere petrū: q' interpretat' discalciat'. z iacobum
q' iterp: erat supplātans. z iohannē q' iterp: erat
in q' est grā. i. oportet mundū contēnere: dia
bolū z ei' cōtētiōes supplātāte: z carnis casti
monia gratiosā habere. z p hāc p'peliatio
nē ascēdit mēs humana vsq' ad exeratiū pa
trie supne. de qua Isaie. li. dr. Gaudū z lēti
cia inuenit in ea gratiarū actiō z vox laudis
Per hūc mōtē cōtēplatiōis transiit bea
ta virgo quē mētē semper in diuinorū con

Propriet
ria fuit
Maria
bñdicta.

¶ Cōtēpla
tio dicit
mons

Quomodo
nos asce-
derei mo-
rana de-
mus

replatoe eleuata tenuit. qd clarissime in suo
mirabili catico mystic sententijs pleno ondit
de quo in sequenti sermone differem. Sep qz
delectata est habitare in montanis: qz funda-
meta ei fuerit in montibz scis: vt dr ps. lxxxv.
Quomodo igitur nos p morana ista ascedere
et ibi tribz mētibz morari. i. i alto preplatois
pseuerare quicqz in nobis defecerit iordinat
amor mūdū nri et nroz. Si qd mētis a me-
ne dr: qd est defecit. Et h e qd dicitur e Abraā
Gen. xij. Egredere de tra tua et de cognatioe
tua: et de domo patris tui: et vade in terrā quā
mostrauero tibi. Ad h aut faciendū nos hor-
tat de dices cuilibet nri illd Exo. xxiij. Ac-
cede ad me in montem et esto ibi. Iste naqz est
mōs ille de q spūaliter expōni pūllū qd i eodē
c. dr. s. Habituauit glia dñi sup montē synai.
In isto mōte exaudir de orōnes sibi factas.
vñ dicebat ps. Exaudi me de mōte scō tuo.
Oprer aut nos eē mūdōs corde si cū purissi-
ma hēgine ad sumitacū mōtis volumus
puenire. Dic em ppha ps. xxiij. Dñe qd ha-
bitabit in tabernaculo tuo: aut qd requiescit in
mōte scō tuo: Et rñdit. Innocēs manibz et
mūdo corde. Jo dormientes i pccis et somnole-
ti ac pigri nō pnt ascedere mōte istū: tūc illd
Exo. xix. Nō poterit vulgus ascedere i mōte.
in montē. s. preplatois. de quo ps. lxxxij. dr.
Mōs syon in q habitati in eo. Syon qppe i-
terprat spūalio. quē mōte de valde diligit
dicere ppha ps. lxxxvij. Induxit eos i mōte
scificatiois sue: mōte syon quē dilexit. Qui
aut sup istū mōte deuote ascederit saluabit.
Scptū est em Abdie vnico. c. In mōte syon
erit saluatio. Nō est pō mirādū si brā hgo li-
bens mōrana ascedit. nā et fili ei solit erat
ascedere mōtes cā orōnis. vñ Mat. xxiij. dr.
Ascedit i mōte sol orare. et ide hz Mat. vj.
Iste est mōs de q Apoc. xxi. inqz brūs Joh.
euāg. Sustulit me in spū in mōte magnū et
altū. In istz qz mōtanis preplatois brūsi-
ma hgo bibebat aqz dulcissimas diuine cōso-
latois. Prophetatū em fuerat Jobel. iij. et
Amos. ix. Scillabūt mōtes dulcedinem. s.
mri dei. De istis etiā mōtibz pdixerat dauid
ps. ciiij. Rigās. s. de. mōtes de supioribz suis
sup mōtes stabūt aq. s. diuine pōlatois. In
istis qz mōtibz pascit fili hgis deuotos suos
tanqz i pascuis. de qbz dicit pr illd Job. xxxix.
Circūspicit mōtes pascue sue. In istz mōti-
bus statū hgi bndicere veniebat ei dūc fili
ad eā recreadā. vñ ipa inqz Lañ. ij. Ecce iste
venit salūes in mōtibz. Sup istos mōtes ex
charitate et cōpassioe tēlebat ipa hgo pūlli-

ma pccā hoim. sicut pphetatū fuerat Niere
mie. ix. vbi dr. Sup mōtes sumā fletū. Tūc
et nos debem in istis mōtibz pccā nra tēlere.
vt sum de illis de qbz dr Ezec. vij. Erūt in
mōtibz sicut colūbe. Colūba em habet genu-
tū p cātū. In istz aut mōtibz pascensit cum
brā hēgine aie nre spūalis pōlatois refectōe
sicut pdictū fuit Ezec. xxxij. vbi dr. In pa-
scuis pinguibz pascensit sup montes isrl. Iste
em vidēs dū vel dū visio iterprat. Et iō de
nos hortat ascedere mōtes istos Josue. ij. di.
Ad mōrana pcedite. Verificabit em de nob
illud Judic. j. Fuit dñs cū iuda: et mōrana
possessione. Ad ista aut mōrana nō pnt pueni-
re cū brūssima hēgine illi q sunt implicati i ter-
renis cupiditatibz: qui dicere pnt illd Jos.
xxij. Nō poterim ad mōrana pcedere. Ad
ipa mōrana marie dñt pastores et plari pō-
dere. Scptū est em Niere. xxxij. Habituauit
lū pastoz in ciuitatibz mōmōsis. In monti-
bus em istis inueniet beatā hēgine: q visitabit
eos sicut visitauit cognatā suā Elizabeth
A qua nos etiā facit visitari ipse bndict ei
filius. Amen.

I De eiusdē scitissime hēginis visitatioe
Sermo. ij.

Significat aia

m mea dñm: Lu. j. Inqz dñm am
brozū sup Luc. Sicut pccatū
a mulieribz incepit: ita bona a

mulieribz inchoant. Tūc nō oclum videt:
q et an Johem Elizabeth pphetizat: et Ma-
ria an dñi generatioes. Sequit aut: vt ma-
rie quo psona melior: eo ppheta sit plenior.
Decille. Brūs hō Basiliū addit di. Virgo
em interioe sublimi ac speculatioe pfunda i
mōtate preplās mysterij: qsi pfundū gradi-
ens magnificat deu dices. Magnificat aia
mea dñm. Hoc aut dulcissimū canticū sym-
panistria nra decantauit i domo elizabeth: qñ
visitata ac saluata ipa cognata sua: senties
hūillima dei mri se beatā pdicari ab elizabeth
pūm in laudes dei prupit hōa thematic nri
decantās. q. d. fm Nico. de ly. sup Lu. Q di-
zabeth tu me magnificas. s. ego totū deo at-
tribues ipm magnifico in hoc canticō. De q
tres pōsideratioes faciam.

Prima dicit sublimitatē.

Secda modalitatis.

Tertia pō appellabit causalitatis.

Pars pma huius sermonis que dicitur
sublimitatis.

Bermo. II. De visitatiōe Marie

D ublinitas et excellētia cārici virgi
naī oīdī triplicat. Primo rōne or
dinatiōis. Nā vt dicit doctores ca
tholici oīa cārica veteris testamēti sunt subor
dinata cāricis noui testamēti. maxime isti
cārici cāntico matris dei cui oīa il
la cārica velut vmbra deferunt. Precessit
cāntico cāntici Moysi Exo. xv. j. Lātem
dñs rē. Et sū spūalem sensum significat li
beratiōem a seruitute peccator. Secūdo cā
rica populi israel. i. Alcedit puteus rē. Nu
mer. xij. Et notat largitatē gratiarū et dono
rum. Tercio cānticum Delbore. scilicet qui
spere obtulisti aīas vestras rē. Iudiciū. v.
et insinuat obediētā subditōz. Quarto cā
nticu cū dē Moysi. i. Audite celi que loqz.
Deut. xxxij. et demonstrat instructionē diuī
rum eloquiōz. Quinto cānticu Anne. i. Ex
ultant cor meū in dño. j. Reg. ij. Et signat
veneratē gratiarū. Sexto cāntica diuersa
David in psalmis. et figurat varietatē dul
ciū sonoz. i. gaudiōz mentaliū. Septio cā
ntica cānticoz Salomōis. et significat pūctio
nē amoris. Hec aut oīa cārica deferunt cāntico
reginali parz. Nā ipam tympanistrīā nram
describit euāgelista a vicis denudatā: cum ei
p angeli dī. Ave. i. sine veād est sine peccato.
Ite gratijs fecundatā cū sūbit. gratia. ac
dei solus imperio sūgatā cū infert: dñs re
cū dñdica tu in mulieribz. qñ diceret. Mu
lieres ceterē vīrī pāte sunt. Tu soli dño q
est recū. Ite insinuat eā diuinis eloquijs illu
stratā: qñ cogitabat qualis esset ista saluta
rio: ruminas scripturas et iterū qñs. Quō si
eristū dē. Ite tantū filiū delictijs plenā: quia in
uenta est in vtero hñs de spū sancto. et modū
laris gaudijs pcoratā. ac p amorē totalitē deo
pūctā cū ad montē pēplationis et diuine
laudis ascēdēs cecinit dicens. Magnificat
aīa mea dñm. Et exultant spūs meī in deo
salutari meo. Et aduerte diligētē q quic
qd in cāntico cānticoz perit: aut factū esse de
seribit. totū et plus hic lucide habitū insinua
tur. Nā ibi perit osculū euz dī. Osculet me
osculo oris sui. vt habet. Lā. j. c. hic habet
pūctio. s. diuine nature cū humana. Ibi po
stulat trāctio dñi dī in eodē. c. Trahe me p
re. Hic bñ discursio. nā Maria pgit cum fi
lio i vtero ad Elizabeth. Ibi qñt loc⁹ palt⁹ et
accubitus dñi dī in eodē. c. Indica mihi quē
diligat aīa mea. vbi pascas. vbi cubes in meri
die. Hic habet cubans in vtero reginis et pa
stus eius alimētis. Ibi videbat logē saliens
in montē. vt habet. ij. c. Dic festinater ducit

in mōtanis. Ibi querebat in lectulo et nō re
periebat. vt habet. iij. c. Dic claudis i corpi
lectulo et repit in psepio. Ibi vocat dilectus vt
descēdat. vt habet. vj. c. Dic humiliatur vt se
ostendat. Ibi puerio eius ad humanā narra
ram sperat. vt habet. vij. c. Dic iā scā demō
strat. Ibi incarnandus perebat ad oscula et
amplexus. vt habet. viij. ca. Dic incarnatus
altur et dat omibz eius desiderātibz amplex
us. ¶ Secūdo apparet hūc cāntico excellē
tia rōne cōpensionis. Hoc em cānticu com
phendit in se cānticu vite eterne siue significa
tione eius. De quo celesti cāntico dī. Apoc.
xij. qñ sancti cantabāt cānticu nouū an sedē
dei et agni. Sciendū q p pūm grad⁹ et sum
mus beatitudinis est visio diuinitatis: in q
pūstet felicitas. c. de iunū. de pē. dñ. v. Et ex
hoc gradu tanqz ex fonte omis ali⁹ gradus
beatitudinis renuat. vt inqz brūs Thomas
in. iij. dñ. xlij. et omis ali⁹ theologi ibidē. In
qua visione aīa eleuata mor deū magnificat
vt pūm versus insinuat. Et quia tantū boni
visio sine immēdo gaudio esse nō potest: statū
erultat spūs in deo salutari suo. vt dīc scām
dus pūm. In hūc aut lumine et gaudio anima
seipam cognoscit et videt se illa rāta glā in
dignā. et sic facit se humile ancillā. vt terrius
versus sonat. Hinc cōparat pūm ad meri
ta et pūm ad pūm. et addit. Quia fec
mihi magna. mihi indigno magna premiā
tribuēdo pūm q potens est. vt habetur in
quarto pūm. Inde pūm pūm nō ex meritis hu
militatis: sed ex mera misericordia omes be
atos beatitudinē psecutos. et dicit in quinto
versu. Et misericordia ei⁹ a pūm in proge
nies rē. Postmodū de ipsa improporciona
ta pporitōe. s. pūm et pūm anime differēs.
cū anima habeat vltra id quod de sui natura
pūm potest: faret id euenire ex mera dei potē
tia dīcēs in sexto versu. Fecit potētā i bra
chio suo. Sed ipsa potētissima manu intue
tur eqūm iusticiā malos merito pūm et
dīc. Disperit supbos mēre cordis sui. et de
posuit potētes de sede. in septio pūm. Et qñ
nō est pūa portio illi⁹ summe felicitat⁹. socie
tas beatorū repleta ad supabundantiā et iebri
ta ab vbertate dom⁹ dei: ipos intuef. et ait i
sū octauo. Elurientes iplēnt bonis rē. Qñ
pū ista elurientes nō ē in pūa s. s. i. vīa. ibi in
tuef pūm factas s. b. duplici testamento
testare pū. Sic audim⁹ sic vidim⁹ rē. exul
tatqz in tali pūm. Iux illud Lā. j. Exul
tabim⁹ et letabimur in te. memores vberū mo
rū. i. testamento. Et sicut sunt dño testamē

R
Magni
ficat pū
hēdit cā
nticu vite
eterne

ea. sic submitte dños vsus. s. Suscepit isrl' puer suu. 7 sicut locut' est. p nouo testamen to. Sic igit apparet quò istud canticu canticor um. s. Magnificat. oia canticu pmer padisi vbi effectualit sine cessatõe canticu h canticum nouu Magnificat. fm illud ps. Carate dño canticu nouu. laus ei? i ecclia scroz. Qd can ticiu dñ nouu nouitate vnuerstatis. qz scem est a mre 7 dña vnuerstoz. Jc nouitate pos testatis. qz nūqz visa est tana potestas sic illa de qua Diere. xxxj. f. Nonu facit dñs super terram. femina circūdabit viz. Jc nouitate iocūditatis. Nullu em canticu cantat in ec clefia tana iocūditate sicut magnificat. Nec

S Jhes dñici cardinalis sup Magnificat.

S Magister pō Jhes gerson cancellarius parisiensis in suo tractatu pmo sup Magni ficat dic. quid appropian? qd ve diuini? po terim? accipe qz ipmet psalteriu Marie decacordū habes decē verius quasi totidē cor dulas sonorisissimas pformit ad illud vnu/ sale decacordū totius rōnalis creature qd cō nectitur ex nouē ordinibz angloz qñ ix. fidi bus argutis. iuncta ex hoibz decima. quam i pmtis paritibz p ptem raptā sumu? noster ci charista repauit. vt pccordaret psalteriu iocū dum cū cythara. Est itaqz pma huius psalte rij Marie cordula sonas dei magnificetiaz qz dñs est cui? eleuata est magnificetia super celos. Magnificat inqz gia mea dñm. nō di cit illum vel illū. s. simpliciter 7 anthonomia/ rice dñm. Secdo magnificat in saluatione. ppter ea vocat ipm salutare. qz dñi est salus Tertio magnificat est i respectōe humiliū 7 beatificatione. qm excelsus dñs 7 humilia re spicit. Quarto magnificat i magnoz opatōe 7 noie sui sanctificatione. Quia inqz fec imhi magna q potēs ē. 7 scem nomē ei? Edsonat ps. Quia magnificasti sup omē nomē scem tuū. Quinto magnificat ē i misedia 7 misera/ tiōe timētibz eū. Sexto magnificat i supboz mēre. cordis sui reiectiōe siue dispersiōe Se primo magnificat i humiliū exaltatōe potēti bus resede depositis. Octauo magnificat in elurientiū impletōe cū diuites dimisit ianes. Nonno magnificat i pditoz liberatōe. qz su/ scepit isrl' puer suu. Decdo magnificat i pmi/ soz suoz ppletōe. Sic locut' ē ad pñes nros Abraā 7 semī ei? i secta. Decille. Qui cū rñ/ disse ei? discipul? sibi placere hāc expositōez. Nulle tractat' pcedit p dialogū. s. bunnit pdirit doctor dices. Quid pō celeres si vari os oim organoz sacre scēpture modulos imo voces ois gener? musicoz pccordare facer em?

cū hoc Marie psalterio decacordō? Et itez dicit. Scias silt q i auribz suis nra psalterio copiosissime 7 distinctissime faciebat resona re voces oim musicoz. Dum mētis intuitum silt cū plectro meditatiois liberrimo discursu miraqz celeritate diffundebat vbiqz. duz qñ simul in omēs 7 singulos se diffundebat affe ctus. qz soler humana mens singularim var riare canēdo. Nec ille. Et iō possum? dicere. qz brā pgo figurat p philomenā. qz sicut ista auis supat omēs alias aues in cātuita brāp go omēs scōs. Et iō illi dicere possumus il lud qd canit Quid? in li. de philomena di. Dulcis amica veni nocris solaria prestans. Inf aues etenim nulla tui similis. Tu philo/ mena potes vocū discrimina mille. Mille valēs varios rite referre modos. Nā quis alie volucres modularie tērent. Nulla po test modulos equalere tuos. Insup est auis spacijs garrire diurnis. Tu catere sil nocte dicqz potes. Scā tñ dño xpmis mēra laudis rē. Et qñ oibz ps sblimitas h? cantic rōe pphētiōis. qz i se pphēdit oim alioz cāti coz pfectōes. Tertia rō ondes excellētiaz 7 sblimitatē h? d. pccordatōis. Hoc em canticu pccordat cū orōe dñica quā fec i aluanoz nī et docuit. vt habet Martij. vj. f. Pī noster rē. Et hāc pccordantiā declarat Jhes dñici vbi sup. cū? pba causa breuitatis omitto. Post orōnem g dñicam nulla est excellētior. nulla sublimior. nulla dignior. nulla vtilior ac la lubrior isto benedictio cārico. Et iō cūlibet de uoto inqz ppheta Jsa. xxiij. Bñ cane. frequē ta canticu. Et Ezech. vij. Canite tubas. vo ce sonora. pparent oēs. s. ad canendū deuore h canticu. Hoc em est illud canticu qd suauit sono canit Ezech. xxiij. Hoc etiaz est illud canticu de q pdirit Danid ps. xxxix. dicens. Immisit i os meū canticu nouu. carmen deo nro Un dicebat ps. lxxij. Laudabo nomen dei cum cārico 7 magnificabo eū in laude Et ps. xcvi. oēs inuitabar ad canēdū dices. Carate dño canticu nouu. carate dño ois terra. Et Eccl. xxxix. dr. Lollaudate canticu 7 bndicite dñm. Et Jsa. xliq. Cantate dño canticu nouu laus eius ab extremis terre. Et Michae. ij. scriptum est. Cantabo canticu cum suauita te. Beata autē virgo dicebat cum propheta ps. xij. Cantabit dño qui bona tribuit mihi 7 psallam nomini dei altissimi. Et. ps. lxxij. Ut cantem fortitudinē tuam. qd fecit cum dixit. fecit potentia in brachio suo rē. Jtes dicebat illud ps. lxxvij. Misericordias do mini i eternū caratp. Quod fecit cum dixit.

Bernio. II. De visitatiōe Marie

Exultatiōe ei⁹ a pgenie i pgenies rē. Ipa g
ferunt pceptū i pūssici dices p os dauid ps
xviij. Lārate z exultate z psallite. Un z ei⁹
plena p dicitur at idē ppha ps. lxx. Exultabit
labia mea cū cantauero tibi. Dicebat qz ipa
benedicta sgo illud ps. c. Misericordiam z
misericordiam carato tibi dñe. Quod fec quādo ce
cideris. Deposuit potētes d sede z exalta
uit humiles. In hoc autē cantu suo dedit be
na virgo exemplū illis qui sunt diuino cul
tu deputati. vt deuote cantarent canica diui
na fm ordinem ecclesiasticū. c. in die de cose.
dist. v. Et cum ipa exultauit in deo: dedit erē
plum canādi z iubiladi magis corde qz ore.
sicut postea ordinauit ecclesia in. non medio
cris: de conse. dist. v. z. c. sedulo. xxxviij. dis.
z. c. carantes. vbi glo. xij. dist.

¶ Pars secunda hui⁹ sermonis que dicit
modalitatis.

Nquit Nicolaus de lyra sup Lucā.
q in cantico beate sginis primo po
nit modus cārandi. z hec est ps pns.
Secūdo subdit causa cantādi. ibi. Quia re
spicit rē. z hec est pars sequens. Circa pmiū
declaram laus sginis itqz magna cū dicit.
Magnificat. Secūdo vt reuora. ibi. anima
mea. nō tñ labia mea. Tercio vt reuora. cū
dicit. domini. cui debet laus z honor. Quar
to vt locū da. ibi. Et exultauit spiritus me
us. Quinto vt recta. ibi. in deo saluari meo
Et dicit in deo ratione creatiōis. saluari rō
ne recreatiōis. mco rōne assumepti humani
tatis. quia sic fuit ip⁹ sginis z nō alterius
Dec ille. Dicit autē Magnificat anima mea
dñm. nō tñ addēdo aliqd ad eius maiestatz
magnitudinē: qz immēsa est. nec augeri pōt
nec minui. Un Eccl. xviij. dñ. Quis inuesti
gabit magnitudinē eius? nō ē minuire nec
addere nec inuenire magnalia dei. Magni
ficauit autē eū ei⁹ magnificentiā omnibz nū
ciādo. sicut faciebat David dices ps. xxxij.
Magnificat dñm meū. Et hāc expositiōz
approbat Johānes gerson vbi sup di. Dñs
a creatura magnificat. nō in augmentū sui i
fēsed qz magn⁹ esse p dicitur: canitur z laudat.
aut certe qz magnificat facit aiam aut magna
facit qui potēs est. Nā qz iustificauit hos et
magnificauit. Nunqd parūz tibi videt ma
gnificata brē Marie sginis anima. q opa
tioni supra modū magnifice fuit ausa plere
plenum? Fiat inqd mihi fm verbū euum. i.
fiam mater illi? filiū autē est parer dñ. Quid ex
celius. qd sublimi⁹ z magnificēti⁹ poterit co
gitari? qd z vidit cū pphetice subiūxit. Ecce

em ex h brām me dicet oēs generatiōes. Nec
ille. ¶ Itē Maria magnificauit dñm hūli
ando se. iux illd ps. Alcedet hō ad cor altiz
z exaltabit dñ. Magnificauit dñm: illū oī
bus pponēdo: dices cū ppha ps. xliij. Exal
tato te dñ. me rex rē. Magnificauit dñm
ei⁹ corp⁹ mystici augēdo. iux illd Jla. xxxij.
Magnificat⁹ ē dñs qm repleta ē sion iudi
cio z iusticia. Magnificauit dñm: ipm lau
dādo ac dicēdo cū ppha ps. lxxvij. Magni
ficato eū in laude. Magnificauit dñm ipm
bñdicēdo. iux illd Eccl. xliij. Benedicentes
dñm exultate illū qz potētis: qz est maior
omī laude. Magnificauit dñm: ei⁹ inimi
cos expugnādo. iux illud Ezo. xv. Lantem⁹
dñs glorie em magnificat⁹ est rē. Dicebat g
ptinue ipa brā sgo spōs suo celesti cum ps.
Repleat os meū laude vt cātem tota die ma
gnitudinē tuā. Itē dicebat cū eodē ppheta.
Magnificabo eū nimis in ore meo. Omēs
quoqz inuitabar ad idē faciēdū dices cum p
pheta ps. lxxij. Omēs gētes magnificare eū
Dicebat autē deo illud Ezo. xv. Quis similis
tui magnific⁹ i scribit? Et illd ps. viij. Ele
uata ē magnificētia tua sup celos. Et h autē
cārico apparet excellētia z altitudo atqz au
dacia ist⁹ dignissime sgis. q illū magnifica
re attērant. de q dñ. Eccl. xliij. Quis magni
ficabit eū sicuti ē. qst dicat null⁹. Ipenaqz ē
ille de q b. Job. xxiij. sui lib. c. dicebat. Nolo
multa fortitudinē pcedat meū. neqz magni
tudinis sue mole me pmar. Et rōz assigbat.
xxxix. c. dices. Est ei magn⁹ fortitudie z iudi
cio z iusticia. z errari nō p. Vera ē em pphē
sua dicens. ps. 47. Magn⁹ dñs z lauda
bilis nimis: z magnitudis ei⁹ nō ē finis. Et
en ista nobilissima puella eū magnificauit.
id est magnū fec. Quia em dñ magn⁹ i eius
vtero pui⁹ fact⁹ ē. z i vteribz ei⁹ creuit. z la
cte ei⁹ nutrit⁹ magn⁹ fact⁹ ē. Jo merito inqd
ei⁹ mī se illū magnificare. i. maiorem facere.
Scit⁹ autē Bern. inqd. Nō laudat hic ma
gn⁹ dñs z laudabil⁹ nimis: s pū dñs z ama
bilis nimis. Dic g brā virgo. Magnificat
aia mea. qz lingua nō suffic. Un glo. inquit.
Quia tāto munere dñs me sblimauit vt nul
lo lingue officio explicare possim. iō tñ ai in
terior⁹ affectū i agēdis graz laudibz offero.
Uel dic. Aia mea. q. d. nō solū corp⁹ z liqua
s pncipalit aia mea magnificauit dñm De
us ei⁹ vt s. dixim⁹ magnificat⁹ ē z laudādus
mag⁹ mēte qz voce. iux illd apli Ephes. iij.
Lātares i cordibz vris deo. vñ dicebat. Psal
lam spū psallā z mente. Et qd parer suauis

Maria
dñi mag
nificauit

Suauitas caritatis huiusmodi. Licet ei dicat Ecclesi. ad Tybia et psalterium dulce faciunt melodia et su per verum lingua suauis. in dulciore carnis spualis. Subtilis cordis et mentalis melodia. Scri ptum est ei Ecclesi. xxi. Non est oblectatio super cordis gaudium. Quis ergo erit rate sufficientie ut vale at explicare ut pauper quare melodie est cantu cu qd instrumentalis huiusmodi sancte anima carat. Considera si vales quis sit cythareda. quis cy thara. quis et carici materia. Na etiam bonus cantor si vocerauca vras male carat. et bon cy thareda fracto instrumento male cytharizat. Nec etiam sufficit vox pulera et instum nobile: si autor artis sit imperitus. Iux illud Quis an tiq. li. de ponto. c. r. Non boni caritantes labor e au dire puellas. Ite data peritia aret et instroz copositioe pfecta. si materia sit displicibilis: de suauitate cytharizantiu et canentiu aliqd serabit. Ad faciendū pfecta et delectabilem melodia requiritur boni mgr. bonu instrumen tu: et materia suauis et delectabilis. q omnia erat in eo. De quo inqt Virgil. in j. eney. cythara crinitus iopas. Personat aurata vocat que maximus athlas. In isto aut carico cythareda est pulchritudo q etia in omni instrumento iceptor vili suauiter sonat. Ut em inqt Gregori in pmonie aplos. Tetigit puez cythareda Da uid et psalmista fecit. Tetigit etia puez iuni orem Danielē. et iudice senū fecit. Pastorem armentariū Amos et pphetā cōstituit. Pi scatore Petri et pncipem aplos ordinauit. Theloneariū et publicanū Mathēū. et apo stolum ac euāgelistā creauit. Persecutore fi deliū Paulū. et pdicatore gentiū fecit. Qua liter gātabit et armonizabit spūaliter: vbi instum est anima huiusmodi scilicet. Sed adde nobilissimo cythareda: et suauissimo acopi mo instrumento piosam ac delectabilem ma teriam. Quia in huiusmodi dignissimo cantu cantan tur magnalia diuine laudis. Un bñ cecinit huiusmodi glōsa dices. Magnificat aia mea dñs qd diceret cū ppha. Confitebor dño nimis in ore meo. et in medio multoz laudabo eū. ps. cxiij. Nimis inqt nō respectu magnificati: sed respectu audientiū: q tam magna capere nequeunt. Vel melius exponendo. Confitebor dño nimis i ore meo: id est si voluerō magni ficare deū ore meo: nimis eēt et nimis plūm imo impossibile. vñ et Paulus in padiso vidit loq nō potuit. ij. ad Cor. xij. Magnificat g aia mea dñm. q rapta ē ad vidēdū ei magni ficatā. qz pdis h bñ fieri nō posset. ¶ Et bñ notandū est q dñs aia mea. Nallū em pprie dicere potest meq: nisi q totalit hz aiam libe

Spūsa
et cytha
reda

ram ab omni seruitute. ut inqt Archiepus florentin in quarta parte summe. titulo. xv. c. xxiij. §. ij. vbi etia dicit q triplex est serui tus a qua oportet esse libera et immune ut sit aia sua. Prima est seruus criminis siue vicio rum. de qua dñs Joh. viij. Qui facit peccm: ser uus est peccati. S pccm siue est triplex: ita et ei seruus est triplex. Est em triplex peccm scz mortale. qd pfecte facit hoīem seruū pei et diaboli. iux illud. ij. Pe. ij. A qd supat est ei seruus est. Et vt dñs Aug. Quis ē seru tot dñoz quot vicioz. et h maxie ipedit aiam ne possit deo vacare. Per originale aut peccatū sensus hois et cūcta cogitatio ei pna est ad malū ab adolescētia sua. vt dñs Bē. viij. z. c. omis etas. xij. q. j. Nec liberatur aia ab impedimēto talis seruicis pugna carnis spūm. vnde nō pot ita libere volare ad deum p ptemplationē et vacare diuinis. Nec aliq sacramento circūcisionis vel baptismat vel alterius libera a tali seruitute. licet subleue tur pl et minus. sz sp remanet pugna carnis q aiam captiuū ducit sub lege pei fm indi nationē. et si nō dñet omīno. Veniale autēz reperficit aiam et pigritiōe reddit ad alcedē dum i deū seruoz tollēs spūs. Seda finitū est sanguinis siue ppinguoz: q etia animas aliqūter tenet captiuas ne i deū totalit vadat Sic prēz de illo q xpm seq cupiebat: sz nō red nebatur ne ei sequeretur dñs. Permittere me pus sepelire pzem meū. Mat. viij. Contra quē defectū. s. nimie affectōis ad parētes. vo nit dñs mittere gladiū separōis dñs. Uo nit separe filiū aduersus pzem: et filiū adūsus mrem suā zc. vt habet Mat. x. et Lu. xij. Et h id qz caro et sanguis regnuz dei nō posside bunt. vt ait aplos. j. ad Ebo. xv. vñ et Amb. inqt in. c. cxi portio. xij. q. j. Nec ē p sacerdo tis fuga. abdicatio domesticoz. et quedā alie natio charissimoz. vt suis se abneger qui deo seruire gliscit. Decille. Tercia fuit est mū dialium et terrenaz rez: spūis suis sollicitū dñm aiam ligatā tenentiū ne libere deo serui re valeat. vt patet de illo q dño seruire cupie bat pfecte. Qui interrogat dñm d via pte cionis. cū ipe dñs rñdisset. Si vis pfectus esse: vade et vde oia que habes et da paupri bus et sequere me. tristis recessit discēdes ab eo. qz habebat multas possessiōes. vt dicitur Mat. xix. Necessē est ergo vt anima que vult intelligere magnalia dei. et in conspectu eius solius semper meditari: a iugo cuiusli ter haz seruicium sit libera et immunita. In cuius figurā dixit dñs Abrae Bē. xij. Egre

Triplex
seru
et aia
et nō

Sermo. II. De visitatiōe Marię

de terra tua. i. de mūdānis cupiditatibz:
et cognatio tua. i. de amicis et atinētibz. et de
domo pris cui. i. de vicijis et crīmibz p q̄s effi
citur diabolus. et de domo ac familia ei⁹. Iux
illud Job. viij. Nos ex pte diaboli estis: et de
fideiā pris vii. i. diaboli facere vultis. Sequit
in dicto caplo. Veni et veni in terrā quā mō/
struero tibi. i. et p̄latiōis et suavis p̄fectiōis
Talis autē potest dici fili⁹ dei renat⁹ nō ex san
guine iniquitatis. neqz ex voluntate carnis
necessitati amicorū. neqz ex voluntate viri. scz
mūdi vanitatis. Et p̄sequenter potest dicere
aia mea. Cū autē null⁹ creature pure aia sit
que nō fuerit subiecta pctō. Quia si dixerimus
quā peccatū nō habemus. ipi nos seducim⁹
et veritas in nob nō est. vt dicit Iohes in ca
nonica sua. excepta scēa h̄gīe. vt dicit Aug⁹.
Que etiā parentū amorē obliata est segregā/
ta ab eis sua infantia: et eo totalit⁹ macipā/
ta. vt p̄storia natiuitatis ei⁹ edocet. et ab om
ni terrena cupiditate elōgata. Restat vt tal
p̄go ab oī iūgo finit⁹ excussa torā aīam su/
am possideret et dicere sola poterit. Magni
ficat aia mea dñm. et ita ceciderit vsqz i finez
Poterat em dicere cū ps. Meditatio cor/
dis mei i aspectu tuo sp. Hec Archieps flo
rentin⁹. Cui⁹ p̄ba aut nō p̄cludit itēnū. aut
necessario ē dicendū q̄ brā p̄go fuit totalit⁹ li
bera et immunis a pctō originali. alit⁹ nō sp̄ potu
isset dicere aia mea. vt ipe supponit. Nam
p̄ illo tūc vlt⁹ instāti quo fuisse i pctō origia/
li nō fuisse libera aīa ei⁹. scz sua diaboli et pcti
vt diffuse p̄banim⁹ in p̄e p̄ma hui⁹ operis.
Sola ḡ brā virgo inf̄ puras humanas crea
turas potuit dicere illud Ezech. iij. Anima
mea nō est polluta ab infantia mea vsqz nūc.
Et illud ps. xij. Aīa mea illi viuet. scz semp. et
nūqz diabolo finiet. Et p̄sequenter semp ma
gnificabit dñm. ¶ In q̄bz p̄bis apparet h̄e
et sanctitas h̄gis: q̄ nō egit sicuti multi alij q̄
carnia vel alia opa ediderūt. i. q̄bz desep̄erūt
facta egregia magnorū viroz. vt ab eis vlt⁹ eo
rum poster⁹ diuitias vel honores p̄sequerēt.
Alij s̄o laborauerūt tractare materias dele
crabiles et obsecras. vt poete. Alij subtilia vt
phi. Alij lucratina vt iuriste. Alij r̄pm succes
sus vt hystoriorū p̄phi. Et sic vt cōit ad capes/
sendā vlt⁹ palē p̄moditātē vlt⁹ gl̄iam et fama z
vt in p̄p̄riū duraret eoz memoria. Sicut
Quid⁹ q̄ inq̄t i vlt⁹. methamor. Iāqz opus
cregi qd nec Iouis ira nec ignes. Nec pote
rent ferrū nec edax obolere vetustas. Cū de
calbo verificat illd Eccl̄s vi. i. faciedī plures
libros null⁹ ē finis. Brā autē p̄go h̄ caritatem

edidit p̄se ad decantādas dei laudes. et h̄ est
eius oīs finis et interio. Et iō dic. Magni
ficat aia mea dñm. ¶ Et nota q̄ nō dicit dñm.
nō sponsum. nō filiū. nō p̄rem. quīs qdlibet
horū dicere poterit de. Sed tñ dicit dñm
vt omī via p̄p̄rias laudes fugeret et diuinis
tñ intēderet. Si em dixisset dñm: iūqz humi
litate racinisset. qd fieri nō poterat cū ea vsqz
ad redundantia plena esset. et omī p̄bo: actu
gestuqz se humile et vile p̄dicaret pro posse.
Qui em dicit dñm: iūqz dicens nullā p̄diciem
ex̄p̄mit. q̄ deus nō dicat relatiue. Si autē
dixisset sponsum. p̄rem vel filiū. multū se lau
dasset. Et iō dicit dñm: qd nomen est relati
uum ad seruū et ancillā. qz h̄ nomen seruus et
ancilla est nomen vilitatis. Et sic sicut respo
dit angelo. Ecce ancilla dñi. ita nunc cecinit
Magnificat aia mea dñm. Quia ergo brā
p̄go nō queruit famā vel gl̄iam suā scz sp̄ di
uinam. Ideo deus reddidit eā gl̄iosam et fa
mosam. Ipe em inq̄t. j. Regum. ij. Qui me
gl̄ificauerit gl̄ificabo eū. Et nō solū ipsa est
famola: sed etiā h̄ eius canticū est famos⁹ oī
bus alijs cāticis. vñ omī dicātatur. et hora
multū apta. scz in vespis. et mō multū grato et
solēti magis qz omnia alia ecclesie cantica.
¶ Alia quoqz rōne dixit b̄ndicta p̄go dñm:
vt. i. h̄ sui cāticū diuie laudis redderet ma
gnificū. Nā ad magnā laudē q̄tuor req̄rū
tur. scz sit a magno laudāte. magno modo.
de magnis factis. de magnis p̄sonis. Et q̄
bus omibz h̄ cāticū reddidit magnificū. Nā z
laudās est magna. scz aīa h̄gis talis et tanta.
Mod⁹ est nobilissim⁹. qz exultant sp̄s ei⁹
et. Item est de magnis factis que in ipo can
tico narrant. Restabat ergo vt a quarto ma
gna laus diceret vt esset tota magna. Et hoc
fit cū ait dñm. Et prudēter dixit absolute et o
minū. nō illū vel illū. qz nō loquit de aliquo
dño alicui⁹ portiois mūdi: vt fecerūt tragici
comici et hystoriorū p̄phi. scz de dño vniuersali.
Cui dicit. Hester. xij. Dñs vniuersorū m̄ es et
in ditione tua cūcta sunt posita. De illo loq̄
tur cui soli dicit illud Exo. xij. Dñs bonus in
nocēs. Qui est de⁹ deoz et dñs dominantius.
Deut. x. Et cui dicit Iudith. ix. Dñs nōmē est
tibi soli: qui soli est dñs fortis et potēs. dñs
potens in plō. ps. xxiij. Qui solus est dñs s̄
tutum ps. xlvj. Qui est domin⁹ excel⁹sus terri
bilis sup omne terrā. Ibidē. Cui inq̄t idē
p̄pheta ps. lxxxiij. Nomen tibi dñs. tu soli⁹
altissimus sup omne terrā. Cui etiā dicitur
Eccl̄s. xliij. Terribilis dominus et magn⁹ ve
hemēter. Et ij. Machabe. xiiij. Tu domie

Dñs dicit
nō dñm vel
filiū aliqd

Et caritatis
magis est
magnus

Triapfe
ructepra
scriptis

vinerfor q nulli indiges. Et q̄h canticuz
valde magnificū. q̄e tanto dñs loquit. Et
ideo est excellentius omnibz scripturis man
dialibz. ¶ Quo p̄o ad diuinas scripturas est
sciendū fm quosdam catholicos doctores. q̄
eria sunt que p̄ferunt scripta scriptis. s. tem
pus in quo adinuenta sunt. forma tradendi.
z dignitas p̄sone tradentis. Respectu primi
istud canticū p̄ponit omnibz scripturis vere
ris testamēti. Respectu secūdi p̄ponit omnibz
epistolis: actibus z p̄phetis noui testamen
ti. Respectu tertij p̄ponit omnibz scriptis in
euāgelis: exceptis his q̄e ore xp̄i emanauē
runt. quia nulla p̄sone post xp̄m dignior re
peritur. Et ideo hoc canticū est frequētāduz
fm p̄dicatos doctores. qui etiā dicūt q̄ alia q̄
q̄ rōne dicit br̄a virgo dñm. vt scz mentem
ad timorē z reuerentiā dei excitaret. Quia i
trium sapiētie est timor dñi. Eccl. i. Iste em
terminus dñs includit timorē filiale: qui ē
amoris. Iux̄ illud Malach. i. Si ego dñs
vbi est amor meus? Item dicit dominuz vt
p̄prietates dei explicaret. qui nō est domin⁹ i
cui tyrannus temporalis: qui a depredatōe s̄b
ditonum dñs: quasi dñs minus. imo nihil
sed multū z cuncta surripio. Sed a largiti
one beneficiorū dicit dominus quasi dñm
Et hoc insinuat cum eius beneficia cōme
morauit. Primo data sibi in particulari di
cens. Fecit mihi magna qui potēs est. z post
modum beneficia data omnibz dices. Et mise
ricordia eis tē. Secūdo a liberatōe oppressorū
dñs: quasi dñs manus id est adiutorij.
Et hoc insinuat cū eum salutarē appella
uit. id est salutē dantē. Item cū dixit. Depo
sunt potentes de sede. s. opprimentes alios. et
exaltant humiles. s. a potentibus repressos.
Tercio a rebellionē inimicorū dñs dominus
quasi dñs minas hostibz. Et hoc insinuat cū
dixit fecit potentia in brachio suo: dispersit
sup̄bos mente cordis sui. ¶ Breuis aut̄ expo
sitor sup̄ Lucā exponit hec verba virginis.
Magnificat aia mea dñm: dices q̄ h̄ iquit
br̄a s̄go. quasi diceret. Mirabilia que deus
p̄nunciavit: i meo corpe exercebit. Sed aia
mea infructuosa apud deū nō erit. Conuenit
aut̄ mihi z volūtaz fructū afferre. Nā q̄to
amplo deoz miraculo: rāto teneor gl̄ificare
in me mirabilia opantē. Origenes aut̄ sup̄
h̄ passū inq̄r. Si aut̄ dñs nec augmentum:
nec detrimentū recipere p̄t. qd ē q̄ Maria lo
quit Magnificat aia mea dñm? S̄z si p̄si
derē dñm saluatore ī imaginē esse inuisibilis
et aiam factā ad ei⁹ imaginē. vt sit imago

Dñs vii
dicatur

Exposi
tio greci
z Orige
nis

Donoz

imagis. tūc videt qm̄ in exēplo eorū q̄ solēt
imagines pingere. qm̄ magnificauerō aiam
meā ope: cogitatōe z f̄mone. tūc imago dei
grandis efficit. vt ipse dñs cū? imago est in
aia mea magnificet. De illo. Et idē dicit di
uus Ambrosi⁹ sup̄ Lucā q̄ ait. Magnifica
tur dñs. nō q̄ humana vox ei aliqd adūgar
sz q̄ magnificat in nobis dñs aia nostra que
ad imaginē dei est creata: p̄ iusticiā se xpo con
format qui est imago p̄ris. Et sic dum ipsuz
xp̄m imitādo magnificat. qdā participatōe
magnitudinis ei⁹ sublimior fit vt illa imagi
nem splēdido tonoz colore facioz. z quadā
emulatōe p̄terit i se videat ex̄p̄mere. Ma
gnificat q̄ dñs nō in se sz in nob. sicut etiam
dñs sanctificari. Cū ei dicimus. Sanctificet
nomē tuū. Hāc aut̄ magnificatōem diuinā
fiendā ab aia beate s̄ginis p̄dixerat p̄pheta
David. q̄ in eiusdē p̄sone inq̄r p̄s. cū. Bn̄
dic aia mea dñs: dñe de⁹ me⁹ magnificat⁹ es
vehemētē. ¶ Sequit̄ aut̄ br̄a s̄go in cāntico
suo dicens. Et exultant spūs meus i deo sa
lutarī meo. Quod exponens Hugo cardī
nalis dicit. q̄ anima z spūs idem sunt. sz ani
ma dicit inq̄tum animat z viuificat corpus
vnde hic bn̄ viuendo magnificat deū q̄ fecit
eam. Spūs aut̄ dñs inq̄tum sup̄elestia p̄o
plac. au⁹ p̄prie est exultare in deo. Et hec ex
ultatio multū displicet diabolo. Cū. j. Re
gum. iij. Philistim ingenuerunt dicentes
De nobis. Nō em̄ fuit tāta exultatio heri z
nudi iusticius. De nobis. Quia nos suabit
de manibz sublimiū deoz istoz. Bis aut̄ dñs.
De nobis q̄ duplex est exultatio q̄ displicet
eis. Una p̄tra tristitia seculi. De qua dñs. iij.
ad Ehoz. vij. Tristitia seculi mortē operat.
Alia p̄tra tristitia carnis que sp̄ritū dei
De qua Prouer. xviij. scriptū est. In meo
re animi. id est anime dei est spūs. Et p̄prie
hoc dñs ad Phil. iij. Gaudere in dño semper
iterum dico gaudere. Hec exultatio siue hoc
gaudij quod est in deo: est p̄tra gaudij dia
boli. contra gaudij mundi: contra gaudij
carnis. Gaudij s̄go diaboli est impietas cō
tra deū. Prouer. ij. Letantur cū malefecerit
z exultant in rebo pessimis. Gaudij mundi
est vanitas contra proximū. Job. xxi. Gau
dent ad sonitum organi: ducunt in bonis vi
es suos z in puncto ad inferna descendunt.
Gaudij carnis est voluptas cōtra seipsum.
De quo Prouer. xxiij. dñs. Extrema gaudij
lucris occupat. In his aut̄ non gaudebat
beata virgo sed in deo. Et ideo inquit. Ex
ultant sp̄ritus meus tē. In quo nulla est

Bermo. II. De visitatiōe Marię

Quo spī simulari. In deo saluari meo. i. filio salua
ri. ma. rō. nō in mudi honore. nō in carnis volupta
riacū. rō. nō in generis nobilitate. nō in corpis pulcritu
dine. nō in mudi pspicitate. s. i. deo saluari meo
illud ps. Cor meū et caro mea exultauerūt
in dñi viui. Et. i. Re. ij. Exultauit cor meū i
dñi. et exultatū est cornu meū i deo meo. Dic
ant Aug. in qdā sūdo. Exultat i dño q ter
ram nō curat. quē pspicitas nō emollit. quē
aduersitas tēporalis nō fragit. quē sola dei me
morā delectat. Iuxta illud Temo. ij. Me
morā memor ero et tabesceat in me anima mea
X. Pōt etiā sic exponi. Exultauit spūs meus
in deo saluari meo. i. a me fm carnē cōcepto.
Un ipa sola et specialiter pōt dicere eū suū.
Deo Hugo pōt dicitur. S. licet hec expositio
sit bona. tñ recti? et meli? dicitur exponendo
in remis in quibz loquit beata xgo eum ap
pellans salutare suū. q sic fuit suū salutare.
vñ qd eo mō fuerit alterius. q nullū salua
ri redimēdo a peccato originali p gratiā p
seruationis nisi ipam quā dignissimo mō re
demt. Sic canit ecclia in officio pceptiōis:
dicit. Nullū redemit fili? ex omi gēte digni
us. qui te finauit puidē mūdā paterno scele
re. Et iō eps d. salutare beatissime xginitis p
ticulari et singulari mō. et ita p anthonomasti
am appellat. et null? ali? pōt sic eū nūcupare
Tera est em illa finia quā ego merice scripsi
dico bñ xginit. re crimine solā Immutē na
tis exult esse tu? Nō potuisset aut brā vir
go dicere deū saluatore suū specialem nisi ab
originalis pcti casu et dānatōe pderuasset
et saluasset. Hāc pōt pte. ac dignissimā a
lucitōem puidens in spū Abacuc pphā di
xit in psona xginitis beatissime sui libri vlt. c.
Ego aut in dño gaudebo et exultabo in deo
Jesu meo. Jesus em idem est quod saluator
David qz ps. lxx. ait i psona eiusdē. In ve
lameto alaz tuaz exultabo. De em alis benī
gnitatis et misericordie sue velauit aiām vir
ginitis ne infici posset in mūdicia pcti original
De q velatiōe ipa tūc. et etiā in h cāto exul
tauit. et nō solū ipa ppter h exultauit et etas
rora ciuitas celestis ita vt possz dici illd He
ster. vij. Exultauit tota ciuitas. et de omnibz
sanctis angel? de saluatiōe et pseruatōe domie
sue gratulatiōibz. dici possz illud. ij. Esdre. iij.
Exultauerūt cū musicis et leticia dei. De ista
quoqz exultatiōe xginitis ppter pseruatōem
a casu originalis pcti pōt dicit David ps. xv. i
psona ei? dicit. Prouidebā dñm in aspectu
meo. qm a tertris est mihi ne commouear
Ppter hoc letatū est cor meū et exultauit

lingua mea et. Exultare aut debuit Maria.
ad gratiā deo reddendā. qz ipe deus ex
ultauit in vtero ei? vt gigas ad currēdā viā
seu sue salutis et totū mudi. ps. xviij. Un dice
bat illud ps. lxx. Exultauit sub lingua mea.
In psona quoqz eius dixerat David ps. lxx.
Exultabit labia mea cū cantauero tibi et aia
mea quā redemisti. s. ab originali pctō pfer
uando. Inuitabat etiā alios ad exultādū
illud ps. 80. Exultate deo adiutori nostro. et
ps. 94. dicebat. Venite exultemus dño iu
bitemus deo saluari nro. Ad hāc etiā exulta
tiōe exhortabat beatā xginitē Jophel ppheta
ij. c. sui libri di. Exultate letare terra. Per ter
ram em (vt sepe declarauit) intelligit spū
aliter xgo bñ dicit. Nec mir si ipa exultauit
Nā de alijs sanctis scriptū est ps. 83. Exul
tauerūt in dñi viui. Et ps. 89. i psona eorū
d. Exultauit? et delectati sum? Et ps. 131.
etiā canit David dño d. scit tui exultat. Et
144. et iusti tui exultabūt. Ps. 43. 46. dic
electis. Iubilare deo i voce exultatiōis. et ps.
106. itez de ipis ait. Annūciat opa ei? et exul
tatiōe. Et ps. 116. scptū est. Uox exultatiōis i
tabernacul? iustoz. Et ps. 125. i exultatiōe me
tē. Et itez. Veniet cū exultatiōe portantes
manipulos suos. Et ps. 131. Sancti ei? exul
tatiōe exultabunt. Quid g credendū est se
esse istā sanctissimā et sup omes a deo electaz
xginitē. pfecto credendū est q temp exulta
bat in dño sic de ea supradictū fuerat Isa. 41
vbi d. Exultabis i dño et in sancto israel le
taberis. Un ipa dicebat illud Isa. 60. Exul
tabit aia mea in deo meo. Ipa g faciebat in
terris qd scit facit i cel. De qd d. ps. genl.
Exultabit scit in glia. Et itez. Exultatiōes
dei in gutture eoz. Et Isa. 65. illis inq. d.
Gaudebitis et exultabitis vltz i sempiternū.
I. Basili? pōt exponēs p dicitā xba canit hui?
scz Exultauit et. ait. Primus fruct? spūs est
par et gaudiū. Quia g virgo sancta totaz si
bi hauerat spūs grām. merito subiūgit. Et
exultauit spūs meus in deo saluari meo. Et
idem aiām dicit et spūm cōsuetū aut in scri
pturis exultatiōis platio: insinuat alacrem
quendā et iocolum habitū anime in his q di
digni sunt. Prouide pōt exultat in dño inef
fabili cordis tripudiō et exultatiōe in strepū
tu honesti effectus. Beda aut exponēs illud
In deo saluari meo. et assignans cam huius
exultatiōis inq. Quia eiusdēz Jesu. i. sal
uatoris spūs xginitis eterna diuinitate letat
cū? caro ipali pceptōe fecat. Ambrosi? vero
dicit Magnificat g aiām Marię dominū

Un ipa
marie ex
ultauit

E
Exposi
tiō basilij

et exultat spūs ei⁹ deo eo q̄ aīa et spū patri fi-
lioz deuota vñū deū p̄ que omīa pio venerat
affectu. Sit aut̄ in singulis Marie aīa vt
magnificet dñm. Sit in singulis Mariē spi-
ritus vt exultet i dño. Theophil⁹ aut̄ inquit
Ille deū magnificat q̄ digne sequit̄ christū.
et dñ xpianus vocat̄ christi nō minuit digni-
tatem magna et celestia opando. et tūc spūs
eius. i. spūale christi exultabit. i. perficiet et
non mortificabit. Origenes p̄o ait. Pri⁹ au-
tem aīa magnificat dñm: vt postea exultet i
deo. nisi em̄ antea crediderim⁹: exultare non
possum⁹. Nec ille. Exultare aut̄ fm̄ Papiā
Dignificōe et Latholicon. est valde vel eē
saltare. et est gaudiū qd̄ nō solū f̄bis expm̄it
sed etiā gestu corpis p̄ nimia leticia ostēdit.
et talis fuit exultatio beatissime f̄ginis: que ex-
ultauit. i. extra totū humane nature faculta-
tem saltauit et exultauit. ac tota in eterne maie-
statis p̄emplatoz absorpta: gaudio acleti-
cia inexplicabili in aīa et i corpore repleta fuit.
¶ Quia p̄o dicit̄ exultasse spm̄ suū. est nota-
dum q̄ spūs multiplicat̄ accipit. s̄ q̄tū ad p̄-
sens spectat: dico q̄ accipit p̄mo p̄ flatu hoīs
Iux illud Gen. iij. Inspirante i facie eius. s.
Adspiraculū vite. i. spm̄ sue flatum. Pro-
aere etiā quo respiram⁹ sumit spūs. Juxta il-
lud ps. Os meū aperui et attraxi spm̄. Iste ḡ
spūs Marie. s. flatus. exultauit in deo. q̄ totū
ad gl̄iam dei diffusus pandit magnalia sua.
Spūs etiā ingitum aer dñius. dici potest i
q̄tū nō solū aer: s̄ etiā tot⁹ mūdus factus
est i⁹ cū deī sit. et p̄sequēs dñā omniū. Aer
ḡ iste ingrediēs p̄ os f̄ginis ad suū creatorē
qui eius latebat in ventre: mō suo exultabat
q̄ magis purificat⁹: atq̄ radijs diuinitatis
impletus dulcissime resonabat. ¶ Secund⁹
spūs dicit̄ angelus. Juxta illud ps. dicētis deo.
Qui facis angelos tuos spūs. Quilibet aut̄
anima a p̄ncipio creationis sue h̄z angelum
ad sui custodiā deputatū. vt ait Hieronym⁹
sup̄ Mattheū. et ponit magister sententiā
in secūdo. dist. xj. Beata igit̄ virgo habuit i
Angel⁹ ter alios vñū spm̄ sup̄remū. q̄ fortassis nec
ante nec postea datus est alicui ad custodiā
sed soli virgini huic ab initio reseruat⁹. Si-
cut em̄ sola fuit mater vñigeniti filij dei. et in-
gratuitis vniuersis mirabiliter singulari sic
etiam sane dici potest custodiā sibi singula-
rem datā fuisse. Si em̄ habuit singularissi-
mum spōsum ad seruitiū. et electissimū apo-
stolum ad obsequiū. q̄re nō credat̄ habuisse
nobilissimū spm̄ ad auxiliū. Dicigit̄ spūs
angelic⁹ dat⁹ sibi ad custodiā. p̄pus exultauit

Spūs dicitur
multiplicari.

Angelus
dat⁹ ma-
rie ad cu-
stodiā ex-
ultauit

rat de obedientia humilitate: et alijs fratribus
ipsi⁹ f̄ginis alme. Et vbi f̄bū dei ē carne
vestiti. exultauit in deo saluati. Ihu Na-
rie filio. q̄ deputabat ad custodiā. sive potius
ad obsequiū dñi dei sui. Si tenere q̄s velit.
q̄ angelus mris sit etiā angel⁹ plus donec na-
scat. fm̄ q̄sdā dicētes. q̄ qñ filius nascit⁹: acci-
pit angelū p̄p̄iū. q̄ tūc est sicut fruct⁹ ab ar-
bore matre p̄cilius. s̄ donec est in ventre matr⁹
est sub custodiā angeli materni tāq̄ aliq̄ ps
matris. Fructus em̄ pendens d̄ ps fundi. i.
fructus. la. ij. ff. de rei vendi. Et hec opinio fuit
it̄ beati Thome in p̄ma p̄summe. q. cxiij.
art. v. Vel vt aliqui allegant ca. cxiij. q. v.
Quid ḡ explicare poterit quāto gaudio exul-
tabat spūs ille q̄ p̄mo vidit deum incarnatū
Qui fuit p̄mus spūs sancti minister ad illud
ineffabile opus. Qui p̄mus corpusculum il-
lud aut formauit aut formanti alitit. Qui p̄-
mus inuisibiles cunas deo parauit. Qui p̄-
mus abū de matre in os diuini exp̄sit Qui
sicut assistit visione in celo corā p̄e. sic assiste-
bat in terris filio incarnato. Qui p̄m⁹ illud
vidit desideratū commercij. Angelus quoq̄
Gabriel accepto f̄ginis n̄slo et p̄to dei incar-
nato: p̄tinus ad celū totus iocūndus ac exul-
tans celestē curiā letificat⁹ ascendit. Iste au-
tem Marie spūs cert⁹ de p̄riti. p̄ tota hierar-
chia cēlica exultabat. Exultabat nāq̄ hic op-
tim⁹ Marie spūs. qm̄ videbat ipaz dei ma-
trē effectā. et tāto filio dignā. ¶ Tertio d̄ spi-
ritus aīa. Jux illd̄ Eccl. iij. Quis scit si spi-
ritus filioz Adā ascendit sursum: Et vltimo
eius d̄ libri. c. d̄. Reueratur puluis. i. corp⁹
in terram suā. et spūs. i. anima: ad deum q̄ de-
dit illam. Et iste spūs Marie exultauit. Et
est sensus. q̄ spūs id est anima: q̄ magnifica-
uit deū quo ad alios: etiā exultat q̄ ad seipaz
ita q̄ sicut dilatur deus. id est magnus on-
ditur p̄ os f̄ginis in corda audientū ei⁹: ma-
gnificatiōem sic etiā crescit in ipso spiritu
anima sua p̄ maiore inherentiā: capacitatez
et dilectiōem eius. Vel est dicendū de mente
quorundā doctoz. q̄ aīa Marie contuncta
corpi magnificauit dñm. spūs vero raptus
a p̄iunctiōe corpis q̄tū ad sensum actual
informatiōis exultauit in dño. Unde magi-
ster Johānes gerson in tractatu secūdo super
Magnificat dicit. Beata f̄go fuit in excessu
spūs vel in excessu mentis respectu illoz q̄ n̄
nō poterant ex sua f̄tute vel intelligētia pro-
pria cognitiōem accipere. vt qd̄ esset de⁹ in le et
i sua magnificētia. Quid angl⁹ p̄ oīa. Quid
felicitas quā nec oculus vidit: nec auris au-

Spūs
dicitur
multiplicari

Etiam
dicitur
multiplicari

Sermo. II. De visitatiōe Marie

Et me cor hois ascedit. Nec ille. Ex q̄ vult
omni spū natūali exultavit in dño spūs eius.
Quātear beatorū ego p̄ssima. p̄ istā inef
fabilem exultatiōem tua iperra t̄ mibi a domi
no quē t̄atope magnificasti. vt t̄ ego illuz di
gnemear magnificare. t̄ spūs me exultare
p̄ssit ideo saluari tuo t̄ meo. O beatissime
spūs ḡgnis gl̄iose. qui temp̄ i deo exultant
Namq̄ qz in se deū habuit q̄ habitat i hu
mili spū. Isa. lvij. Ip̄a em̄ suavit illd̄ Eccl̄i.
vij. Humilia valde spūm tuū. Et ideo de
temp̄ habuit curā de spū ip̄i. ḡgnis. Un̄ dice
re poterat deo illud Job. x. Visitatio tua cu
stodivit spūm meū. O benedicte spūs Ma
rie. quā dīci potest illud ps. xxij. Nec est i
spūs eius dolus. Et ideo pfidēter dixit i mor
te illud ps. xxx. In manus tuas dñe cōmen
do spūm meū. Quarto accipit spūs p̄fer
uocem mentis. Iuxta illud ad Romanos. xij.
Spiritus sergentes: domino seruientes. Et
ad Thim̄. v. Spūm. id est feruorē. noli
te extinguere. Et iste feruor deuotionis ḡgnis
gl̄iose exultavit in dño. id est ipsam ex
ultare fecit. Quinto accipitur spiritus p̄ deo.
quia spūs est deus. Ioh̄is. iij. Vel particu
lariter accipitur p̄ plonā spūsancti. Istū au
tem spū suū dicit bea ego exultasse in deo.
qz ipsam exultantē fecit in se deo saluari suo
Sicut etiā dicitur ad Romanos. vij. Ip̄e
spūs postulat p̄ nobis gemitibus inenarra
bilibus. quia nos postulatē facit t̄ gemitēs
b Exultavit ergo beate ḡgnis spūs afflat
rore spūsancti. Sicut etiā dī de xpo Luc. x.
In illa hora exultavit Iesus in spiritu sc̄to.
De hac afflatione spiritus sancti in ipam dei
matrē p̄dicerat Dauid dicens deo patri ps.
147. Flabit spūs eius t̄ fluent aque. s. diui
naz landū ab ore virginis p̄ h̄ mirabile can
ticum. O Maria q̄ erat ille spūs q̄ tantum
exultare faciebat spūm tuū. Profecto erat
ille de quo dicit Sap. xij. Qz bonū t̄ suauis
est domine spūs tuus. Et Eccl̄i. 24. inquit
ipse deus. Spiritus meus super mel dulcis
O beatissima virgo tu temp̄ habuisti istum
spūm paracitū. ad est consolatorē. qui te sp
in omnibz suis sanctis operibz dixerit Un̄
dicere poterat deo illud ps. 142. Spūs tu
us bonus reducit me in terrā rectā. De te qz
dici poterat illd̄ Isa. 63. Spūs domini du
croz eius fuit. t̄ ideo eam mirabiliter exulta
re fecit. Tu etiā dicere poterat illd̄ Ezech̄
ij. Eleuauit me spiritus inter celū t̄ terram
Et illud Apoē. xij. Sustulit me in spiritū.
Alto quim eleuabit mentē tuā spūsanctus

ve de spū tuo dīci p̄ssit illud. j. ad Ehoz. ij.
Spūs omnia scrutat: etiā pfunda dei. Et iō
p̄tinue exultabas tu in deo saluari tuo. S
dic mibi obsecro: o genitrix dei sanctissima.
Quis est iste deus in q̄ exultabas? Hec r̄nde
re potes. Iste ē ille qui inq̄ Gen. xij. Ego
sum deus omnipotēs. t̄ ideo fecit mibi magna
qui potēs est. Ip̄e est ille cui dī Numeri.
xvj. fortissime deus spiritū. Et iō exultantē
in eo spūs meus. Iste est ille de quo dicitur
Deut. iij. t̄ ad Hebr̄. xij. De noster ignis
consumens est. Et ideo igne sui amoris accē
dit spūm meū ac cum exultare fecit. Ip̄e em̄
est deus cordis mei: t̄ pars mea deus in eter
num. ps. 72. Ip̄e est deus saluator me. Isa.
xij. Ip̄e est deus abs̄conditus. s. in vētre meo.
Isa. 45. Ip̄e est deus domini fortitudo mea
Abacuc. ij. Ip̄e est deus totius cōsolatoris.
ij. ad Ehoz. in. j. Iste est ille deus qui locutus
est in sancto suo. ps. cvij. id est in corde meo.
t̄ fecit me exultantē canere laudes suas i can
tico isto: quod vult ab omnibz frequentari.
ac dīci cum iubilo. Unde dixit mibi Isa. lix
Spiritus meus qui est in te: et verba mea
que posui in ore tuo non recedent de ore tuo.
t̄ de ore seminis tui ammodo vsqz i sempiter
num. Sicut ergo ego exultavi i domino. ita
t̄ semen meū seruiet ip̄i. ps. xij. s. hoc canticū
deuote decantādo. t̄ tūc de semine deuorum
meoz verificabit illud. ps. 36. Et semē illi i
b̄ndictione erit. Quilibet ḡ deuotus mens de
bet magnificare meū in hoc canticō filii me
um: t̄ exultare ei ac dicere cū p̄pheta. ps. 41
Tu es salutare vult me t̄ deus me. Exul
tent ḡ omēs gentes. qz gentibz missum est h̄
salutare. Act. 28. Ip̄e est em̄ ille de quo di
cebat Jacob deo Gen. 49. Salutare tuū ex
pectabo dñe: t̄ erit expectatio gentiū. Ip̄e est
ille de quo Dauid rogabat deū ps. l. dicens.
Redde mihi leticiā salutaris tui. Et ps. 83.
Quide nobis dñe misericordiam tuā: t̄ salutare
tuū da nobis. Ip̄e est ille cui incarnatiōem
videntes p̄phete in spū exultabāt. Un̄ Isa.
lij. s. i. lib. c. dicebat. Videbūt oēs fines ter
re salutare dei n̄ri. Si ḡ sancti p̄iarche t̄ p̄
phete tantū exultauerūt p̄pter huius salutaris
expectatiōem. qre exultare nō debet spūs me
in deo saluari meo quē incarnatus habeo in
vtero meo.

¶ Pars secunda huius sermonis que dī
causalitatis.

Ausa huius canticī virginis vt in
quit Nicola de lyra sup Lu. fuit vt
dei b̄nficia cōnumerare t̄ ei gr̄as re

ferret. Un pmo dnumerat bnificia sibi colla
ta singulariter. ibi. Quia respexit humilitate
ancille sue. 2c. Secdo bnificia collata populo
iudeoz specialiter. ibi. Suscepit isrl pueru
suu. Circa pmo dicit. Quia respexit humili
tatem ancille sue. q. d. fm Nicolau de lyra
vbi s. Bn deo magnificare 7 laudare dñz
Deus re
sperit hu
militate
Marie. Quia respexit humilitate ancille sue. Nam
licet ex omnibz fratribz fuerim disposita ad
pceptum filij dei specialiter tñ h fuit ex hu
militate. Un dñr? Hier o. in suo trāsitu in
quit. Maluit de vbra Maria incarnari
ppter humilitate qz ppter alia quacūqz
frutem. Hugo autē cardinalis exponit hec
vba. Respexit humilitate ancille sue. i. me
humile ancilla. Placuit em ei humilitas an
cille cui displicebat supbia Eue. vt sicut per
supbia Eue mors inerauit in mundū. sic per
humilitate ancille vite pādatur introitus.
Un in figuraz dixit Lya Gen. xxi. Uidit
dñs humilitate meā. nūc amabit me vir me
us. Hābit aut humilitate vbra ego a patre
suo David. qui dixit. ij. Re. vj. Ludā 7 vili
oz siam plus qz factus sum. 7 ero humilis in
oculis meis. 7 cū ancillis de qbz locuta es glo
riofior apparebo. Irē a filio qui dixit. Mat
thei. xj. Dilecti a me quia mitis sum 7 humi
lis corde. ¶ Sed hic est notādum. q. multi
tripli rīpi
at hoiez pliciter respicit deus hoīem. Primo peccata
dimitteō. sicut respicit Petru Luce. xxi.
Secūdo respicit penā intelligēdo. Un Ero.
xiiij. dñ. Respicēs dñs sup castra egyptiozū
interfecit exercitū eoz. Et Abacuc. j. inquit
deo ppheta. Quare nō respicis iniqua agen
tes. Tercio respicit ocula cordiū considerā
do. Juxta illud Lā. ij. En ipse stat post pa
rierem nostrū. respiciens p fenestras. prospici
ens p cancellos. Et hoc modo respicit de
virginem benedictā. cui ocula cordis sem
per tendebāt in deū. Quarto respicit aliqū
eius opera acceptando. Gen. iij. Respexit
deus ad Abel 7 ad munera eius 2c. Trāssum
priue in c. scriptū. xiiij. q. v. 7 de pe. dist. j. cap.
nunquid. 7 dist. v. c. consideret. 7 iij. q. vij. c. i
gramibus. Et hoc modo respicit deus opera
virginis gloriose. que illi erant gratissima.
Quinto respicit grām inspirando. Un orat
ps. dicens. Respice in me 7 miserere mei. Et
hoc etiā modo semper respicit eam cui pleni
tudinem suarū gratiarū infudit. Sexto re
spicit approbādo. Juxta illd Abacuc. j. vbi
dicit ei ppheta. Oculi tui mūdī sunt. 7 nō
poteris respicere ad iniquitate. id est eam ap
probare. aliter nō esset summe bonus Et isto

quoquo modo respicit matre suā. qñ omnia
opera approbavit. Septimo respicit remu
nerando. Juxta illud Gen. xxi. Laborem
manuū meaz respexit deus. Et hoc etiā mo
do respicit beatissimā virginē cuius opatio
nes magnificeremuneravit. Octauo respic
it ab inimicis defendendo. 7 ab omī malo libe
rando. Juxta illud Ero. ij. Respexit deus fi
lios isrl 7 liberavit eos. Hoc quoqz modo
singulariter respicit deus pgnē benedictaz.
quā ab omibz hostibz 7 malis liberavit 7 pte
seruauit. Et ideo ipsa sola semp deū magni
ficauit 7 exultauit in deo salutari suo. Ipam
nāqz solā saluauit pseruādo ab originali pec
cato. 7 ideo deus ita fuit hoc modo salutaris
suis. q. nūqz fuit nec erit alteri. Rōnem autē
hui? magnificatiōis 7 exultatiōis assignat
dicens. Quia respexit. i. semp oculo amoris
7 grē asperit humilitate ancille sue. i. me que
semp fui humilis ancilla eius. Nō em vnqz
seruiuit diabolo p peccati originale. s. semp
fui ei? seruitijs macipata 7 dedicata. In his
ergo verbis beata ego ostendit se sine origi
nali peccato fuisse conceptā. 7 de hac pserua
tione grās agit deo salutari suo. Un notan
dum est. q. sicut beata ego s. pcepta esset i pec
cato originali nō sp magnificasset dñm. nec
exultasset in deo salutari suo. Quia i illo in
stāti q. fuisset i pctō magnificasset diabolu. 7
exultasset i eo. sic pctōres dicunt exultare i re
bus pessimis. Propter. ij. Ita etiā nō sp fuisset
respecta a deo. q. i illo instāti fuisset ab ipo
deo reprobata 7 respecta. nec i illo instāti po
tuisset se appellare ancillā dei. q. fuisset ancil
la ac serua diaboli. ¶ Igit glōsa ego spa
deo respecta. roga eū q. dixit Leui. xxi. Re
spiciā vos 7 crederet vos faciā. vt nos respi
ciendo p grām faciat in bonis opibz 7 pserui
bus pficere. Tu quoqz o bñdicte deus. sic re
speristi humilitate ancille tue 7 domine mee
ita nūc respice de sanctuario tuo. Deut. xxi.
7 respice ad orationē serui tui. ij. Regū. viij.
Respice 7 exaudi me domine. ps. xij. Tu qui
resperisti humilem ancillam tuā virginem
Mariam. respice ad humilitate nostram.
Judith. vi. Respice domine in seruos mos.
ps. lxxix. Non est aut mirandū si deus rese
xit virginem Mariam pauperculā. Nam
oculi eius in pauperem respiciunt. ps. x. Et
quid mirū si humilitate respicit ancille sue.
qui humilita semper respicit? ps. cxij. 7. ccc.
vij. Ille q. cui humilita 7 māsuerit semp pla
cuit de peccato. Judith. ix. 7 qui semp respicit
in oratiōem humilium. ps. c. j. semper exau

Berino. II. De visitatiōe Marie

dimis gratia habuit oīem huiusmodi humil' an-
cille. Unde ipa merito dicitur pōtē illud
ps. x. Resperit humilitatē meā. Ipe em
inquit. Ila. l. vj. Ad quē respiciat nisi ad humi-
litatē? Quia etiā hec humil' ancilla dei fuit
in fide stabilissima. id ēā resperit deus. Lūi dicitur
Dicitur. v. Dne ocl' tui respiciūt fidē. D igitur
ancilla dei. tu es illa q̄ dicere potes illud
Dicitur. xij. ubi Dicitur regina i figuraz tui
dicitur deo. Tu scis q̄ nunq̄ letata sit ancilla
nisi in te dñe deo. In cuius figurā dicitur
Abigail. j. Re. xv. famula tua sit i ancilla
Q ancilla dignissima q̄ p̄p̄ hūilitatē tuam
facta es angloz regina. Tu hūi sciebas vt ait
Amb. q̄ nulla maior ē dignitas q̄ deo fuisse
cui fuisse regnare ē. Fac ḡ nos suos tuos. et
ex benignitate tua filios tuos. vt nūquid q̄
nūq̄ possit dicere deo illud Sap. ix. Ego sum
filia ancille tue. D hūillima dei ancilla: nunc
sup̄ oīs angloz choros exaltata. p̄fecto adz
pleta est p̄phā tua i q̄ p̄nūciasti dī. Ecce em
et hūi me dicit oīs generatiōes. Quia ei
et ab hūilibz honorat. vt dicitur Eccl. iij. Ideo
et oīm hūillimā voluit ab oībz merito hono-
rari et beatificari. Itē q̄ vt inq̄t filius. Lūc
xv. Omis q̄ se hūiliat exaltabit. Et deus
humiles ponit in sublime. Job. v. Et q̄ hūi-
litas fuerit erit in glia. Job. xij. Nō ime-
rito fecit te i celesti curia sup̄ oīm scōz glia
exaltari: que humilitate tua oīs sup̄asti: et
euntes ad salutē p̄dixisti. Unde exclamat
Aug. in simone de assumptiōe dicens. O hūi-
litas que deū hominibz pepit. vitā mor-
talibz edidit. celos inuouauit. mūdū pari-
ficauit. paradysū aperuit: et hoīm aīas libe-
rauit. Facta est marie hūilitas scala celestis
p̄ qua deus descendit ad terras. Quid em est di-
cere Resperit hūilitatē ancille sue: nisi appro-
bavit. Multi em vidēt i aspectu hoīm hūi-
les esse: et eoz hūilitas a deo nō respicit. Si
em veracit̄ humiles essent: ab hoībz nō se lau-
dari vellēt. et nō in mūdō s̄ i deo spūs eoz ex-
ultaret. Hec ille. Beda s̄o sup̄ Lū. de benedi-
cta regine loquēs ait. Lūi hūilitas a deo re-
spicit: recte brā ab oībz collaudat. Athanasius
ait dicit. Si em sūm p̄phā beatū sunt qui
hūi sēnt in syon. et proxios in hierl'm q̄tū de-
bet esse p̄oniū dñie ac sacrosanctę virginis
Marie. q̄ sūm carnē vbi generit̄ est effecta.
Hec s̄o ait. Nō autē se beatā appellat inani
veracē gloria. Un em loc' in ipsa sup̄bie q̄ se
ancilla dñi nūcupauit. S̄z sacro tacta spū:
que summa sunt p̄ficiunt. Hugo autē cardinal'
expōnēs illa verba Ecce em ex h̄ beatā me di-

cent oīs generatiōes: inq̄t. Id est oīs gē-
tes. s̄ iudeoz et gentiliū. viroz et mulierū. di-
uitam et pauper. angeloz et hoīm. q̄ oīs p̄
ipsam salutare bñficiū acceperūt. Hoies rei
conciliatiōz. angeli reparatōem. xps em dei fili-
us opatus est salutē in medio terre. i. i vtero
Marie. que quadā mirabili p̄prietate terre
mediū appellatur. Ad illā em respiciunt (vt
Bern. inquit) et q̄ habitāt i celo et q̄ habitāt
in inferno. i. in purgatorio. et qui habitant in
mūdo. Primi vt relaxant. Secūdi vt eri-
pant. Tertij vt reconcilient. Et h̄ ḡ betam te
dicent oīs generatiōes o beatā regē. q̄ oī-
bus generatiōibz vitā grām et glām genu-
isti. mortuis vitā. peccatoribz grām. miseris
gloriam. Ideo dicitur Judith. xv. Tu glā hie
rususalem. tu leticia israel. tu honorificētia
populi nostri. que fecisti viriliter. Primum
est vox angeloz quoz ruina p̄ ipsam reparata ē
Secundū est vox hominū: quoz tristitia p̄
eam lenificata est. Tertij est vox mulierum.
quaz infamia p̄ ipsam delata est. Quartū est
vox mortuoz. quoz captiuitas p̄ eā redacta
est. Hec ille. Qui etiā vbi s̄ declarat: quomō-
oīs generatiōes beatificat glōsiam reginē.
scz ināp̄tū. p̄ficiētū p̄fectoz et beatorum
Et itē inq̄t q̄ mūdus illos dicit esse beatos q̄
diuites sunt. Iuxta illud ps. Beatū dixerūt
populū cui hec sunt. S̄z p̄phā inq̄t. Beat'
populus cui' dñs deus eius. Et talis fuit be-
ata virgo. Item ait q̄ oīs dicunt bñm illā
a quo bñficia receperūt. Et ideo nos oīs de-
bemus dicere beatā reginē Mariam. q̄ ab
ea multa recepim' bñficia: marie q̄ tuoz. scz
p̄ciū nostre redemptiōis. j. ad Lūc. v.
Medicamentū nre egritudinis. Eccl. xvij
Utiatū nre pegrinatiōis. Job. vij. et p̄mū
nre retributiōis. Gen. xv. et Ila. lxij. q̄ Bea-
tissima igit' regē ab oībz generatiōibz be-
atificat. Et p̄mo a generatione diuina. De q̄
inquit pater filio vt habet ps. cx. An lucifer
genui te. De qua etiā Ila. liij. dicit. Gene-
ratiōem ei' quis enarrabit: scz eternā. quasi
dicat null'. Ipse igit' deus pater postq̄ cum
cta creauit p̄ verbū suū cū spū sancto: benedi-
xit beatę reginē in figurā et beatā eam dicit q̄
benedixit diei septime. in qua requieuit ab oī-
ope quod pararat. Gen. j. Est autē ista bene-
dictio operū summario. a peccat' vacatio.
et eterne requiei p̄figuratio. que oīa p̄fecte
repiunt in beatissima regine. Fuit em in ea p̄-
fecta opoz summatio q̄ oīa creata i vno
homine vniunt cum creatore. et p̄mū fit vl-
timum et vltimū p̄mū. non enim est perfe-

Lūc oīs
generati-
ōes bea-
tā dicūt
Mariā

M
Dina ge-
neratō be-
atam dicit
Mariā

ctio mor' v' op'is nisi i' c'irco. fuit scdo i' f'gi
ne scra a p'ctis vacatio. i' q' nullu' v'q' fuit pec
cati originale v' actuale mortale aut veni
ale. Tercio hec reges nō t'm fuit future req'ei
signū. i' etia' cā. Si i' septia dies ē b'ndicta p
pter sabbatū dei. i. cessatioz ab opibz. i' t'm ex
cellēior est sabbatūm' recreatōis. q' i' requi
esces in f'gie mūdū recreant sabbato recrea
tionis. i' b'ndictio maior. In oibz em' reges
q'sunt: i' i' ipa sola iucunt. i' q' inuenit oia q'cū
q'sunt. vii. i' i' tabernaculo ei' req'ent Eccl.
xiiij. Postq'z s'o ipe dei fili' de f'gie nat' con
uerlat' ē i' mdo: sel' p'dicās mulieri exdamari
i' dicit. Bear' v'et' q' te portauit. R'ndit
Quinimo. Bri' q' audiūt s'vū dei i' custodi
unt illud. q. d. Nō solū illa que me portauit
beata est: sed etia' omes q' audiūt verbum dei
i' obseruāt. i' cōplēt illud ope b'ri sunt. Et qz
ipsa f'go p'fectius audiuit: i' obseruauit oia
mādata dñi i' p'silia. iō b'issima i' b'ndicta ē
sup' oēs. Et sic p'z quō diuina generatio brāz
dicit f'ginē gl'iosā. ¶ Sed cā dicit beatam
generatio angelica. De qua potest exponi il
lud Gen. i. Iste sunt generationes celi i' ter
re. i' d'z ibi generatio creatio a deo. i' genera
tio celi ē creatio angeloz. Sic Aug'. super
Gen. ad l'ram exponit illud. In p'ncipio crea
uit deus celū i' terrā. i. angelica naturā. Hec
aut' generatio celi. i. angeloz: beatificat: lau
dat i' b'ndicit multipliciter f'ginē gl'iosā.
Uñ Gabriel p' oibz dixit illi. Ave g'ra plēa.
cū sibi nūciante p'ceptū fili' dei Ad partū s'o
ei' postqz angel' cū magna luce apparēs nū
ciavit pastoribz cū magna iocūditate natiuit
atē fili' f'gis. facta est cū ipō mltitudo mili
tie celestis. i. angeloz canentū. Gl'ia i' altis
simis deo: i' in terra par' hoibz bone volūtātē
Luc. ij. q'si dicerēt. Gl'ia para' in cel' p'p' de
um natū ex f'gine Maria. i' par' reconciliati
onis cū eo hoibz habentibz bonā volūtātē. In
assumptōe s'o ei' cū ascēdit i' celū vt canit ec
clesia. Gaudent angeli: i' laudātes b'ndiciunt
dñm. ac admirātes de tā excellēt gl'ia dicit.
Que est ista q' p'gredit' q'si aurora p'surgēs i' c'
Lan. vj. Tempe quoqz magni Gregorij: cū
ipe Gregorij in p'essione p'grediēs p' vitem
Romā cū omī clero i' populo ad rogandum
deū p' cessatiōe seuissimē pestis q' Romanaz
vite inuālerat. d'ferrī faceret quandā tabulā
vbi depicta erat imago brē f'ginis Marie
p' verillo aū p'essione. vñ sunt angeli circa
figurā beate f'gis canentes in laudem eius.
Regina celi letare alleluia. Quia quē meru
isti portare alleluia. Re' i' r'exit sic dixit alle

luia. Qui addidit Gregorij. Quā nob' deū
alleluia. De hac aut' beatificatiōe angelica b'z
Lan. vj. vbi d'z. Surrexerūt filie syon i' bea
tissima p'dicauerūt eā. Filie em' syon dicant
angeli: nō p'pter serū i'z p'pter intelligētiā
i' clarā atqz p'riūā speculationē diuinorum
syon naqz inter p'at' speculario. Et ad hoc
creati sunt angeli Qui omes surrexerunt ad
laudandā i' beatificandā reginā suā b'nedi
ctam f'ginē. ¶ Tercio beata dicit cā er' dicit
generatio humana. De qua d'z. Eccl. i. Ge
neratio p'terit. i. p' mortē i' generatio aduenit.
scz p' natiuitatē alioz hoim. Est aut' triplex
hoim generatio. i. reproboz. electozum et do
ctorum. Et he omes generatiōes beatam di
cunt eā i' laudāt. De generatiōe praua rep
bozum d'z. Deut. xxxij. Generatio p'uerla est
i' infideles filij. Et Mar. xv. inq' i' saluator.
Generatio praua i' adultera signū q'rit rē.
Ista aut' generatio praua ac infidelis er' ad
ultera: est gentiliū. iudeoz. saracenoꝝ. turco
rum. armenianoꝝ. indianoꝝ. georgianoꝝ
nestorianoꝝ i' oim scilicet ac hereticoz
grecoꝝ i' latinoꝝ maloꝝqz ch'istianoz q'
t'm omes mō suo b'ndicūt vīam f'ginē. Sa
raceni em' i' turci b'ndicūt eā venerātes in tē
plis suis. i' ei' thurificātes: i' nomē eius i' cal
reuerēcia h'ntes q' blasphemātes illā: graui
pena mulctant. vt patz i' alchozoano Machi
omeri lege eoꝝ. In q' libro d'z sic de ipa f'gine
Dixerunt angeli. O Maria: de' annūciat
tibi s'vum ex ipō i' erit nomē ei' Iesus filius
Marie. Et itez ibidē d'z. Dixerūt angeli O
Maria: de' v'itqz elegit te clarā sup' mlties
seculoz. Et multa alia ibi dicunt ad laudem
f'ginis gl'iose. De paganis s'o i' gētilibus
latinis p'z in Quidio q' in li. de verāla mul
ta p'dicit de f'gine b'ndicta ad ei' p'medatōz
Ite de Virgilio q' in lib. buccolicoz ait. Iā
redit i' f'go: redeūt saturnia regna. Jam no
ua p'genes celo d'mittit alto rē. Nā g'nis
Diero dicat Virgiliū nō hec intēdisse dicit
re de xpo vel m're ei'. t'm possibile est etiā q' sic
Layphas p'phetauit de salute mūdi p' moꝝ
tem vni'. i. xpi. nō h' intēdes nec intelligēs. ita
i' Virgili' de xpo i' m're ei' b'ndixerit: vt sen
tit Aug'. Et s'ltz dicit p'or de Quidio i' alijs
paganis. Ex grecis s'o fuerūt m'ltē Sybille
q' multa ad p'mendatiōem xpi i' m'ris ei' d'z
kerunt. de q'bz infra dicā in p'sequētū huius
opis f'mone primo. Scilicet quozqz zbe
retici i' si in multis errant. vel q' d'mittit sunt
ab vnitatē fidei. vel quia male sentiunt de
aliquibz articulis fidei venerant t'm beatam

Genera
tio ange
lica brāz
dr Ma
riam

Genera
tio hu
mana Ma
riam bea
tam dicit

Justi
am m
m be
nam

Beimo. II. De visitatiōe Marie

virginē creptis illis q̄ asserūt ip̄am habuissē
se alios filios ex Iosep. qd̄ blasphemū est z i
tūm dicere de m̄re d̄i. S̄z z mali xp̄iani mo
p̄ccat̄ do lio b̄ndicūt ḡginē gl̄iosam. Nā z homi
enā d̄iāz ad adulteri. incestuosi. blasphemī. p̄ccat̄ores
enā d̄iāz z oīm vicioz spurcia infecti aliqñ venerāt
ip̄am. ieiunantes in honorē ei⁹. diē sabbatī v̄l
die occurrentē annūciatōis sue p̄ totū annū
semel hebdomada. z ieiunantes ei⁹ vigiliās
ip̄ane z aq̄. z facientes el̄ynas amore ei⁹. imō
enā multe meretrices i die sabbati nō pecca
rent p̄p̄e reuerentiā ḡginis. z multi videntē
enā ḡginē in maiori veneratōe h̄re q̄ xp̄m si
lum ei⁹. magis ex simplicitate motiqz sciētia
S̄z q̄ honor m̄ris redūdat i filiū. Prouer.
xviij. parit̄ia h̄z fili⁹ d̄i de hac q̄runda viro
rum z mulierū simplicitate. Eccl̄ie q̄qz pluri
mep̄ vniuersum orbem p̄struere z dedicare ad
honorē ip̄i⁹ ḡgis plene imaginibz ei⁹. ostē
dit deuotiōem eximīā enā armigeroz z alio
rum mūdānis deditoz. q̄ ad ip̄am p̄ssimāz
ḡginē se cōmēdantes cū votis gr̄as ab ea in
numeras recipiūt. z euasiones ex pericul⁹ ma
ximis. Generatio ḡ enā reproboz b̄ndicīt z
P beatificat matrē d̄i. ¶ Generatio q̄z rectorū
z electoz. de qua ps̄. inquit. Generatio recto
rum benedicet. Et iterz. Nec est generatio q̄
rentiū d̄m. Et Sap̄. iij. d̄r. Q̄ p̄lchra
est casta generatio cū claritate. Que genera
tio cōprehēdit cōgregatōem oīm bonoz si
deliū. s̄līl q̄m p̄t̄ beatificat ḡginē b̄ndicēt.
z si nō tantū quantū meret̄. Cū statūt eccl̄e
sia officiū p̄culare quod dicit̄ singulis die
bus ad honorē ip̄ius ḡginis. sicut aliud of
ficiū ad honorē d̄i z q̄ singulis diebus ter
pulsent̄ campanē ad honorē eiusdē b̄ndicē
m̄ris d̄i. maxime de mane z de sero vt omnes
ip̄am immaculatā ḡginē genibz flexis adorā
tes venerent̄ ac beatificēt. z ei se recomēdēt
z de p̄ceptis ab ea b̄nficijs gr̄as agant. Gene
ratio ḡ electoz z oīm fidelīū beatā dicit̄ do
minā nostrā. quod patz ex multitudine eccl̄ia
rum sub eius titulo edificat̄. Nā est enim
ciuitas vel castz seu villa que nō habeat eccl̄e
siam vel salte capellā aliquā ad honorē ḡgi
nis Marie. imo plures reperiunt̄ eccl̄ie ei
intitulatē q̄ in honorē saluatoris z aliorum
sanctoz oīm. Et in ip̄is eccl̄ijs z domibz p̄ua
ris vbiqz depingit̄ eius imago. que oēs attra
hit z accēdit ad ei⁹ amorē z deuotiōem. T̄les
nāqz picture sunt libri ignorantiū. s̄as. an q̄b
legere possunt z incitant̄ ad deuotiōē. c. platū
de ple. d̄l. iij. Et vbi in eccl̄ijs in pte inferio
ri enā q̄t in sc̄q̄ ponit̄ imago crucifixi tanq̄

cancelabrū ad illuminandū z incitandū ad
sui imitaciōem. In p̄e sup̄iori seu sacario q̄
si in sancta sanctorū z in loco p̄p̄iaroz. s̄ra
bule altaris. ponit̄ cōmuniter figura beatissi
me ḡginis cū filio in vlnis. vt mediāte ip̄sa
speremus p̄p̄iatiōem a peccatis n̄ris apud
filiū suū. Hoc aut̄ salubriter institutū est vt
vñ sacerdos diuina sacra p̄tractat Mariam
intus: cogitet qualis fuit. cui creditum est:
solo verbo verbū carnē efficere. z qualis debz
esse sacerdos q̄ verbo suo vel pot⁹ xp̄i a se p̄
lato vult corpus xp̄i z sanguinē efficere z sub
stantia panis z vini. z exemplo sue humili
tatis z puritatis discat humilē z purā gere
re mentē. ac mediāte ponat ip̄am ḡginē
p̄ssimā ad p̄ se interpellādū. ad digne et si
deliter ministrandū tantū sacramētū. Sūt i
eccl̄ijs p̄celliones annuariū ad honorē sal
uatoris in die palmarū. z s̄līl ad honorē ma
tris sue i die purificatiōis ad cōrespōdētā
ad ip̄m diē palmarū. Nā sicut tūc portantur
rami oliue cū palmis i signū victoriē xp̄i de
morte p̄ resurrectiōem futurā. z ad significā
dū enā nos h̄ntes victoriā d̄ vicijs p̄pniam
ad vitā gr̄e resurrecturos. Ita in die purifi
cationis candelas accēdas gestamus i māibz
lumē ardētissime charitat⁹ ip̄i⁹ ḡgis designā
tes. z cū vniū. i. p̄p̄iā i n̄ris opibz z necessi
tātibz h̄re. z ip̄s habituros p̄tēstātes. Ip̄sam
quoqz beatā p̄dicāt z b̄nficat oēs s̄mōnātes
z p̄dicātes ch̄st̄iolis: exordīū p̄ gr̄a ip̄etrā
da a salutatōe angelica facientes. Preterea
cū octo sint solēnitates p̄culares deo p̄lecta
re. vt Natiuitatis d̄ni. Circūcisionis. Epi
phanie. Resurrectiōis. Ascēsiōis. Trinita
tis. Pēhecostes: z Corp⁹ xp̄i. Ita octo sunt
celebritates ad honorē ḡginis b̄ndicētes. ei⁹
imaculate atqz sacratissime p̄ceptiōis. Nati
uitat⁹. P̄ntatiōis ei⁹ i tēplo. Annūciatōis
Visitatiōis. Purificatiōis. Assumptiōis. et
festū n̄iuis. ¶ Tercio hoīm generatio ē sc̄toz
doctoꝝ. de q̄ apl⁹. iij. ad Thō. iij. inq̄t. In
xp̄o iesu p̄ euāgeliū ip̄e vos genuit. Genera
re ḡ dicunt doctozes z p̄dicatores z eccl̄ie pla
ti eos quos sua doctrina trahūt ad b̄n opat
dum. Beata aut̄ ḡgo a generatōe oīm sc̄toz
doctoꝝ tam noui q̄ veteris testamētī est bea
tificata. Nā omēs sacre scripture testamētī
veteris. z omnes auctozes qui eas ediderūt:
ip̄sam ḡginē in figurā beatā dicūt. vñ Ruth
iij. d̄r. Ruth. ex q̄ nata est beata ḡgo. Benedi
cta es tu filiā a d̄no. z Judith q̄ caput ampu
tauit Holofernis z figurat ip̄am ḡginē glo
riōsam. S̄līl ab Onia p̄ncipe populi Is

Loſicel
facim in
spicat
Maria

Sa ito
crores te
aramaz
dicunt

rael multiplicat bñdicti. Un ei dñr vt habet
Judith. xij. c. Bñdicta es tu filia a dño deo
excelso p oibz mulieribz sup terrā. z bñdice
dñs q te dñxit i abscissione capitis pñcipis
inimicor nroz. qz nomē tuū ita magnifica
tum est vt nō recedat laus tua de ore hoīm q
memores fuerint pñtis tue. Et iterz ibidez
dñr q vnuerſi filij israel adorauerūt dñm di
centēs ad eā. Bñdixit te dñs in pñte tua qā
p te ad nihilū redegit inimicos nros. Achī
oz quoqz ex gētili facta inde ad eam dixit.
Bñdicta tu a deo tuo qm in omī gēte q au
dierit nomē tuū magnificabit dñs israel super
te. Et xv. eiusdē li. c. dñr q Joachīm pontifex
sumus de iherusalē venit Bethuliā ad vidē
dum eā cū pſyteris suis vnuerſis. z benedi
xerunt eā omēs vna voce dicētes. Quia se
cisti viriliter z pfortatū est cor tuū. iō eris be
nedita in eternū. Que omīa fuisse incōpa
rabilitē pfectius i iudica mūdi regina per
istas duas mulieres figurata aprissime prz.
R Qñs etiā noui testamēti doctores stupētes
bñdictōes glōse pñtis z ei⁹ excellētiā non
cessant appellare beatā. atqz collaudare. bñ
dicere pdicare hāc pñtē glōsissimā. q pñ
nitat glā pmanēte hūic mūdo lumē etnū
effudit. Iesum xpm dñm nōstrū. Unde canit
ecclia. z fuit dictū beati Gregorij di. Beata
es Maria q dñm portasti creatorē mundi.
genuisti q te fecit. z in eternū pmanēs pgo.
Et iterū. Benedicta z vñerabilis es pgo
Maria q sine tactu pudoris inuēta es mat
saluatoris nri. Qñs etiā alij scī immēsis eā ex
collāt pconijs. Et sic pater quō ipam beatā
dicūt oēs generatōes. Et si dicat q aliq inuē
nuntia i celatari q eā nūqz bñdicūt sz ma
ledicūt. Itē aliq sunt nō solū infideles sz eri
am de baptizāt q de illa noticiā nō habēt. vt
sunt pñti. z iō eā actualit nō bñdicūt Dico
q pñt exponi oēs generatōes. i. aliq d omibz
generatiōibz. qz de omibz generatiōibz ali
qui sunt pñti ad fidē q laudāt brissimāz p
gñtē z eā beatificāt. z ita exponit Nicola⁹ de
lyra. z est distributiō p generibz singulor. sz
aut sepe distribuit termin⁹ vnuerſal i sacra
septētra. z etiā in iure canonico. vt in. c. nam
pñpiscētia de pñtū. z in. c. cū hūilitat. xij.
q. ij. z in. c. si qñ oīm. j. q. vij. z in. c. mlier. xv
q. j. De qua distributiōe hī ptheologos in
siq. di. xlvj. Dicere tñ possumus vt sup ē de
claratum. q quasi omēs de singulis generati
ōibz beati fāt mō suo pñtē bñdicā et iō
eā semp debemus benedicere. qz verificabit d
ea illud Numc. xxiij. Qui benedixerit tibi

ipse erit bñdictus. Maxime aut eā collauit. De bñ
dare z beatificare debemus de hoc stupēdo ac
valde mirabili cantico ab ipa edito. z dicere
ei illud. j. Re. xvj. Bñdictū eloquium tuū
Et illud quod ait magister Jōhēs gerson in
quarto tractatu super Magnificat dicens
Dignare nos laudare te pgo sancta. o ter q
terqz beata. Beata pmo q credidisti clamat
Elizabeth. Beata scdo. qz grā plena fīm Sa
bielis salutarēm. Beata tercio z bñdicā
qz bñdictus fructus vñtis tui. Brā qto. qā
fecit tibi magna q potēs est. Brā qnto. qz mī
dñi. Beata sexto. qz secūdata pñtū hō
nore. Brā septimo. qz nec pñā silem vlla es
nec hīc seqntē. Hoc ille. Nōtio g dñxit do
mina nra. Brām me dicēt zc. In ei⁹ dñ figu
ram pñtū erat Lya. Bñ. xij. Hoc p beatifi
cine mea beatā me appēdicēt oēs mulieres.
Magr aut Jōhēs gerson in. v. tractatu suo
sup Magnificat assignat rōez qre ipa glō
riosa pgo beatificet ab oibz generatiōibz. di
cens q h iō est. qz ipa mī est illi⁹ q fecit oēs
generatōes celi z terre. z oīm quei eis sunt.
Itē qz ab initio z añ secula ipa fuit pdestina
ta vt affinis esset oīm generatiōi in oīm ge
nere affinitatis. ideo eā bñdicūt z laudant
oēs generatōes. Est em nostra soror ab hu
mana specie. est mī ex nostra post filiū regene
ratione. est cognata angelis z nobis ex simi
litudine intellectuales nature. est vñm cor
nobiscū z vn⁹ spūs ex dilectiōis obligatiōe.
qz cognoscūt bñficioz largitōes ex ea pcede
re. Iō ipa dñc Eccl. xxiij. Memoria mea i
generatiōe seculor. Sequit aut pgo bene
dicta i suo cārico exponēs qre ab oibz sit be
ficāda. z dic. Quia feci tibi magna q potēs
est. Qd exponēs Theophyl⁹ ait. Qñd vir
go nō p suā pñtē se beatā pñdicāda sz causāz
assignat dices. Quia feci tibi magna q po
tēs est. Que tibi feci magna? Eredo vt cre
atura ederes creatorē. famula dñm genera
res. vt p te mundū dñ redimeret. p te illumi
naret. p te ad vitā renocaret. Dñ aut dñ po
tēs essentialit. qz p se z ex se omīa pñt. Un ad
Ro. xj. dñ. Ex quo oīa. p que oīa z in q omīa
Ipe em est pē potens. qz de paruis z infimis
facit magnos z fortes. pauperem em facit z
ditat. humiliat z subleuat. j. Regū. ij. Be
da pō dicit. Respiciat aut hoc ad initium car
minis vbi dictū est Magnificat anima mea
dñm. Sola enim anima illa cui dñs magna
facere dignat dignis eū pconijs magnifica
re potest. Si quis vero querat que fuerint

De fecit
mibi ma
gna q po
tēs est

Bermo. II. De visitatiōe Marie

Illa magna q̄ de? oīpōtes fecit leate virginē? **D**uo de? Rōdē Hugo cardinal. q̄ inter alia p̄nt. xij. am mag. assignari. Primū fuit i vtero mris sc̄ificatō fecit dñi. t̄ nos addere debem. t̄ ab originali peccō pre Marie semāto. Scdm̄ angeli salutatio. Tertiū ḡplenitudo. Quartū filij p̄ceptio. Quin. t̄ fecunda ḡginitas. Sertū ḡginalis fecūdi tas. Septimū honoata hūilitas. Octauū d̄clatētie p̄p̄ritudo. Nonū fidei deuotio. Decimū ē prudēs verēdicia. Undecimū verēdida prudētia. Duodecimū dñiū celi p̄cellē. Nos autē dicere possum. q̄ de? nū. q̄ fecit nec facit aliq̄ tā magna t̄ excellētia in aliq̄ pura creatura sic fecit in ḡgine gloriōsa. Licet em̄ magnū fuerit creare de nihilo celū t̄ terrā t̄ oēm ornatū eoz. t̄ hēc ḡsū sunt ampliat̄ sunt a deo magna vt sint diuie ma. ielati capacia. **L**oz. p̄. hō ḡsū mīmū forma. ut in q̄ essentia t̄t̄ rōe? ē de? p̄tētus. dicente ap̄lo de xpo ad Col. ij. In q̄ habitat oīs ple. mudo diuinitatis. Et p̄p̄t h̄ canit ecclesia. **S**ancā t̄ inmaculatā ḡginitas. quibz re lau. dū offerā nescio. Quia quē celi capē nō po. terit. iū gremio corulisti. Magnū p̄reca fuit q̄ de? populū s̄r̄i t̄ manu Pharaonis regis egypti signis magnis t̄ p̄d̄ḡis libera. uit xpo Pharaone cū suis in mari submerso. vt habet Exo. xij. Sed mai? fuit in ḡgine q̄ nō vnū populū im̄. sed gen? humanū sal. uauit diabolo infernali tēuicō p̄e? filiz. q̄. **L**uc. xij. Nūc p̄nceps hui? mūdi eijcie tur foras. Magnū fuit q̄ māna de celo de. scendit. Numeri. xij. mai? est q̄ de? in ḡgi. nis viret t̄scēdit. Magnū p̄reca fuit q̄ de? paup̄ populū israel in deserto quadraginta annis māna de celo. J̄c q̄ d̄ q̄nqz panibz xps magnā hoim multitudine satiāuit. Mat. xij. **S**imā? fuit q̄ i ḡgine panē anglozuz l̄z xpm formāuit. q̄ totū humanū genus sui corpis sacramēto pascere t̄ satiāre venit. Quā ip̄e iūqz Joh. vi. Ego sum panis vītus qui de celo t̄scēdi. Si q̄s mādūcauerit ex h̄ p̄cē viuet in eternū. Magnū fecit deus quando eduxit mel de petra. oleūqz de saxo durissimo vt habet Deut. xxxij. Sed maius fecit in ḡgine d̄ qua oīri fecit petrā illā a q̄ fluxerunt aque graz t̄ oleū pietat̄ t̄ misericordie. Ju. rra illud. ad Cor. x. Bībēbat autē de sp̄ritu. li t̄scēdit eos petra. petra autē erat Christus Magnū fecit deus q̄n Jordanis p̄uersus ē in suū fontē vt habet Iosue. ij. t̄ etiā p̄s. xij. **S**imā? fēc in ḡgine q̄n antiqui d̄iez et ca. nus eternitate vidit ḡgine. t̄ retrocessit ad i. fānā p̄qz vniū. sicut p̄d̄it Daniel p̄phē

ta. vj. sui li. c. d̄icēs. Antiquus d̄iez sedit t̄. Et vt breuiter oia magna i creatur? facta p̄. hendā. nihil in eis tā magnificū est. q̄n vno solo actu x̄go glōsa om̄s eruperet. Mari. mū em̄ oīm q̄ vniqz facta sunt aut fieri factū ē in ḡgine. q̄n de? q̄ fecit oia. t̄ a nullo est fact? nec creatus. factus est filius ḡginis. t̄ exina. nūit semetipm̄ formā serui accipēs. ad Phi. lip. ij. O mirabilissima t̄ stupendissima di. gnatio diuina. q̄ in ḡgine creator factus sic creatura. de? hō t̄ hō deus. infinit? fact? sit fi. nitus. etern? tp̄alis. imortalis t̄ ipassibil? pas. sibilis t̄ mori subiect? d̄icissim? paup̄ t̄ ege. nus. imēsus puul? t̄ abiect? Quis vniqz an. diuit talia. natura nō capir. vltus nescit. rō humana nō cōphendit. caligant oculi. stūpe. scit aures. turbant oēs sensus. ecce q̄ mūdus pugillo p̄tinet. sp̄era cētro claudit. in centro iacet circulus. de vase prodit figul? fontes ex. cedit riuul? ps. excedit rotū. lux mōstrat per. ignotū. stella ḡginit solē. t̄ vna puella regit dñi. Dicit ḡbeata x̄go. Ille q̄ fac magna t̄ v. scrabilia t̄ mirabilia quoz nō est numer? vt d̄r Job. ix. t̄ cui inq̄t p̄pha ps. lxxv. Tu es de? q̄ facis mirabilia. Et de quo etiā d̄r ps. cxxxv. Qui facit mirabilia magna. fecit mi. hi mirabilissima t̄ inextimabilia. Un dice. re potest deo ip̄a x̄go b̄ndicta illd. ps. lxxix. **M**iscōtia tua magna ē sup me. q̄. **S**o x̄go gratissima nūqz tu aliqd fecisti deo? Nūqd vicē ei reddidisti? Profecto si fas est dicere. tu fm̄ qd maiora fecisti deo q̄ ip̄e deus tibi t̄ vniuerso generi humano. volo ḡ ego dicere q̄ tu ex humilitate rēuicisti. Tu em̄ solū cec. nisti. Quia fecit mihi magna qui potens est ego x̄o cano t̄ dico. Quia tu fecisti maiora ei q̄ potens est. Deus nāqz hoim de limo terre formāuit. Tu x̄o b̄ssima x̄go deum de tuis purissimis sanguinibz generasti. t̄ illum pu. rissima carne tu a coopuisti t̄ velasti. Un di. cere potes illd Eccl. xxiij. Ego feci in cel? vt oziret lumē indeficiēs t̄ sic nebula regi om̄nē carnē. Purissima at caro tua pualz oibz rebz mūdi. J̄c de? hoiez de fructibz paradisi educa. uit. t̄ tu ip̄z dñi paup̄isti vberē de celo pleno. cu. tus lact? vna gutta pualer oibz lignis padī si. fructibz oibz totū mūdū. De? q̄z hoim pellicea induit veste. t̄ tu x̄go glōsa t̄ filiū tuis p̄m̄iculis inuoluisti. t̄ postea tunica in cō. suti induisti q̄ pualer oibz tunicis mūdi. Et sic discorrodo p̄bare possum. q̄ tu virgo di. gnissima fm̄ quid multo ampliora beneficia p̄tulisti xpo q̄ de? hōi in sue creatiōis p̄m̄oz d̄io. Sicut enim x̄go p̄sona cui p̄m̄um t̄

U
Quid
Maria
fecerit
deo

iniuria inferre maioris dignitatis: tanto maius
 censet damnum maioremque iniuria. S. atrox. isti. de
 iniur. 2. l. ptoz. S. atrox. ff. eo. ti. Ita beneficia
 aliant collata tanto reputari debet excellētia:
 q̄to excellētia est p̄sona cui cōferūt. 7 io tua
 erga dei filiū obsequia 7 illa q̄ ei b̄nficia p̄mili/
 sti dignissima. excellēissima. atq; q̄dammodo
 incōpabilia fuerūt. h̄ n̄ vt tā magna facere
 posses deo: fuit vnu de illis magnis q̄ fecit tibi
 ipsi q̄ potēs ē: 7 sanctū nomē ei⁹. **Et sc̄m**
nomē ei⁹ Quid m̄z si p̄ nomē sc̄m suū fecit tibi tā
 magna. tā stupēda tāq; admirāda q̄ potēs ē.
 Nōne ipse est q̄ dixit Gen. xxiij. Quid q̄ris
 nomē meū qd̄ est admirabile? Nōne ipse est
 q̄ ait Exo. iij. Ego sum q̄ sum. h̄ nomē mihi
 in eternū. Nōne ipse q̄ dixit Exo. vi. Nomē
 meū adonay nō indicauit ei⁹? Quia q̄ h̄ no/
 men mellissimū indicauit tibi. fac vt etiā nob
 eius p̄tatem ostendere dignet. fac vt ei⁹ no/
 men benedictū deuore frequenter a nobis: vt
 dicat ipse filius tu⁹ de nobis illud. ij. Paral.
 vij. Elegi hierusalē vt sit nomen meum i ea.
 D̄ gl̄iosum nomē: de quo p̄pheta inquit ps.
 ex. Sanctū 7 terribile nomē eius. Profecro
 nullus vnq; hoc benedictū nomē tāta deuoti
 one venerat⁹ est sicut hec sapientissima tympha
 nistria nostra. que illud Eccl. ij. dicebat deo
 Laudabo nomē tuū assidue: 7 collaudabo il
 lud in p̄fessione. Un̄ p̄ fr̄tē ipsi⁹ diuini no/
 minis se ad tantā altitudinē puenisse p̄fitef
 dicet. fecit mihi magna q̄ potēs est 7 sanctū
 nomē ei⁹. Sup̄ q̄b; s̄bis dicit Nicolaus de
 lyra. Quicqd̄ sanctitatis p̄de cogitari: totum
 eminetius est in eo. Hugo aut̄ cardinalis ex
 ponit dicēs. Sanctū d̄ ab effectu. q̄ parti/
 cipes sui facit sanctos. i. firmos 7 m̄dos: ac fi
 naliter beatos. Iux̄ illud Jobel. ij. Om̄s q̄
 inuocauerit nomē d̄ni salu⁹ erit. ¶ Sequit̄
 aut̄ br̄a p̄go in capitulo suo dicēs. Et miseri/
 cordia ei⁹ a p̄gentē in p̄gentes timētib; eū
 In quib; verbis cōnumerat b̄nficia cōis to/
 ti humano generi collata. Dicit q̄. Et miseri/
 cordia eius. i. in me inchoata. dilataf. p̄tinua
 tur 7 multiplicat̄ a p̄gentē. i. iudeoz. in p̄ge
 nies gentiū. i. in om̄es p̄gentes m̄di quas
 credituras puidit. Et h̄ est qd̄ subdit. timē/
 tibo eū. Nō m̄dū. nō diabolu fm̄ q̄ exhor/
 tatur d̄ns Matth. x. dicens. Nolite timere
 eos qui occidūt corp⁹ 7c. Et ita exponit Hu/
 go cardinalis sup̄ Lucā. vbi etiā dicit q̄ ra/
 lib; timētib; deū sit misericordia ab ipso. Ju/
 xta illud Malach. vi. Nobis timētib; no/
 men meū oriet sol iusticie: 7 sanitas in p̄nis
 ei⁹. Un̄ Acc. x. inq̄r bea⁹ Pet⁹. In veritate
 comperi qz nō est acceptor personarū: sed i
 om̄i gēte q̄ timet deū accept⁹ est illi. Nicola⁹
 p̄o de lyra exponit. Et misericordia ei⁹. i. b̄nficiū
 incarnationis qd̄ ex misericordia dei factū
 est. Un̄ perebat David dicēs. Dñe nobis
 dñe misericordia tuā. quasi diceret. Nōdē/
 sti potētia in creatōe m̄di de nihilo 7 lap/
 entia tuā in m̄di gubernatōe sic ordinata:
 iusticia tuā in p̄ctoꝝ punitiōe. sicut in dilu/
 uio 7 submersione iodomē 7 gomorre. Et iō
 onde nobis dñe misericordia tuā in filiū cui
 incarnationē a p̄gentē. i. iudaica. Quia sic d̄.
 Joh. iij. Salus ex iudeis est. Quia incar/
 natio dei facta est i p̄gentē iudea nationē. S;
 qz b̄nficiū incarnationis ad totū m̄dū d̄/
 fundit. ideo subdit. In p̄gentes. i. omnium
 nationū. Verūm q̄ licet b̄nficiū incarna/
 tionis se extēdat ad oēs q̄rū ad iusticiam
 nō tñ q̄rū ad efficaciam. i. m̄ ad iustos. Jo/
 subdit. timētib; eū. i. timore filiali et casto.
 Hec ille. Beda p̄o inq̄r. A specialib; se do/
 nis ad generalia dei iudicia cōuerrens: tot⁹
 humani generis statū d̄scribit subdens. Et
 misericordia eius a p̄gentē in p̄gentes timē/
 tibo eū. quasi diceret. Nō solū mihi fecit ma/
 gna q̄ potēs est s; 7 in om̄i gēte qui timet de/
 um accept⁹ est illi. Digne aut̄ 7 Aug⁹. inquit
 Misericordia dei nō i vna generatōe s; i semp/
 ternū extēdit a generatōe i generatōe. Ipse
 etenim de⁹ inq̄r. Dent. v. Ego sum d̄ns faci/
 ens misericordiam i multa milia diligētib; me 7
 custodiētib; p̄cepta mea. Et idē h̄. Exod. xx
 7 ps. cxvj. d̄. Misericordia d̄ni manet i eternū
 Brece⁹ p̄o expositor ait. Et misericordia ei⁹. i. quā
 h̄z in generatōe generationū: nram tractas
 salutē soli⁹ in eternū pietatē. Misericordia aut̄ nō
 q̄liverit qz s; h̄z q̄s timor ei⁹ cōpelcunt in q̄
 libet nationē. vñ d̄. timētib; eū. q̄ s; ad fidē
 7 p̄niam p̄uertunt. Nā q̄ obstinati sunt iore
 dularit̄ vicio clauderūt sibi lanq̄a pietatis.
 Theophil⁹ aut̄ d̄c. Un̄ p̄ h̄ inuit q̄ timētes
 deū misericordiam p̄sequit̄ i generatōe ista. i. i p̄/
 ti seclō. 7 i futura. i. i seclō futuro. i. h̄ seclō cen/
 ruptū accipietes. 7 i alio m̄lto maiora. i. vitā
 eternā. Illis aut̄ q̄ non timēt deū nec p̄niam
 agūt de p̄ctis suis: s; assidue peccāt: nō mis/
 rect⁹. c. diaconi. xxiij. di. Quia facere mis/
 ricordia malis nō ē aliud q̄ ip̄is facere. xxiij
 q. vj. c. si res aliena. Progredit̄ aut̄ p̄go b̄n/
 dicta i capitulo suo dicēs. Fecit potētia i brachiō nām
 suo 7c. vbi ait Hugo cardinalis. q̄ q̄ vñ

Bermo. II. De visitatiōe Marie

quips. Uniuersē vīe dñi mīscēdia et vītas.
Jōmēdāta mīscēdia dñi tīmētibz eī cōmē/
dāt hō pūdes iusticiā inōtēptōibz. oīdēs
qd mēcant et qd hēt illis dīcēs. fēc potētā
in brachiō suo. i. potētē p filiū opatus est per
quē oīa creatū et recreauit et glōrificauit et po
tētates aēreas rebellauit. Dī aut filiū bra/
chii prius. Quia sicut a corpe extit brachiū:
et ab eodē et a brachiō manū. ita a pīe filiū et
ab eodē pīe a filio spūscūs. Un Eccl. xxxvj
fili dī dī. Glōifica manū et brachiū dñi. Itē qd
brachiū pīpī opat pater. Est aut filiū et brachiū filii
quī qd vala glōriosa de luto facit. Iuxta illud
Eccl. 38. figulus sedēs ad opus suū in bra
chio suo formabit lutū. et an pedes suos cur
uabit sicut suā. Itē est vī brachiū pugillis
q pugnādo brachiū regis egypti. i. diaboli cō
fregit. Un dī. Ezech. xxx. fili hōis brachiū
pharaonis regis egypti affregit et: Itē est vī
brachiū nutriti ad pōrandū puīlos Isrl. xl
In brachiō suo congregabit agnos. Et Osee
xj. dicit dē. Ego qī nutriti effraim in bra/
chio pōrābā eos et nescierūt q curarem eos
Jō dī. Isrl. xxxij. Esto brachiū eoz in mane
et. Itē ēc ipē filiū dñi potētā in brachiō suo i
cruce exēto. qd diaboli supānt et captiuos d
inferno liberauit. ac electos oēs ad supna le
uauit. De pīmo aut et lēdo dīc pī. Qui pūf
sit egypti cū pīmogenit eoz: et educit isrl
de medio eoz in manu potētis brachiō excelso
De tēto aut pōit ipē dñs Jōh. xij. Cum
exaltatūero a terra oīa trābā ad meipsum
De h etā brachiō solū electi salūfere reuo
lādo dī. Isrl. liij. Et brachiū dñi cui reuelā/
tū est: Hoc est illud brachiū qd territi dēmol
amittūt vires suas. iux illud Exo. xv. Inru/
at sup eos formido et pīnor in magnitudine
brachiū sui. Sūt imobiles qī lap is et. De
ipō etā brachiō sit mēto Jōb. xl. c. vbi dicit.
Sibates brachiū sic et. De h etā brachiō
in qd ppha dō pī pī. lxxvj. Redemisti i bra
chio tuo pīpī tuū. Eps. lxxvij. In brach
io sicut tūc dispīlī inimicos meos. Ipe dō
et i eodē pī dīc et electo suo. Brachiū meū
pōrabit eū. Salomon qd Sap. v. in qd de
deo. Brachiō scō suo dēfēder illū. Et. xvij.
cū dē lē. loqns deo et mal. ait. p fortitudi
nē brachiū sui flagellatī sē et. In isto igit bra
chio dñi dēbēt oēs potētiam et fortitudinē atqz
spem suā pōnere. et nō facere sic qdā q pōnūt
scēp in qd dīcē. ppha. xvij. sūt li. c. Maledi
ctus hō qd pīdīt i dōle et pōnīt carnē brachi/
um suū. et a dñō recedit eoz et. De tali ec dī

ij. Paral. 32. Eū eo ē brachium carnes. Et
Ezech. xxx. ait dñs. Lōminū brachiū eius
forte. i. qd ipē reputat eē validū. vñ et dīcē
48. et tali pīdēre i hūano auxilio fragili dī
et brachiū ei pīdētū ē. Ecōtra pō ē et pīdēre
in brachiō dñio. Un in qd Orige. Tīmēt/
bus āt se fēc potētā i brachiō suo. qd i iust/
mus ad dñi accesserit. si tīmuerit eū pīmissaz p
tūtē pīeqz. Venerabil āt Beda expōnēs p
dicta ppha cārtici pīgial ait. hūani generis statū
describēs. qd sup bī et qd hūiles mēcāt oīdīt
dī. fēc potētā i brachiō suo. i. i ipō dñi filio.
Sic ei tūū brachiū est q opar: sic brachiū
dñi dicitū est ei. p bī p qd opar ē mōz. The
ophil. pō dīc. In brachiō suo. i. ei filio icar
nato potētā fēc. qz natura dēicta ē pīgīe pa
riēre et deo hūano. qd Brez āt in qd vel dīc.
fēc p faciet potētā. nō vī dudū p Moysen
et egyptios. nec p angelūz. vñ qm mltā mltā
rebelliū pīstrauit assūtoz. nec qd alio mediā
te. s. i. p pō brachiō tūū pīpī docuit itelligibi
les hostes supādo. vñ seqt. Dispīit sup bōs
mēte cordis sui. i. quālitē mēte elatā nō pā
rētē ei aduētū. q etā apūit et viciolās oīdīt
supbas eoz cogitatōes. Lyrill. pō ait. Ma
gis pīpīe dēmonū hostil. caterua itelligēda ē
hic hōs ei sēuēres i tūa dispīpant aduētiēs
dñs. et pīdētoz ab eis obedietie sue restituit
Theophil. āt dīc. Pōt etā hē iudeis itel/
ligi qd i oēm dispīit regiōz sic nūc dispīit sūt
Becille. Un Nīco. et ly. expōnīt. Dispīit
sup bōs. i. legīpītos et pīarīscos q sūt sup/
bi mēte cordis sui sēuēres pīlūz dē. vñ dī
Lu. vij. c. Et iō ipī cū ceteris iudeis. xij. āno
a passīōe xpi sūt capī et captiuatī p Tūz
vespāstānū et p oīe dispīit. Et loqī hōgo de
futuro p modū pīeritī pīpī certitudinē euē
sue pīpīe. Hugo pō cardinal. expōnīt. dispī/
sit sup bōs. i. dispīit pīmīst. mēte cordis sui. i.
volūtātū ac sēntiū dīstīcare. Sic ei mltā
dīnis credētū ē eoz vñ et aīa vñ. Act. iij.
sic sup bōz dīc sūt opīones et volūtates ac sēn
sus dīstī. Un Pīou. xij. dī. In sup bōs sp
iurgīa sūt. Un expōat. Dispīit. i. ab īuicē sepa
uit. vñ exules a regnō dīstīit sup bōs mēte cor
dis sui. q. d. nō dīco apparētes sup bōs i extēri
ori hīu. s. sup bōs mēte cordis sui. i. q hūit su
pīā i volūtate itēriori. Sēp ei apparz sup
bia i lōgis et pīcīosis vīstībz et i alīs actībz ex
tērioribz. nec tū ē mēte. et sēp i curā et vīl
tūcā ē lōga et magna supbia. Un notādūz
q ē duplex supbia. i. itērior et extērior. sic etī
am est duplex hūilitas. Iuxta illd Eccl. xxx. ē supbia
Est qui nequiter se humiliat et interiora ei

Dispīit
sup bōs

Duplex

plena sunt dolo. Sapientia autem huius sententia
 tis est summe detestanda. c. h. scriptum. xxx. dist.
 De autem omnia istos supbos dispersit. sic dispersit
 edificatorem turri babilonis super faciem uniuersae terre
 Gen. xij. Item dispersit luxuriosos. i. permittit di
 spersi a luxuria. non tamen in mente cordis sed etiam pas
 sione corporis. vii. ps. inquit. Dispersit in endor
 qui interpretatur fons generatiois. Sicut dispersit
 auaros. i. dispersit permittit ab auaricia et mercede
 et corpore. Un. Exo. v. dr. Dispersus est populus per
 uniuersam terram egypti ad colligendas paleas.
 Recre autem dispersus dicitur auarus. quia cuiuslibet rei quam
 possidet dat unam partem cordis sui. et id Eccl. x.
 scriptum est. Auaro nihil est celestium. In uita ei sua
 piecit iumenta sua. i. cor suum. Un. ps. in persona
 auari dicit. Effusus sum sicut aqua et dispersa sunt
 ossa mea. Sic enim de aqua nihil remanet cum
 effunditur. ita de corde suo nihil remanet auari
 ro. sed totum effundit exterius super rebus suis. Nec
 ille. Ego ideo dico quod cum radix ois peccati sit super
 bia. Eccl. x. per superbiam quod est rebellio. Item intelligi
 tur ois peccatum. Et id b. hugo in his uerbis: dispersi
 sunt supbos. id est. intellexit ois peccatores quod de a sa
 cie sua dispersit. et ad eternam damnationem disperdet.
 De quo exponit moraliter per illud Gen. vij. Dis
 perda eos cum terra. Et. Nunc. xvij. Eos repente
 dispersit. Et ps. lxxvij. dr. In malicia eorum dis
 perdet eos. Et ps. cxiij. Des peccatores disper
 det. Et ps. lxxvij. inquit per prophetam deo. Dispersisti
 inimicos tuos. Et ps. xli. dr. Dispersent oes
 qui operantur iniquitatem. Hoc autem nobis intimauit ut
 hortaretur nos ad penitentiam. Sciebat enim quod super
 bis et humilibus peccatores se per penitentiam humiliari
 bus de indulget. inquit illud. ij. Paral. xij. ubi ipse
 dominus inquit. Quia humiliari se non dispudat eos.
 Un. et per prophetam ait ps. lxxvij. Propitius fiet pec
 cati eorum et non disperdet eos. **D** igitur per istam
Dio ad **g**iginem **disperga** **mur**
 go quod nos sic benigne admonuit: ut bene uidet
 iustificatum esse de nobis illud. ij. Mach. xij. Dispersi
 sunt uniuersique loci sui. Un. etiam dicere po
 tes illud. ij. Re. xxiij. Cidi sunt dispersum in mo
 tem. Et illud. ij. Paral. x. Dereliquerunt urbes su
 as: et huc illucque dispersi sunt. Et illud Eccl. xlvij.
 Dispersi sunt in oes terras. Cuius benigna domus
 quod de grege filij tui. de aggregatoe ipianorum
 dicit quod ammo per illud Hier. x. Dis grex co
 rum dispersus est. et qui multi qui reuerterentur in filio
 mo uniri per deuotio: ab eo recesserunt. et per peccatum
 dispersi sunt. Un. de illi dicit per illud Tren. iij.
 Dispersi sunt lapides sanctuarij: et ipse benedictus
 pastor noster dicit per illud Ezech. xxxij. Disper
 sunt oues mee: roga igitur ipsum benedictum filium
 cuius non uult mortem peccatoris sed ut magis uiuat
 et uiuat. Ezech. xlvij. De quo scriptum est. Isa. xij.

Dispersos in da colliget a quibus plagis terra
 Obsecra eum quod aggregat israel. Isa. lvj. Qui ex
 te humanarum est ut filios dei quod erant dispersi aggre
 garet in unum. Joh. ij. De quo etiam dixit David
 progenitor tuus ps. cxlvj. di. Dispersos israel co
 gregabit ut nos ad sermocare et sibi unire di
 gnetur Tu quod o domine nra cui tam magna fecit quod
 tens est: aggrega dispersionem istam. Mach.
 ij. ut rectum magnificare deum ualeamus et exul
 tare in deo salutari nostro. Et non sumus cum illis so
 ciari de quo in sequenti psalmo cecinit ista dicens
 Deposuit poteres de sede. Sed de illi humilibus
 quod exultados pronuntiasti. Nec autem regis bene
 dicere deba expones Hugo cardinalis dicit. De
 posuit poteres de sede. id est. reponer. quod gloria per
 rum steret et omnis. Mach. ij. Exultant
 id est exultabit humiles. Per poteres autem h
 telligi potest superbi. Un. glo. super dicta debam
 quod. Poteres sunt superbi quod super modum se extol
 lunt et non in dei meritis sed in sua potentia confu
 dunt quod deponunt. Na ut inquit Seneca in li
 tragediarum. Supbos sequitur victor a tergo de
 us. Et saluator ait Dominus quod se exaltat humi
 liabit et. Mat. xxij. et Luc. xxiij. Superbia
 enim deorsum trahit. et humilitas sursum eleuat
 xcv. j. dist. c. cum ad uer. Merito autem debetur
 miles exaltari poteres reprimi quod humiles cum
 poteres opprimerentur. quod in uno aggregantur in
 alio humiliari. Item quod si exaltatur. Poteres ei
 solet impotentia uires absorbere. generaliter
 ff. de fidelibus. et de solu. si duo. et xviij. dist. c. si
 uir. et lxxvij. di. et in iij. q. i. c. rogantur
 et extra quod de. vi. uenit. c. meminit. et. c. natus
 et de. c. el. ph. c. auctoritate. li. vj. Mystice autem
 exponit per istam potestatem de deo sic. Deposuit po
 teres de sede. id est. remouit eicere de celo. et exalta
 uit humiles. id est. homines loco eorum sublimauit. Un.
 Eccl. x. dr. Sedes danti superboz restituitur et
 sedere fecit mites per eis. Et hoc autem praedit
 quod demones ita inuident hominibus. quod homines
 tenent per humilitatem loci eorum quod ipsi amiserunt
 per superbiam. Vel per humiles intelligunt angel
 boni in sede felicitatis eternalis exaltati. ut
 ait magister Iohannes gerson in octauo tractatu su
 per Magnificati si dea perinde. Item de deo
 it poteres. id est. in deos. de sede. id est. ita illi intelligit
 in quod quiescebat: non inuestigatos spiritualiter
 gentia. et qui magistri docebat. Un. Mach.
 xxiij. inquit dominus. Super cathedra Moysi sede
 runt scribae et pharisei. et exaltantur humiles. id est
 tiles ob humilitatem ad spiritualem intelligentiam
 ad predicandum fide euangelicam sublimantur.
 Unde Eccl. x. praedictum fuit. Radices ge
 nium superbarum arcescit pennis. et plantam

Bermo.II.De visitatiōe Marie

ut dicitur ex gentibus. Et Mar. xij. inq̃t sal-
uati eratis. Qui eratis a vobis regni dei: et da-
bitis faciem fructu eius. Et h̃ significatiō fu-
it. Re. iij. vbi dicitur q̃ Hely sacerdos n̄ pote-
rat videre lucerna. s. spūalis intelligēcie. et ce-
dit de sella capta archa. s. finito sacerdotio.
Ubi Heb. xij. inq̃t Paulus. Trāslato em̃ sa-
cerdotio: necesse ē vt a legē trāslatio fiat. Nec
Hugo. Et ista fuit expositio Nico. de lyra. q̃
ait. Depo sunt potētes de sede. i. indeos q̃ erāt
potētes i lege. et pph̃et. dimittētes eos ex suo
temerito i pfundo erroris. fin q̃ dicitur Rom. xj.
Locutus ex pre p̃tingit i isrl̃. Et exaltant hu-
miles. i. gentiles hūiliter et deuote p̃dicatiōem
ap̃loz suscipiētes. Cyrillus h̃o p̃dictas exposi-
tiōes approbās inq̃t. Magna sapiebat de-
mones et diaboli gētiliū. sapientes pharisei et
scribae n̄ depoluit. erexitq̃ humilitates se-
s. potēti manu dei. dās illis p̃tutē calcādi ser-
pentes et scorpiones. omnesq̃ p̃tatem in imici
Et erant indei q̃nq̃ p̃tate superbi. s. p̃trauit
hos incredulitas. et gentibz autē ignobiles et
humiles p̃ fidē ad pacē p̃cederūt. Gregorius
ait dicit. De iudicis tribunal noster intellexit
esse cognoscit. s. inique p̃tates post trāsgres-
sione incubuerūt p̃cedētes p̃p̃h̃et. i. tūq̃ i
p̃p̃osolito. Ob hoc g̃ venit dñs: ac spūs int̃-
quos eiecit a sedibz volup̃tati. et p̃trauit a
temonibz exaltatiōis eoz p̃tētiās purgans et
eoz montē stantē p̃p̃tā sedē. De ille. Hu-
go autē cardinalis etiā exponit dices. Depo-
siti potētes de sede. sicut Pauli sup̃bientē de le-
gali doctrina. et exaltant humiles. i. ipm̃ hu-
militatē faciūt ad p̃dicandū fidē enāgelij subli-
mant. Morali ter autē em̃ eūdē: potētes sunt
q̃ nō in re. s. in sua p̃tētiā fidē. vt s. dixim⁹
De q̃bo. Isa. lix. dicit. Loquūt in n̄b̄lūm et lo-
quūt vanitates. Humiles sunt q̃ se nihil
reputāt i solo deo p̃fident. Illos igit depōnit
id est reijcit dñs. hos s. exaltat. Unde Job
xij. dicit. Effudit opp̃sionē sup̃ p̃ncipes et eos
q̃ opp̃si fuerāt releuauit. Et tūc b̄ficat illō
Eccl. iij. De carcere carētiq̃ interdū vnus
egredit ad regnū. et alius natus i regno inopia
p̃muit. Exemplū autē depositiōis sup̃borū
in se p̃fidentū. et exaltatiōis humilū habem⁹
in Saul rege sup̃bo deposito. et David hūili
sublimato. j. Re. xv. et de Sobna de summo
sacerdotio deposito et Eliachim exaltato. vii.
Isa. xij. inq̃t dñs ipi sup̃bo sacerdoti se p̃fi-
dēt. Expellā te de statōe tua et de ministerio
tuo depōnā te. et vocatō suū meū Eliachim et
induā illū tunica tua. et p̃tate tua dabo i ma-
nus eoz. Per potētes etiā intelligūt vane gl̃io

si q̃ fama ponūt suā potētiā q̃ depōnūt a sta-
tu gr̃e. sic depositi fuerūt illi de q̃bo dicitur Gen. vij.
Isti sūt potētes a seculo viri famosi. Itē depo-
nunt illi potētes de q̃bo inq̃t Lucan⁹ li. viij.
Tur⁹ et summa p̃tās nō coeuit. q̃ s. sunt vicio-
si. Itē depōnūt illi potētes de q̃bo dicitur Isaie. v.
Ue q̃ potētes estis ad bibedū. Et p̃ istos itelli-
gunt gulosi. Itē depōnūt iracūdi q̃ sunt potē-
tes i vindicta faciēda. Ubi in figura dicitur Judi-
cā. v. Oēs potētes i Eschon p̃strauerūt. Es-
chon em̃ interpretat cingulū tristitie vlt cogitatio
meror⁹ et significat iracūdos: tristes et indi-
gnatos et cogitantes se vltici de hostibz. De-
pōnūt q̃ illi q̃ volūt eē potētes i h̃ mōdo sup̃-
alios: vt eos calcare possint et opp̃mere. sic
Nebroth. de q̃ dicitur Gen. x. q̃ cepit eē potēs in
terra Et ibide dicitur j. Paral. j. Lū em̃ deus sit
sol⁹ rex potēs. vt ait ap̃ls. j. ad Thi. vij. Nō
vult hanc suā potētiā ab aliq̃ usurpari. Et
idē depōnit eū q̃ illa p̃sumit usurpare. Unde
Eccl. vij. dicit. Qui scire facia sup̃biā potētiā
Eccl. xij. h̃o exaltat hūiles. i. illi q̃ seipos
viles reputāt. ac p̃ oia dñie volūtati dispositi-
oni se s̄b̄iunt. fūctes illi. j. Pe. v. Hūili-
amini s̄b̄ potēti manu dei vt exaltet vos i die
miseratiōis. Septim⁹ est ei Eccl. xj. Sapia
hūiliari exaltabit caput illi. Int̃ oēs aut hūi-
les tu p̃ncipatū tenes o hūillima s̄go ancil-
la tui. q̃ sp̃ dicere potuisti euz p̃p̃ha. ps. cxxx.
Dñe nō est exaltatū cor meū neq̃ elatit ocell⁹
mei. Neq̃ ambulauit i magnis: neq̃ i mira-
bilibz sup̃ me. Si nō humilit̃ sentiebā tē. et
idē sup̃ oēs exaltata fuisti. Quia em̃ tu fuisti
vt vallis dep̃ssa p̃ hūilitatē. idē merito subli-
marēb̄ fuisti. Septim⁹ em̃ Esa. xl. Ois val-
lis exaltabit. Quapropter dicere potes illud
Eccl. xij. Quasi cedrus exaltata suz i libano
et q̃si cyprus i mōre sy. Quasi palma exalta-
ta sum i cades. et q̃si platan⁹ exaltata sum iue-
aq̃s. q̃ p̃rosequit aut brissima s̄go i carico
suo di. Elurietes impleti bonis: et diuites di-
mitte ianes. Nō exponit Nico. de lyra dicit q̃
p̃ elurietes designat gentiles. q̃ cū magno desi-
derio s̄b̄i dei receperūt. Per diuites s̄go le-
gisperiti diuitijs scripturaz p̃ repleti. q̃s di-
mitte inanes p̃ exccatōes eoz. et falsūm intel-
ctū scripturaz. Hugo s̄go cardinalis dicit q̃ p̃ elu-
riētes intelligūt nō solū gentiles. s. etiā oēs in-
sticiā et gl̃iaz desiderātes. int̃ illō Math. v.
B̄ti q̃ eluriet et sitiūt iusticiā q̃m ipi satura-
būt. Trāslatiue i. c. accesserūt. de se. di. ij. Et
de h̃ in figurā h̄. iij. Re. iij. vbi Helyse⁹ re-
pleri fecit vasa vacua nō pauca Et ad h̃ addu-
ci p̃t illud j. Re. ij. Repleti p̃us p̃ panibz se

Omnes
potētes
deponēt

Humiles
exaltant.

Elurietes
impleti
sunt.

locauerunt et famelicis saturati sunt. Et Proff.
p. 11. dr. Iustus comedat et replet aiam suam.
Venerit aut impiorum insaturabit. Un sequitur
Et diuites. i. supbos. vel diuites ad iram di
milit inanes. i. vacuos omni bono et pte au
rea illud Syaltery i alexandria. Anfert pe
cunia mores. no auferre solet Et hec itelligu
tur de acquiritibus diuitias p fas et nefas. q re
manet p uari lumie diuile cognitiois. et tene
brati i pccis. canone. xxxvij. di. Ad h etia fac
q difficile e fil pntes et diuitias possidere et
onust pondere auri xpm paupere no p se q.
c. locates. xij. q. ij. Et ita exponi p illud. ps.
23. Diuites egiuerunt et elurierunt. Ut expona
tur. inanes. i. fraudatos a se sua. Sepu est
em Job. 2. 7. Diues cu dormierit nihil secus
asseret. apert oculos suos et nihil luerit. Sa
pientie. vij. spes ipij qsi lanugo q a vento tollit.
et taq spuma gci q a cella dispit. et taq su
mus q a vento diffusus e. et Apo. ij. Tu dicis
q diues sis et locupletar. et nulli egeo. et ne
scis q tu es miser et miserabil et paup. cec et
nud. De tali etia diuine inq. Prosper i li.
epigra. Terrenis opib cu diues gaudet ini
qu. Uer se miser nelt. et egere bois. Tu licz
ad dñs cessantibus oia parcat. Lege in mores
sit facied. iops. Merito g tales diuites di
mittit ianes. qz terreni s. Terra at dñs ianis
et vacua. Gen. i. Un Hiere. iij. inq. ppha.
Asperit fra et ecce vacua erat. Ite remanent
auari ianes. qz auar non implet pecunia. vr
dr. Eccl. v. Un Quac. i. eplis ait. Sp auar
mus eget. et Hiero. i. plogo pnapij biblie dic
Quaro dñs ta qd bz qd n bz. Auar. g cu
no possit impleri pecunia. no p etia i aliq alia
re impleri. qz nihil aliud amat. et seipm et aiaz
sua vedit amore pccie. vr ex ea impleat ar
cha. Un Eccl. x. dr. Nihil e scelesti. qz ama
re pecunia. hic em. i. amator pecunie ex auari
cia. aiam sua venale bz. Et qd p declaratio
hui. pncipi. Elurieres et. Sup q etia dicit
glo Quia huana pspitas pcpue i honoribz
poteratur. et i abundancia diuitiaz pssistere vi
des. post deictos poterit et exaltatos huiluz
et diuitia exinanitoe. et paupz repletoe me
tionefac. Basilus ho approbas pdicta ait.
Dispoit qd nos pns pbi etia q ad sensibi
lia. edoces rez mudanaz icertitudinem. La
duca siq dñs hec sic vnda q ab ipetu vctoru
vincinde diffundit. Intellectualit at sume
do eluriebat gen. huani exceptis indeis. hos
nag ditauerat legi traditio et scroz dogma
ta pphaz Quia ho n huilif helet pbo hua
nato. qm nulli s ianes nihil referetes. no fid

Eluric
auarius

Elurice
mystice

no sciam. et spe bonoz puati s. et a frena hie
rusale et a vita futura creclusi. qd ho te gendo
fames et sit. pntuerat. cu bellent dno reple
ti s spualibz bois. Nec ille. Glo aut dicit.
Qui etna toto studio qsi elurieres desiderat
saturabit cu xps appuerit i glia. s. q frenis
gaudet. i. sine totu bntudis ianes dimittent
Mg. ho Jof. gerson i tractu. it. sup magni
ficat ait. Eluries nob necessaria est. tatis qri
mus ipleri bonis. Eluries aut causat ex ena
cuatoe stomachi a noxia humoribz. hac ho
paupras sps fac. Exemplu habent. ihu xpi
crucifixu. q no vult bibere vinu seculari dele
ctatiois. qz mirratu. qz sellu. qz aceroluz est
spu. Un dic cu ppha. Remittit solari aima
mea. memor fuit dei et delectat sum. Nec ille
Qui itez ibide inq. Si elurieres implet ba
nis. si bti sunt q eluriet iusticia. qz bntudo
nihil aliud sit qz dei fructu. qd e o bonu. cole
ques e q elurieres et qd Maria loq sine
bri. Dicit etia ibi pdr. doctor. Sic maria
p ceteris pur. i. via eluriet iusticia. sic ceteris
pur. viatoribz iplera fuit bonis ex illo. i. illo.
et p illu q e ome bonu dices aima sue. Bndic
aia mea dñm. q replet i bonis desideru tuu.
Quibz at bonis repleta fuerit ipac vita.
sbmferit idē doctor di. Maria sic p ceteris i
via cogit. credidit itelleit figurat legioz
nature xpi sacerdotiu pntue bndictu fructuz
veteri sui. et spualit ei. i. aiam. vñ exultauit spi
rit ei. i. deo salutari suo et itez ait maria du
legebat dauid prez suu dicere xpo filio suo.
Tu es sacerdos i etnu fm ordinez melchise
dech. q. f. pane et vinu obtulit. extit itellige
bat et māducabat spualit h sacm bndictum
vñ cecinit Magnificat aia mea dñm. Itez
psalles illd dauidicu. Mōtia fec mirabili
um suoz mificoz et mifatoz dñs. elca dedit
timētibz se. Credebat et itelligebat hac elcaz
sacrale figurat et i figura cōdebat eaz testm
spabat hereditatē etne. et n min. refecta e i
plera bonis h. sacri qz pres antiq. de qbus ait
apls. q eadē elca spualē māducauerit. et eadē
potu spualē bibet. Bibet at et spualit cole
quēti eos petra. petra at erat xps. q e se pais
q de celo descendit. Ite maria stas vñ oans in
tēplo. aspicebat. credebat et itelligebat omis
oblatioes. victimas et holocausta. Sacrifi
cia insup matutina et vespina māducas im
plebat bonis h. bndicti sacri. etia an pceptuz
bndicti fruct. veteri sui. Et sic itelleit filius
sui fuisse agnū q occisus est ab origie mundi
pur Johānes in Apo. loquitur. Si ceteri

Quibz
bois ma
ria fuerit
impleta
hac vita

Bermo. II. De visitatiōe Marie

his sacrificiū abel et ei⁹ martyriū. fruebat xpo
agnos q̄ fuit figurat⁹ occisus i eo i q̄ fuerit p
mine marty. q̄q̄ sunt i⁹ gignit⁹ p̄secutor. et
dū celebrabatur p̄phāse sue pascha iudeoz. cele
brabat i p̄i aia cū emulatioe spūs pasce no
stingit inolat⁹ xps. quē epulabatur azimis
fluctuans. et p̄itatis fermēto veri relicto. et fer
mēto malicie et neq̄tie. Itē q̄cūq̄ loco fuerit
occulit i vespere cene dñi comedit an et post i
stingit h⁹ sacri vez corp⁹ et bibit spūalit⁹ ve
rum sanguinē filij sui p̄i appropare q̄ apli
repperit. Itē vespere dicte cene dñe dā ē frui
corpe et sanguine filij sui p̄i appropare q̄ ipse
p̄s dñe cibasse eodē pane et vīno mystice cō
secras. q̄ nō i fide i⁹ clara visio. nec in au
gustia caritatis seipo fruit⁹. Itē dicto vespere
i nō fuit insignata charactere sacerdotialis
officij. nūllo mō i⁹ tūc et antea et postmodū fu
it i regale sacerdotiū p̄ p̄sonis suis inuncta
nō q̄ ad p̄secrādū i⁹ ad offerendū hāc hosti
am putā. plenā et p̄fectā i altare cordis sui. i
q̄ ipse ardebat holoc. iustis. fuit em rubus
ardens i cōbust⁹. Itē p̄i placuit deo et p̄i hu
mano generi p̄iuit post xpm bñdictū fructū
sue filij sui. offerendo ipm spōrante in holo
caustu i ara cordis sui fructuissima charitate
sue. q̄uis h⁹ p̄mit⁹ fieret in enigmarib⁹ et
figuris an enā hāc bñdictā fructus vētr⁹ sui.
Decille. Qui etiā ibidē alloquēs saluatore
nim ait illi. Jhu tua fructio elurientes replēs
bonis fructib⁹ affectu Marie spm q̄ corpal
p̄secratio et lactatio suauissima tui p̄i q̄ es
bñdictus fruct⁹ vētr⁹ sui. Rō. q̄ cūz maiori
merito. Un⁹ exultant spūs ei⁹ et deo saluari
suo. Et itē ait. Jhu tua fructio seu mandu
cāno mirabilior fuit et fructuosior suo mō i ma
ria q̄ sola p̄secratio vlt⁹ visio corpal⁹ dum na
tus eo i bethlec Jude. dū reclinat⁹ sup fenuz
lacustū i medio duoz aialū ipse pio q̄i pa
bulum iumentoz. Et certe cōpar⁹ est hō iumē
tis in p̄senti et i fūto facit⁹ ē ill⁹. q̄b⁹ redisti ei
dū. et ad q̄z vilia et sordida corda sepe venis
p̄cībent cū ecclia chor⁹ angloz. Bñā in al
tissimis deo et i terra pax hoib⁹ bonevolūtat⁹
Jude enā p̄dic⁹ docet. s̄bnectit dices. Jhu
tua refectio dñi Maria recepit ecclie sacm.
etiā sacramentalit⁹. maxie post aduentū spūs
sancti q̄i cepit h⁹ sacm frequētiari. fuit admi
rabili⁹ suo mō q̄z maternalis generatio h⁹
bi. Dec em fructio sacramentalis ponit ge
neratiōem i⁹ dei et aliud multū vltra in ad
miratiōem et vtilitatē oim a p̄genie in p̄ge
nites timentib⁹ eū. Jhu tua fructio sacramē
talis. q̄ Maria impleta est bonis. exēplar

erat est oib⁹ fidelib⁹ q̄ eluriant h⁹ sacm. et im
pleant bonis ei⁹ cū fidei certissime firmitate
Jhu tua fructio sacramentalis impleuit Ma
riam prius bonis q̄ obiret. i. obuiā tibi xpo
irer. et assumeret in celū. Nec abhorret a pie
tate fidei. q̄ tu bñdict⁹ fruct⁹ vētr⁹ sui totius
festi⁹ adueniens deder⁹ sibi sicut postmodum
Dionysio i carcere mysteriū h⁹ tui corp⁹ di.
Accipe h⁹ mī mea qd mor cōpleto tibi in re
gno meo. Decille. ¶ Recurrat⁹ ḡ oim ad
hāc bñdictissimā ḡginē et dicam⁹ ei. ¶ Clau
geraria cellarioz reg⁹ pacifici. ¶ Repleta oib⁹
bonis filij tui. Ecce q̄ nos elurientes cōneri
mur ad te elurientē olim. ad te pauperē spū
et humilē ancillā xpi. iā beatissimā bñdictā per
oēs generatiōes. Tu ḡ p̄pissima xgo nūc es
nis epulis sp̄ abūdantissime p̄lea porrigē no
bis panē et q̄ quoridie i splēdide epular⁹. no
li negare aliq̄ micaz fragmēta vlcerosi nob⁹
et medic⁹. q̄z sunt tot lingue clamantes ad tu
am misericordiam q̄z sunt vlcera nram oñdētia
miseriā. panē ḡ tuū cū elurientib⁹ et egenis co
mede. Thob. iij. ¶ Imitare filiū tuū. q̄ aiam
tuā elurientē sariant bonis. ps. cxvj. Qui
dat esca elurientib⁹. ps. l45. ¶ Igit⁹ xgo bent
ḡnissima aiam elurientē ne desperes. Eccl. iij.
¶ S⁹ frage elurienti panē tuū Jsa. lvij. Alima
em nra elurientes dabit tibi ḡliaz. Baruc. ij. c.
si eā impleri facies bonis filij tui. Obsecra ḡ
illū vt nos nō dīmitat sanes bonis morib⁹
et plenos p̄ctis. sic dīmitit illos diuites et q̄
bus dñi. Mich. vj. Diuites ei⁹ repleti sunt i
iquitate. S⁹ fac nos p̄scq̄ illas veras diui
tias et q̄b⁹ dñi apls Eph. iij. vt. fac nob⁹ di
uitias gr̄e sue. fac nos p̄scq̄ inuestigabiles di
uitias gr̄e xpi. vt i eodē. c. inq̄t apls. fac nos
h̄re remissionē p̄ctoz s̄m diuitias gr̄e eius. et
adipisci diuitias gr̄e hereditari⁹ ei⁹. Eph. ij.
¶ Sequit⁹ aut in cārico ḡginali. Suscepit
israel puer suū. recordat⁹ misericordie sue. In
q̄b⁹ p̄bis bñā xgo rāgit bñficiū iertimabile
exhibiti toti huano generi cōit. i⁹ p̄pō isra
elitico spūaliter. Un⁹ exponit Nico. de lyra sic
Suscepit isral puer suū. q̄z de⁹ accepit carnē
puerilē et populo israel. qd fuit bñficiū illi
populo collatū p̄cularit⁹. maxime q̄m ad
credētes et populo illo. Recordat⁹ misericordie
sue. Ad modū em recordat⁹ se habuit q̄i
filiū suū patrib⁹ antiq̄s p̄missus i carne mis
sit. Jo subdit. Sic locut⁹ est ad p̄sēntes. i. ad
p̄riarchas et p̄p̄as Abrahā et semini eius
s̄m q̄ dñi Gen. xxij. In semine tuo benedicen
tur oēs gētes terre. In secula. q̄z caro huma
na permanebit generaliter dicitat⁹ vñtra. hec

B
Dño ad
vr̄iplea
mur bñs

I
Susce
pit isral
puer⁹ zc.

Alle. Hugo at cardinalis exponit sic. Susce-
pit ist. i. ppls in dicit. puer suu. nō dr dñm
qz venit ministratur nō dñatur. Math. ix.
Fili? hois nō venit ministrari s. ministrare. vñ
dicere debebat iudei illd. Isa. ix. Puer nat? ē
nobis. fili? dat? ē nobis. Recordat? misericōdie
sue. i. sibi pmissis. Ius illd. Isa. 63. Misera-
tionū dñi recordabor. Al sic. Suscepit ist.
puer suu. i. populu iudicu vñ magi pplum
xpianū videtē dñi. ad sanādū vñ medic? in-
firmū iudicu ps. Qui sanat oēs infirmīta-
tes tuas. Un Eccl. 38. dr. Honora medicū
ppf necessitatē em illū creauit altissim? Ite
suscepit eū ad docēdū vñ mgt discipulū. Jo.
xiij. Vos vocat? me mgt r dñe r bñ dicitis:
sum etenim. Un ps. inq. Qui docet hoīem
sciam. Et itez. Beat? hō quē tu erudier? do-
mine: r de lege tua docuer? eū. Ite ad regēdū
vñ gubernator regit nauē Un dicebat ppha
ps. 22. Dñs regit me r nihil mihi deerit Ite
ad pacēdū vñ pastor gregē suū. vñ dicebat
Joh. x. Ego sum pastor bon? r Isa. xl. dr. sic
pastor gregē suū pascet rē. Ite ad lauādū
pollutū aut illd. Apoc. i. Ipe dilexit nos r la-
uit nos a pctis nrīs i sanguīe suo. Ite ad sol-
uēdū vincitū r carcere pcti r isēni. r illumi-
nādū cecū. ius illd ps. Dñs soluit peditos
dñs illuminat cecos. Ite ad ditādū pauprē
Un ij. Loz. viij. ait apls. Propt vos egen?
fact? ē cū esset diues: vñ illi? inopia nos diui-
tes essemus. De h etiā dr. j. Re. ij. Dñs pau-
perem facit r ditat. pauprē fac spū pprio. r
ditat spū scō. pauprē fac ad modicu r ditat
in eternū. His modis suscepit israel puerū
suū. Un ps. rogabat dñes. Suscipe dñe f-
uum tuū in bonū. Aliqn em puer accipit pro
seruīre vel p suo. i. pueri in pn. ff. de p. sig. r
le. ij. l. vrozem. s. testamēto. r nō i. c. i. veteri.
Ite vij. di. Recordat? misericōdie sue. i. pmissiois
sue misericordie facit r misericōdie ad implede
Abacuc. iij. Cū irat? fueris misericōdie recorda-
beris. Sequit. Sic locut? est ad pres nros.
quibz pmissit filiū suū datur. Abraam se
mini eius. i. imitatoribz eius. Nā Roma. ix.
inquit Paul? Nō omēs q ex israel sunt: hi
sunt israelite. neqz q ex semie sunt abrae omēs
sunt filiū Abrae. Non em filiū carnis hi filiū
dei sunt. sed qui sunt filiū pmissionis extima-
tur in semie. Et ad Gal. iij. dr. Qui ex fide
sunt hi sunt filiū Abrae. Et notāter nomina-
uit Abraaz in particulari qz ei ter fuit facta
spātis pmissio r po nascituro. vñ prz Ben.
xviij. r xij. Ite vñ hē Ben. xviij. ipe abra
am tres vidit r vnū adorauit. quē p spūz itel

lexit gerere figurā filiū dei incarnādū. Ite spe-
cialiter exprimit. qz pñ apte p dicitur fides
Un etiā dr p fidei nre. ad Roma. iij. In se-
cula. Quia glia beatorz nūqz deficiet: s. eter-
num durabit. Un in secula. i. semini duratu-
ro in secula. vel misericōdiam plecturo in secu-
la sedoz. Nos aut dicere possum? q in sacra
scriptura aliqn puer accipit p paruulo. Ite
vñ in missa natiuitatē ei? dū canit. Puer na-
tus est nobis rē. Dī aut puer qñ pur? aer a p-
ritate. fm Arch. in. c. j. de. ego. lib. vj. Et
fm Albitū de rosate i suo repertorio in pmo
alphabeto. i. pbo pñer. Puer p xpo sic potest
etymologizari. Per p. patris. p. v. pñu. p. e.
eternaliter. p. regnās significat. Un p. p.
part? p. v. pñis. p. e. hereditatē. p. r. rēstus.
Un p. p. pastor. p. v. verus. p. e. errātes. p. r.
recoilians vñ reuocās. Un p. p. panis. p. v.
vīnus. p. e. elurietes. p. r. reficies. Ite em cū
le q corpe suo r pñoso sanguīe reficit omēs si-
deles. Et h pñer pñerice dñs pñs dū cecū-
nit. Elurietes impleuit bonis. i. ipsebit mor-
re pñerico. Predicta aut expositio Hugo-
nis accepta est a glia sup Magnificat. In
qua expositioe h? penultimi pñfici dr. Post
generale diuīe pietatē r iusticie pñemotatio-
ne ad singulare noue incarnatōis dispēlatōis
pueritē pñba dr. Suscepit ist. ad puer suū.
quasi medic? egrū. vñ dñe puerū suū. Et addit
Beda. Obediētiē. i. r humilē. Nā q cōm-
nit humiliari nō potest saluari. Basilus pñ-
dicta in pcedētibz approbās ait. Israel dicit
nō materialē quē sola nobilitat appellatio:
sed spiritualē qui nomē fidei retinebit: hñs
oculos tenētes ad dñi vīuendū p fide. Po-
test etiā ad israel carnalē hoc aptari: cū ex eo
quasi infuiti crediderint. Hoc aut fecit
recordat? misericordie sue. Sicut locut? est
ad patres nostros Abraā r semie in secula.
Nā abrae dicit dr. Statuā pactū inter me
r te. r semē tuū post te in generatōibz suis
federe sempiterno. vñ sim dr? tu? r semis tui
post te. cū? pmissionis dei genitric recorda-
ta memoriā fecit Beda pñ etiā inq. Semē
aut dr nō carne pgenit? qz fidei ei? vestigia
secut? aut aduētus saluatoris in secula pñis-
sus est. Illi em dicunt filiū Abrae q ei fides
imitant. xij. q. ij. Sitem opponit. Un salua-
tor Joh. viij. inq. Si filiū abrae estis: opera
abrae facite. Glosa aut exponēs in secula ait.
Quia ipa pmissio hereditatē nullo fine clau-
detur: r vñ in fine seculi credēs nō certū
r beatitudinis glia erit pñennis. Si aut q

Bermo. II. De visitatiōe Marię

ratum: quare de pmo pmissit abrahe incarnari
onem filij sui? Possumus in alias causas assi
gnare vltra predicta. q. q. ipe fuit pmissus q. p. l. b.
id est senior appellat. est. vt dicit. c. vi. lxxxiij.
vlt. Jo. Iesus puer illi merito est pmo pmissus
h. ius. ¶ Dicit sanctissima p. q. cui? meritis et
Dio ad interuenerit suscepit de puer filij israel. qui (vt
maria v. dicunt est) interpretat videns dei. fac. r. me vi
suscepit. dicit. tu. si. i. u. tu. fac. vt in lumine tuo videam
nos. i. u. tu. Tu. em. Maria. i. illuminas vel illu
minas. minara vocat. fac. g. etia me illuminari. r. vi
v. puer. dicit. vt mihi dici possit illud Gen. xxiij.
Israel appellabit nomen tuum. De. em. fili? tu
us bona pmissit israeli. Numeri. x. fac. vt in
me veritatem illud Deut. xxxij. Beat. tu israel
q. filius tui? Diligit em. de. israel. r. vult sal
uare eu in eternu. q. Para. q. Et israel ma
gnum nomen est. ps. 77. Un. ipe inq. Isa. xxi.
Predicas mea israel. fac. vt sim ille q. quo
di. Isa. xlv. Israel saluatus est in dno salute
eterna. fac. vt sim ille de q. d. Deut. xxiij. Is
rael germinabit q. filius. Et Baruch. iij.
Israel dilectio sibi. Ita vt mihi dicat fili? tu
us de me? illud Sopho. ij. Iubila tu israel.
Et illud Joh. j. Ecce israelita in q. vol. no
est. S. no sufficit q. sim israel. nisi etia puer
fui. innoctia humilitate r. obedientia: qual
appellat. est. David annosus. r. abrahe cente
narius. Ecce em. o. p. q. dignissima. q. de me
us p. salute mea fac. e. puer tu. Un. Mar.
ij. de mag. d. Inuenerunt puer. p. cu. Maria
mre eius. Et in eod. c. d. Joseph ab angelo
Tolle puer. r. mrem ei. defuncti sunt em. q. q.
rebat. aiam pueri. Et Lu. ij. etia d. Lu. com
pleri essent dies octo vt circuncideret puer. et
ibide. Lu. induceret puer. ielsum. r. Et iteru
Puer aut ielus crecebat r. fortabat. r. Lu.
igit. filius do. sic. ca. amoris. viij. ethicoz. non
est. miz. si. puer. tu. ita. pueros. diligit. Unde
Lu. xij. d. q. ielus appropinquans puer. sta
tuit. illu. sed. i. r. ait. discipul. suis. Quicunq.
suscepit. puer. istu. in. noie. meo. me. suscipit. et
Mar. ix. etia d. q. accipies. puer. statuit. eu.
in. medio. discipuloz. que. cu. co. plex. esset. ait.
Quicunq. vn. ex. hmoi. puer. recepit. in. nomi
ne. meo. me. recipit. It. Lu. xviij. scriptu. est.
q. offerbant. infantes. ad. illu. vt. eos. rageret.
Dd. cu. videret. discipuli. increpabant. illos.
Iesus. aut. euocans. eos. dicit. Simite. pue
ros. venire. ad. me. r. nolite. eos. vetare. talum
em. est. regnu. dei. Et. postea. intulit. di. Quicu
q. no. recepit. regnu. dei. vt. puer. no. irabit. in
illud. Et. iter. Mar. xvij. d. q. queretibus
discipulis. q. maior. esset. in. regno. celoz. Je

sus aduocans puulu. statuit eu. i. medio. celoz. r.
dicit. illis. Am. dico. vob. nisi. uerit. fueritis
r. efficiami. in. cur. puulu. no. intrabitis. i. regnum
celoz. q. cu. q. h. uiliaderit. se. sic. puul. u. l. e. b. i. c.
maior. est. i. regno. celoz. Quia. i. o. discipuli. s.
audito. effecti. sunt. sic. puuli. i. o. d. n. s. me. r. fili
us. tu. o. p. q. b. n. d. i. c. t. a. eos. postea. appellabat.
pueros. dices. Joh. xxi. Pueri. nu. q. d. pulme
tum. habet. r. Marie. at. b. Johes. euagelista.
r. ipe. fili. tu. adoptiu. r. tibi. a. filio. tuo. repu
tatus. vt. puer. effect. erat. de. q. vt. canit. ecclesia.
dicit. idem. fili. tu. Ecce. puer. meus. dilectus
que. elegi. posui. sup. eu. spm. meu. q. fac. ergo
r. me. esse. tale. puer. r. non. de. illis. de. q. b. d. i. j.
Loz. xxiij. Nolite. pueri. effici. senib. no. inq.
illu. puer. malu. de. q. d. Isa. lxx. Puer. centu
annoz. mouet. Et. de. q. d. in. c. Paulus. ij. q.
viij. Maledictus. puer. centu. annoz. No. de
illis. malis. pueris. q. fecer. uina. Par. uinam
aut. ferente. que. de. corpe. egredit. significat. ur
exteriora. opa. mali. exempli. Contrariu. aut. fa
ciebat. apls. Paul. r. q. bon. puer. d. n. s. om
nib. odore. suau. boni. ex. pli. Un. dicebat. q.
ad. Ehoz. ij. Chusti. bonus. odor. lumen. i. om
ni. loco. Non. etia. facias. me. effici. de. illis. pue
ris. qui. sunt. timidi. ad. bonu. aggrediendum
r. peragendu. iuxta. illud. Iudicum. xij. Ti
mebat. quia. puer. adhuc. erat. Non. de. illis
de. quib. d. j. Re. ij. Erat. peccatu. pueroru.
grande. nimis. cor. d. n. o. No. de. illis. q. sterco
rizant. mo. in. lecto. mo. in. gremio. matris. r. si
gnificant. luxuriosos. r. corruptos. i. carnali. de
ditos. iuxta. illud. Job. ij. L. puer. uerit. in
menta. in. stercore. suo. Et. euide. ubi. ij. cap.
Posuerit. puer. i. p. stibulo. Talis. fuit. q. d. az
puer. q. in. septimo. anno. genuit. filiu. De
q. p. glo. xx. q. j. can. summa. r. p. doc. in. c. ij. de
tespon. impu. r. i. c. si. de. eo. q. cogno. p. san. vro.
sue. r. p. Hosti. in. summa. in. ti. de. pent. s. cui
p. f. e. d. i. s. cui. pueri. No. de. illis. qui. semp. ha
bent. facies. r. manus. unidas. Per. facie. aut.
significat. p. sciencia. qua. cognoscimur. a. deo. co
gnitione. approbatois. qui. est. bona. Per. ma
nus. i. o. significant. actoes. corporales. Contra
p. o. boni. pueri. habet. facie. id. est. p. sciencia. m. i. a.
dam. qua. sepe. lauat. p. confessione. seruantes.
consilium. p. phete. dicentis. Isa. j. Lauam. i.
mundi. estote. r. Et. saluatoris. nostri. qui. ait.
Mar. vj. Facie. tua. laua. Similit. habent.
manus. i. actoes. corporales. impollutas. custo
dientes. illud. Gen. xxiij. Man. v. i. as. fua.
te. in. o. i. as. No. etia. facias. me. effici. de. ill. pu
eris. qui. stant. in. luro. i. d. d. i. c. i. sunt. terrenis. q.
tanq. luti. sunt. in. coparatiōe. celestiu. Iuxta

L
Dio ad
rgumene
sit vt effi
citur de
malis pu
eris

illud Sap. vij. Tāq; lutū extimabit argen-
tū i pparōe illi. Boni at pueri rogāt teum
cū ppha ps. lxxvij. di. Eripe me de luto vt nō
infigar. Nō facias me effici de illis pueris q
sunt debiles ad opa sctū. Iux illud Isa. xl.
Deficiēt pueri i laborabūt. i iuuenes infir-
mitate cadēt. De hēriā hē Treñ. ij. vbi dici-
tur. Lū deficeret puul? i lacēs i plateis. nō
de illis q generāt sines. Per sines aut q ro-
dunt viscera i intestina significāt secreta de-
tracitōes i crudelēs infamatōes impiorū
Un. ij. Nach. ix. dr. q de corpe ipij Antio-
chi scaturiebāt sines. Nō de illis q nō habēt
vez iudiciū rōnis. Et iō nō accipiūt i testes
lij. s. lex iustia. ff. de testi. i insti. de testa. s. te-
stes. i. iij. q. iij. c. j. i. ij. Nō de illis q dant p
ciolum iocale p pomo. De qbo dicit Treñ. j.
Dederūt pciola queq; p vino tē. Nō de ill
q a mane vsq; in sero semp comedūt. i signi-
ficant gulosos. de qbo dicit Isa. lvi. Lanes im-
pudētissimi nesciūt latuitatē. Nō de illis
q nō clare loquunt. Iuxta illud Hieremie. j.
Puer ego sum: nescio loq; Trāsumptiue in-
ca. in scripturis. vij. q. j. Itē nesciūt vocare
patrē i mrem. Isa. viij. s. celestē in orōib; suis
i nesciūt eum laudare. sicut eis pcepit ppha
ps. cxij. dicens. Laudate pueri dominū tē.
Nō de illis q multū dormiūt. de qbo dicit Isa.
lvj. Dormiētes i amātes somnia. Multuz
eriā dormire est multū in peccatis tacere. ar.
in. c. ponderet. l. dist. Nō de illis qui magis
diligunt nutrice erā seruā q; mrem. id est q
magis amant laudari q; corrigi i reprehē-
di. Nihil aut est miserius illo qui vanis lau-
dibus i adulationibus delectatur. c. Nihil.
lxxij. dist. Non de illis de quib; dicit Prover.
xxij. Stulticia colligata est in corde pueri.
Non sicut ille cui inq; Quidius in. j. de re/
medio amoris. Tu quer es: nec te quicq; nisi
ludere oportet. Lude: decet animos mollia
regna tuos. Nō de illis q seipsos disperdūt.
i ad domū reuerti nesciūt. domū scz celestem
errātq; i deserto hui? mudi. Iuxta illud ps.
cvj. Errauerūt in solitudine i viā ciuitatis
habitationi nō inuenerūt. Non de illis q ini-
cem rixant. Iuxta illud Ben. xvj. Tollide-
bāt i vtero ei? puuli. Nō de illis q clamorosi
sunt. Iuxta illud Ero. ij. Lernēs puulū vagi-
entē. Sz fac me puerorū malorū inspectōes
euitare cū Paulo q. j. ad Lho. xij. dicebat
Lum essem puulus loquebar vt paruul? sa-
piebam vt puulus cogitabam vt paruulus
Lū aut fac? sum virenuacianū q erat puuli.
M Facitq; me esse d illis pueris q puero tuo

Iesu assimilan? q sunt innocētes. seruantes Petito
illud. j. ad Lho. x. iij. Malicia puuli estore vt sit de
Scriptū est em Job. xxij. Saluabit innocēs bonis pu-
mūdicia manū suar. fac vsim de illis de cr. i. po-
qbo dicit Dan. j. an quib; nulla sit macula. Itē
de illis qui paucis pcenti sunt. sciētis scptuz onē cog-
esse Eccl. xix. Initium vite hois aqua et pa-
nis i domus ptegens turpitudine. Un apo-
stol? q bon? puer erat dicebat. j. ad Thi. vij.
Habētes alimēta i qbo regamur his pcenti
simus. Et sic fuanit sobrietatē boni filij. Qui
etiā in limo siue i puluere sedēt: fuanēs illud
Isa. xliij. Descende: sede in puluere. Et sic f-
uant humilitatē. qz hūc spū suscipiet glia.
Prover. xxix. fac o mī rei brissima vt dice-
re possim illud. iij. Re. iij. Ego sum puer p-
uulus. i. humilitatē. Itē vt sim de illis bonis
pueris q motus carnis nō leniūt: i castita-
tem pfectā fuan? De q dicit Sap. vij. Eustodia
legū psummatō in corruptōis. In corruptōis
aut facit esse primū deo. Et adimplēt piliū
apli dicētis. j. ad Thi. j. Temp castū custo-
di. fac me esse de illis pueris de qbo dicit. j. Re.
xij. Mudi sunt pueri i mulierib; Itē de ill
q largi i liberales sunt etiā canib; vñ Ma-
thei. xv. dr. Latelli edūt i micis dominorū
Sciūt em q Prover. xxij. scptū ē. Uicioria
i honore acqrit q liberet dat munera. Unde
seruat illud piliū dñi dicētis Lu. vj. Omī
petēti te tribue. Qui obediūt parētib; Iux
illud Eccl. iij. Filij sapiētes ecclesie iustorū
i natio illoz obediētia i dilectio. Itē dicit. j.
Pe. j. Quasi filij obediētie tē Scptū est em
proli. xxj. Vir obediēs loquet vitoria. Qui
amat se magno. qz Eccl. xij. dr. Omē animal
diligat sile sibi. Et sic hnt charitatē i sunt vi
discipuli saluatoris q ait Joh. xij. In h co-
gnoscēt omēs q discipuli mei estis si dilecti-
onem ad inuicē habuerit. Qui nō pfidūt i
se sed in pte suo. s. celesti. Sciūt em scriptum
esse Hiere. xxvj. Maledict? q pfidit i hoie
i ponit carnē bachiū suū. i bñdictus vir qui
pfidit in dño. Un vnusquisq; eoz dicit euz
ppheta ps. x. In dño cōfido tē. Qui clamo-
rem de iniurijs sibi i illarīs referūt patri suo.
scz celesti. Iuxta illud ps. cxv. Ad dñm cum
tribularet clamau i tē. Qui nō sunt solliciti
de aliquo. seruantes illud quod ait saluator
Mat. vj. s. Nolite solliciti esse dicentes. qd
māducabimus i qd bibemus aut quo opert
emur. Et illud. j. Pe. v. Omne sollicitudi-
nem vestrā picientes in deum: quoniam ipi
cura est de vobis. Qui cito i de modico placā-
tur. fuanēs illud Eph. iij. Sol nō occidat

Bermo. II. De visitatiōe Marię

supracūdiā vram. Et illd Mat. vj. dimitte dimitte vob. Et illd Eccl. xviij. Re-
linquendo tuo nocenti tibi. Qui boies pso-
nans epauelcūt z fugiūt. Un Seneca ad
Laellū ait. Pueri hos amār cū qđ ludere
placuerūt. z si psonatos videāt ex pauerunt
Spirū ē ei Eccl. ix. Hōge esto ab hoie prāre
occedi hñte z nō suscitadi. Et eiusdē li. xij.
Advocat⁹ a potēte discede. Qui fecit dī fē
Dicit Seneca vbi s. Verēdicia bonū est i
adolēscēte signū. Un Lomē poēta ait. eru-
buit salua res ē. Et Eccl. vij. dī. Verēdicia
cū sup anī. Et eiusdē li. xviij. c. dī. Sīa sup-
grām mlier scā z pudorata. Qui facēs sūt.
fuātes illd Eph. iij. Deponētes mēdaciū
legimi hñare vnu qđ sēcu pñio suo. Scptū
ē ei Proū. xij. Labiū fñatū firmū est i ppe-
tū. Jōe puer i nocētib⁹ dī Apoc. xij. In
ore ipor nō ē iuētū mēdaciū. Qui nō glīant
de popōis z vānis veltib⁹ fuātes illd Eccl.
xj. In veltim ne glīer vñq. Qui pmitūt
sergā i supioib⁹ suis sapiētib⁹. fura illud
Quid i li. d. Arte amādī. In puero est etas
moll⁹ apta regi. Qui simplices sūt z sine do-
lo ac duplitate. iñt illd. j. Per. j. Sic mō
genitū infantes sine dolo. Seruāt ei illd sal-
uatoris pñitū Mat. x. Estote prudētes sicut
pñes z simplices sicut colūbe. Et illd Ro. xvj.
vbi apłs ait. Volo vos ēē sapiētes i bono. et
simplices i malo. Simplicitas ei iustoz di-
rigē eos. Proū. xj. z cū simplicitē fñocina-
tio ē. f. dī. Proū. iij. Jō dī Sap. j. In sim-
plicitate cordis qñte illū. Qui libent⁹ plorat
z libet ridē. iñt illd Jō. xvj. Amē dico vo-
bis qđ plorabitis z flebitis vos. s. tristitia vñā
pñet i gaudiū. Tps em ē ridēdi z tps flēdi.
Eccl. iij. Qui plorādo nascūt. iñt illd Sap.
vij. Primā vocē fñez oib⁹ emisi plorās. Bñ
em qđ lugēt qñ ipi plorabūt. Mat. v. ca.
Qui nō verēdiciat mādūcare panē. iñt illd
Tren. iij. Paruuli petierit panē. i. qđ ab oib⁹
addiscere nō verēdiciat s. om panē. i. rotri-
nā comedūt tāqđ i gentioli pueri. sic fuit salo-
mō qđ se ait Sap. vij. Puer erā i geniosus
Qui sp̄s hilares i bono. iñt illd Eccl. xviij.
Diuis⁹ z paupis cor bonū. z i oī tpe val⁹ bi-
laris. Dilatē ei dātoze diligit dē. ij. Lōi. ix.
Qui credit pmissiōib⁹. s. diuis. z iō psequi
tur eas. Un Tu. xij. inq. dñs. Paruulos
introducā i terrā qđ duplīcat vob. Qui amāt
vestimēta decētia z nitida. fuātes illd Eccl. ix.
Dīpe sūt vestimēta tua cādida. Qui dēz
lau dāt. iñt illud ps. vij. Ex ore infantū z la-
cen. pñ. lau. vñ qñq eis dāt spūs pphie. s.

illud Lu. j. Tu puer ppha altissimi vocabe-
ris. Tal puer erat apłs qđ dicebat. j. Thef. ij.
faci sum⁹ sic pñuli i medio vim. Sciebat
em qđ dñs vocat pñulos ad regnū celoz. di.
Proū. ix. Si qđ ē pñul⁹ veiat ad me. Et qđ p-
ñulos i ocul⁹ suis elegit ad regnū. j. Reg. xv.
vbi dictū ē Saul. Lū esēs pñul⁹ i ocul⁹ tuis
vñt te dñs in regē. Nouerat etiā qđ dñs sa-
piētiā pñat pñul. ps. 118. vt inq. Salomō p-
uer. vij. Intelligite pñuli astutiaz. Et. xij.
eiusdē li. c. Possidebūt pñuli astutiā. Jē qđ
dñs custodit pñulos. 114. z qđ intellectū dat p-
ñul. ps. 118. vñ saluator ait pñi suo Mat. xj.
Abicōdisti hec a sapiētib⁹ z pñi z reue. ca. p.
tū. z idē hī Lu. x. Sciebat qđ qđ boni pñeri
hñat cū deo. iñt illd Lu. xj. Pueri mei mecū
sūt i cubili. Qđ iñt bñissima brōz ego pñi
ma. qđ vides qđ ego nō sum pñer bon⁹ sic dēde-
rat videri fili⁹ tui. rogo vt pparat⁹ mibi. et
de me puero tuo dicas ei illd Mat. vij. Do-
mie puer me⁹ iac⁹ i domo palit⁹ z maletoz
quet s. tu dic pñoz sanabit puer me⁹ Lu. vij.
z tūc oscitabit puer se pñes. iñt. Re. iij. z ve-
rificabit i me illd. j. Para. 34. Lū puer es
cepit qñre dñz. Dico qđ go sctissima filio tuo
Ne atēas faciē tuā a puero tuo. ps. 68. dic
ei illd ps. 85. Da ipiū puero tuo. s. vt ex-
audiet me clamāre z dicat sibi illd Sap. ix.
Noli me reprobare a pñer⁹ tuis. qñ fñi tui
sum ego z fili⁹ ancillē tue. Et tūc ex sua bñi-
gnitate de me dic⁹ tibi illd Ps. xj. Puer me-
us iñt z dilexi eū. Et illd Isa. xj. Ecce puer
me⁹ exaltabit z sblimis erit valde. Que pñā
habēt fñ vñā nāst arōz. Tūc qđ dic⁹ tibi be-
nign⁹ fili⁹ tui illud Ben. 43. Ego suscipio
puer. z illd Job. 42. facie ei⁹ suscipiā. Ego
aut ei exultās dica Exultabo de dñe qñ susce-
pisti me ps. 28. qđ me pñi inocētiā meā susce-
pisti. ps. xl. f. a mīe tua i perratā. Jē qđ me sus-
cepit dextera tua. ps. xij. Jē qđ sal⁹ tua deus
suscepit me. ps. lxvij. z cū glia suscepisti me
ps. lxvij. Tūc etiā dic ei. Suscepisti me de
vtero mris mee. ps. 138. fac etiā o sctāz scil-
lima vt puer tu⁹ oñdat se mibi. qđ eū ex de-
ctu meo pñidi. Un dicere possum illd Ben.
38. Puer nō cōparet. z ego qđ ibo. Dic ei de
quo dī ps. 106. Suscepit eos de manu iniq-
tatis. vt me quoq iniquū suscipe dignetur.
Ego aut dico tibi o puer dñe mee illud qđ i
eodē ps. habet. f. Suscipe me fñ eloquium
tū. Tu em dixisti. Niere. iij. Reuertere ad
me z ego suscipiā te. Ego vero roto corde re-
uertor ad te z oro dicens illud Act. vij. Dñe
Jesu suscipe spm meum. vt te cū beatiss.

